

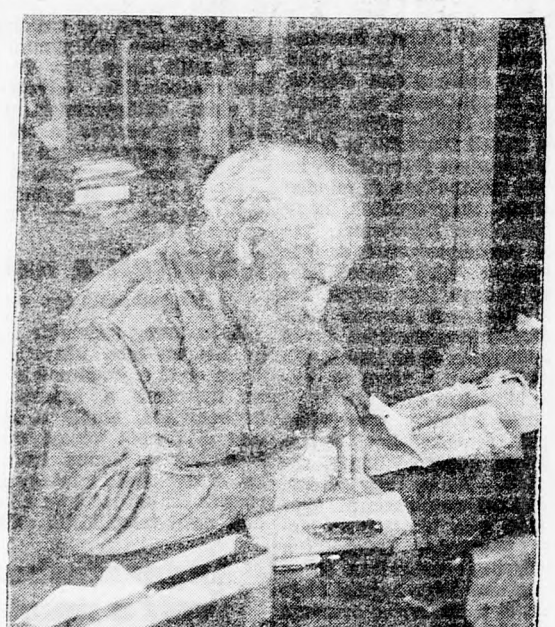
Az "öreg" nagy napja...

Színfoltok a Szdó bokéri ünnepegről

Déltűn négy óra. A négy...

Irta: Boros György

den talpalatnyi hely foglalt...

zépiskolások vezetik őket helyre...

Párizsi divat-titok

Gazdasági szakértők megállapítása szerint egyre nagyobb...

iskola üdvözlettel: "Szabó Ben Gurion...

Dávid Tuvijahu, Beér-Séva volt polgármester...

Nem szövegek mesélj. Hogy is volt csak, 1934-ben...

Óregesen, "nagyjában" lépked, Paula karjára támaszkodva.

A szétosztó közönségben, a tömeges sokaságban...

zött, valahol az ötödik sorban foglaltak helyet.

Nannak aztán olyan házak is, amelyek megszűnték eredeti...

A másik nagy üzlet, hogy a divatházak eladják a má...

Hát bizony, nincs rá sok időm - választom. - Hétfőn...

A HADSEREG MŰSORA

A TEL-AVIVI MOZIK HETI MŰSORA

Közgazdaság, Csak az igazság kedvéért

EGY HÉT A TŐZSDÉN

Egy héttel ezelőtt optimizmus uralkodott gazdasági körökben...

Table with columns for stock names, prices, and percentages. Includes entries like Vállalatok, Chevrát Chásmál, Bank Igud, etc.

ROGZITET KÖLCSÖNKÖTVENYEK

Table listing various bonds and their values, including Tavay Dollár, Takaréksági kötvény, etc.

Wachtel Zeév Willit

75-İK SZÜLETÉSNAPJA ALKALMÁBÓL

Porgesz Dezsőnek

60-İK SZÜLETÉSNAPJARA

Fesztűlést Egyiptom és Jordánia között

(HAJOM a Gáchéi lapja). - Az utóbbi napok folyamán erősen "felmelegedett"...

Az árak stabilitása

(HACOFÉ - a Vallásos Nemzeti Párt lapja). - Azok a híresztelések amelyek...

Miss Luxemburg elegáns kőtöttkosztimben

1963 március 8-án - halála méltón ján - Nikita Kruscsevsz...

hogy Kaganovic és Beria volt a két rossz szellem...

Most három évvel az elhangzott beszéd után, tudjuk meg...

A Paulus elleni hadműveletekben és a foglyul ejtésben...

Gromova elkébből kiderül, hogy a Molodjaja Gvardija...

Gavruto szerint egy ellenállási csoport Kersonból Kievből...

Ha Izrael arra várt volna, hogy "megfellelő időben" forduljon az európai...

Ugyanakkor, amikor a Központi gazdasági szempontból...

Izrael nem arra törekszik, hogy teljesjórú társ legyen a Központban...

Száz szónak is egy a vége: nem kívánjuk a Központtal...

Az árak stabilitása (HACOFÉ - a Vallásos Nemzeti Párt lapja).

Az árak stabilitása (HACOFÉ - a Vallásos Nemzeti Párt lapja).

Fesztűlést Egyiptom és Jordánia között (HAJOM a Gáchéi lapja).

Az árak stabilitása (HACOFÉ - a Vallásos Nemzeti Párt lapja).

Fesztűlést Egyiptom és Jordánia között (HAJOM a Gáchéi lapja).

Premier az ünnepek alkalmából: MAX PERLMAN GITTA GALINA

"Joszel der gerutener" kibővített zenekar, Marcel Kreiser vezényletelével.

INGYEN! A háziasszony kényelmére. Vita brand advertisement featuring a woman and a Vita product.

Wachtel Zeév Willit and Porgesz Dezsőnek advertisements with contact information and event details.

MAX PERLMAN GITTA GALINA and Joszel der gerutener advertisements for theatrical performances.

Vertical text on the far right edge of the page, including page numbers and other small notices.

Dávid Ben Gurion életének nyolc évtizede

Irta: Arad Gideon

NYOLCVANADIK születésnapját ünneplik, de nem öreg ember. Csak egy éve, hogy új pártot alapított, politikai küzelmeinek újabb fejezetet nyitotta meg. Legfeljebb hatvan évesnek tekinti magát, mert — saját szavai szerint — újjászületett, amikor 1906-ban Erec Jisraél földjére lépett. Nem is ér rá ünnepelni. Rengeteg dolga van még. Amerikában várják látogatását. Európába hívják. Szdében fogadnia kell magasrangú külföldi látogatókat. Közben szorgalmasan írja Izrael keletkezésének és első éveinek hites történetét. A héber nyelv orosz-zsidó szocialista úttörőinek bibliai fordulatokkal színezett nyelvezetén, saját kezével írja a hites történelmet. Páratlan emiéközvetettsége segíti ezekben a fejezetekben megírásában, amelyekben végig központi, irányító, vezérlő szerepet töltött be. Izrael történetének egyetlen fejezetét sem lehet megírni Dávid Ben Gurion említése nélkül. Dávid Ben Gurion élettörténetének egyetlen értelme: Izrael.

AZ IRÁST apjának, a dionzki Avigdor Grünnek hederében tanulta a kis Dávid Grün — az Irást, nármint a Tórá és az rást, a héber betűvetést. Apja házában szivta magá- a a cionizmust, a zsidó nép zeretétét, mint vrsói gimnazista került érintkezésbe a századeleji forradalmár ionizmussal. Husz éves kó- ában, 1906-ban, mint a Poále Cion fiatal úttörője Jsziskin tanácsára alijjá- ott, és hamarosan rájött, ogy a gyakorlatban min- len más. A cionizmus is, a zocializmus is. Ő is más ett: Dávid Ben Gurion me- ógazdasági napszamos és árdesz-ór Petach-Tikván, najd a mai Kfár-Szábán, az ttáni egyetlen zsidó csa- ádnál. A turját és a tollat orgatja. Jicchák Ben Cvit el együtt, aki élete végéig egmeghittebb barátja ma- ad. Szervez, szónokol és ka- ál — amikor akad munka.

Ramle arab városában ren- zeli meg 1907-ben a Poále ion palesztinai országos zervezetének első nagygyü- sését. Itt hagyták jóvá a ramlei platform" néven is- nert pártprogramot, amely őformán azonos volt az roz Poále Cion „poltavai latform"-jával. Így hívták, aert a héber nyelvnek még em volt elnevezése sem po- litikai párt, sem program zámára — és a kongresz- zus résztvevői is szorgal- nasan használták az orosz s a jiddis nyelvet.

A TÖRTÉNELEM vélet- nekéből áll. Az Ottomán Birodalom hibát követett el, mikor 1915-ben, minden zámára kényelmetlen ide- en állampolgárral együtt lutasított két „zsidó uszi- ót", névszerint Dávid Ben Guriont és Jicchák Ben Cvit, amerikába kerültek, szer- ezék a cionista munkás- zozalmat és a zsidó önkén- eseket és végül pedig 1918- an a „Héber ezred", a Gúd hálvri amerikai zászlóalj- ák katonákként tértek viz- za. B.G. feleséget is hozott agával, az orosz születésű, Amerikában nevelkedett 'aula Monbazz, aki képzett olónó és a mai napig polja Ben Guriont.

Ben Gurion katonai pá- yafutása megantotta arra, ogy a nemzetközi politiká- an végeredményben a ka- onai hatalom adja meg egy lam, egy nemzet súlyát és efolysát, s a harci képes- ég nélkül az igazság sem yöz.

A harcra a világháboru tani esztendőkből, a Bal- our deklaráció után két ronton volt szükség. A cio- lista mozgalomnak állan- óan küzdenie kellett azért, ogy a zsidók minél na- yobb számban jöjjenek a nemzeti otthonba", ugyan- kkor pedig a mandátumi

hatalom kísérleteit kellett elhárítani, hogy egyre job- bban megnyirbálják Balfour ígéreiteit, az arabok növek- vő (és angol részről is szit- tott) ellenállására hivatkoz- va. A belső fronton pedig a munkahelyek meghódításá- ért folyt a küzdelem, ugy az állami szolgálatban, mint a zsidó és keresztény mun- kaadóknál, akik szívesebben alkalmazták az olcsóbb, te- herbíróbb és főleg szervezet- len arab munkást.

A munkásmozgalom meg- szervezésében Ben Gurion- nak vezető szerepe volt és — többek közt — 1921-től 1935-ig, majd a világháboru után két évig ő volt a Hisz- tadrut főtitkára. A harc a zsidó munkahelyek meghó- dításáért, az 1947 évi arab lázadásig húzódtott. Az ism- telt arab felkelések elleni védelemre alakult Hágáná- ban mindvégig vezető szere- pet játszott és abban a jö- vendő zsidó állam hadsere- gének magvát látta.

A ZSIDÓ ALLAM meg- alakításában Ben Gurion már korán végcélét látott és 1925-ben, a 14-ik cionista kongresszuson kijelentette: „A cionizmus államépítést jelent. Enélkül nincs értel- me, nincs tartalma". Jabot- insky revizionista mozgal- ma ellen azért küzdött oly hevesen, mert a szélsőséges program állandó, provokatív hangzatát és főleg a ki- zárólagosan erőre támaszko- dó politikát károsnak tar- totta, meg volt győződve róla, hogy ez késlelteti a zsidó állam megvalósulását. Heves ideológiai vitája a jobboldallal csak most hal- kult el.

Nem lehet újságokk keret-ében ismertetni Palesztina és Izrael történetét. Ben Gu- rion életrajza pedig ennek fejezeteiből áll. Csak néhány fontos eseményt, fejleményt lehet kiemelni a feledés szür- ke homályából.

A 2. világháboru előtti ko- mor hónapokban, amikor a londoni kerekasztal-konfe- rencia csödjé után az angol kormány hirhelt Fehér Könyve véget vetett min- den illúzióknak, hogy a „nem- zeti otthon" fokozatosan fej- lődhessék zsidó államná, Ben Gurion ezt a jelszót ad- ta ki: „Ugy kell viselked- nünk Erec Jisraélben, mint- ha mi lennénk az állam, az- ért, hogy mi legyünk és ad- dig, amíg végül mi leszünk az állam".

Az állam létesítéséhez pe- dig a nagybefolyású és töke- erős angol-szász zsidóság támogására volt szükség. A háboru harmadik évében, 1942 májusában, a new-yorki Biltmore szállóban, az ameri- kai zsidóság vezetőinek kon- ferenciáján B.G. ékes szövi- vője volt a végül jóváha- gyott „Biltmore program- nak", amely szerint azonnal

a világháboru befejezése után létre kell hozni a zsidó államot Palesztinában. — Ugyanekkor jóváhagyták a Mose Sertok (Sárét) által megfogalmazott elvet, hogy „ugy kell segíteni az ango- lokat a Hitler elleni harc- ban, mintha nem létezne a Fehér Könyv, és ugy kell küzdeni a Fehér Könyv el- len, mintha nem lenne hábo- ru". A Biltmore határozato- kat később a nyugateurópai zsidó szervezetek is jóvá- hagyták.

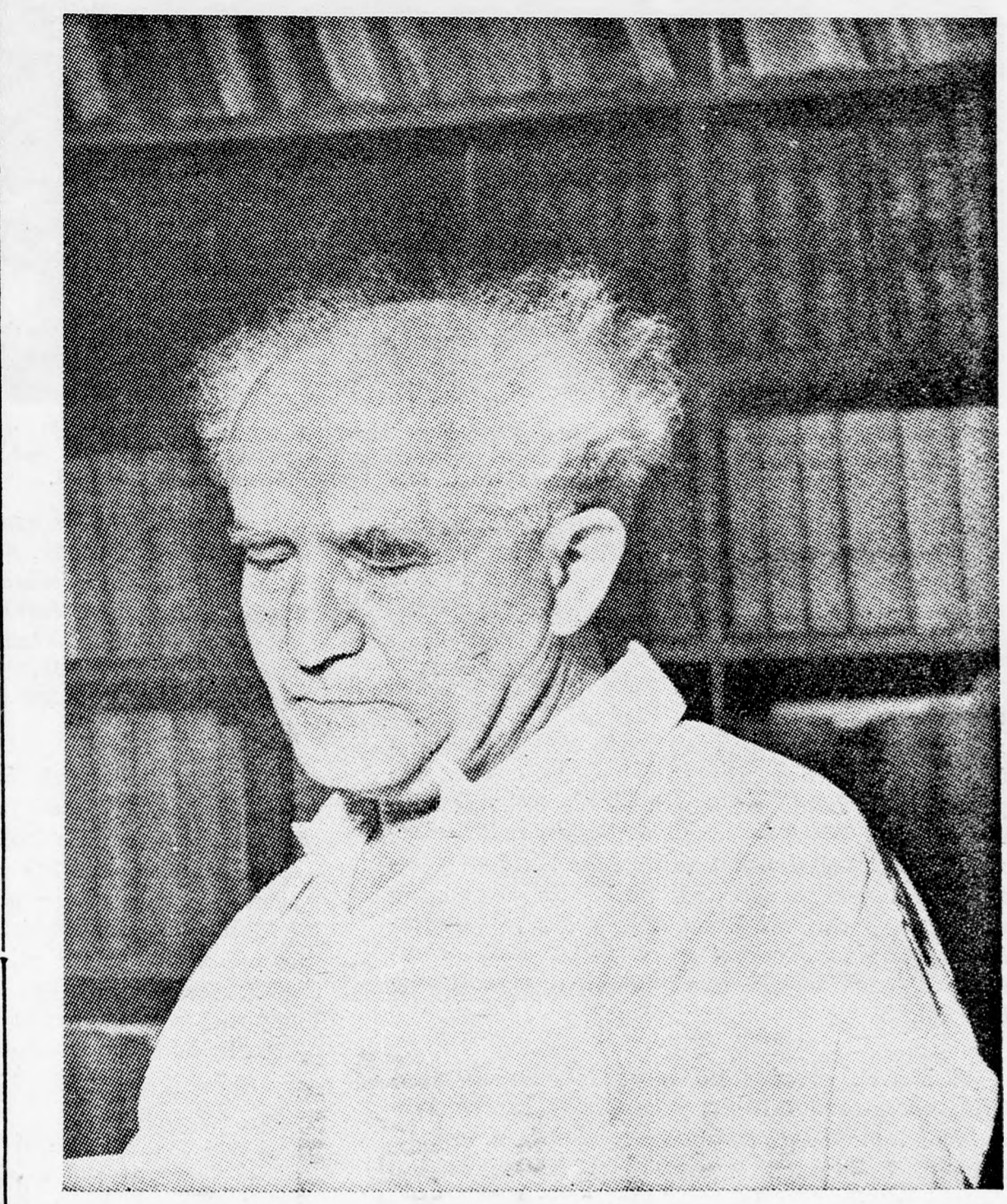
A DÖNTÉS nem volt egy- szerű. Nemcsak dr. Chájim Weizmann körei, hanem bal- oldali körök és érdekes mó- don éppen a Hitler által ki- üzött német zsidók, ellenez- ték az önállóság tervét. A palesztinai zsidó jisuv akko- riban alig félmillió lélekből állt, kereken egymillió arab lakossal szemben és a zsidó vezetők még nem tudták, mi- lyen méreteket ölt az európai zsidóság katasztrófája, mely akkor még csak kezdetén állt.

A történelmi adatok nem adnak magyarázatot arra, miért volt éppen Dávid Ben Gurion az, aki itt, ugyanúgy, mint az előző három évtized küzdelme éveiben, mindig a kezdeményezők és a kima- gasló vezetők között volt? Személyiségének számtalan csillogó, kiemelkedő tulaj- donsga — és sok hibája is — predestinálta a vezetésre.

Már fiatal korában kitűnik kiváló elemző képességeivel. Gyorsan meglátja a lényeg- tet, elválasztja a buzgát a pelyvától és kiméletlen kö- zömbösséggel tolja félre azt, ami nem lényeges, nem ér- deklí. Hihetetlenül szorgal- mas és munkabíró — még 80 éves korában is. Hídeg lo- gikával elemez és ehhez ido- mitja munkamódszereit. — Szisztematikusan dolgozik és jegyez, ír, óraszámra, kötet- számba, gyűjti és rendezi jegyzeteit. Ha némi gond- lóadás után kimondja a szen- tenciát, agra már előszedte a memóriából az összes vo- natkozó adatokat, tényeket, történelmi tanulságokat, meg állapodásokat, évek előtt el- hangzott kijelentéseket, s a múlt és jövő számbavetésével döntött.

A munkásmozgalomban, mint később a nemzeti és ál- lami intézményekben, ragasz- kodik a demokratikus mód- szerre és alveti magát a többség határozatának. De Ben Gurion elleni többséget sohasem lehetett könnyen el- érni, mert a végsőkig harcolt igazáért, ha alapvető fontos- ságúnak tartja.

Tévednek azok, akik úgy hiszik, hogy B. G. nem ismer kompromisszumot. A páj és Hisztradrut vezetésében, a Szochnutban és a kormány- ban számtalanszor hozott létre politikai kiegyezést, en-

gedett, megalkúdtott. Csak elvi alapkérdésekben nem volt hajlandó tágitani.

A FÜGGETLENSÉG kihir- detése, az önálló zsidó állam lé'esítése ilyen alapvető, elvi célkitűzés volt. B. G. évekkel előzőtt meg számos zsidó ve- zetőt annak felismerésében, hogy a nagyhatalmak beérik gesztusokkal és a zsidó nép csak saját erejéből oldhatja meg problémáit. Tudta, hogy nem lehet elkerülni az össze- csapást az arabokkal, ezért rossznéven vette az utópista tervek az arab-zsidó együtt élés, a kétnemzetiségű állam jelszava alatt, mert látta, hogy ezek nem megvalósít- hatók és csupán elküdsítik a problémát nép szemében.

A világháború befejezése és az európai katasztrófa tel- jes részleteinek feltárása hármias feladatot hozott ma- gával:

- összegyűjteni és hazahozni a maradványokat Palesz- tinába, az angol mandá- tumi kormány ellenkezé- sével szemben;
- politikai harcot folytatni a zsidó állam kikiáltásá- ért és
- felkészülni az önálló állam védelmére.

Az európai katasztrófából és a nagyhatalmak közöm- bőségéből B. G. azt a tanul- ságot vonta le, hogy meg- akadályozni az ilyen katasz- trófa megismétlődését csak úgy lehet, ha a zsidó nép egyrésze, saját államában, erős nemzetté válik, amely védekezni tud. Kevesen ér- tették meg, hogy ebből a fel- ismerésből fakadt későbbi magatartása a háború utáni Németországgal szemben. — Előbb a jóvátételi egyez- menyért küzdött az izraeli jobb- és baloldal, sőt saját pártjának jelentős körei el- len. Így érvelt: Sohasem sza- bad elfelejtünk, mit tettek a nációk. De nem szabad meg-

állni az érzelemnél és le kell vonni a tanulságot: újabb katasztrófák megakadályozá- sához erős államra van szük- ségünk. Eppen a németek kö- telessége, hogy az elrabolt zsidó vagyonnak legalább egy töredékével segítsék erős zsidó állam felépítését.

Amikor Németország is- mét hatalommá vált, B. G. ugyanígy követelte, hogy a németek Izrael javára hasz- nálják fel új jólétüket, új hatalmukat, felújult fegyver készüiket. Ezért követelt Adenauertől kétnemzetiségű államot, ezért helyeselte fegyver- ügyletek megkötését Német- országgal és ezért szorgal- mazta a politikai kapcsola- tok normalizálását.

A ZSIDÓ ALLAM létesíté- sét az UNO-közyűlés 1947 november 29-iki határozata mondotta ki és Jeruzsálem- ben a mámorosan ujjongó, táncoló, könnyező tömeg vi- harosan ünnepelte Ben Gu- riont. Pályafutásának csúc- pontjára, persze, 1948 május 14-én, íjár ötödik napján ér- kezett el, amikor az ideigle- nes nemzeti tanács elnöke- ként, a telavivi múzeum siet- ve feldiszitett termében, iz- galomtól remegő hangon, fel- olvasta Izrael államának függetlenségi deklarációját. Ekkor már folytak a harcok és Ben Gurion az ünnepi ülés ról egyenesen a Hágáná fő- parancsnokságára, a Járkon utcai (nemrégben lebontott) Vörös-házba sietett.

A függetlenségi deklará- ciót hosszú, súlyos viták előzték meg, nehéz volt a döntés, vállalni lehet-e a koc- kázatot: az amerikai külügy- minisztérium világos ellenke- zését és az arabok fegyveres fenyegetését? A néhai Mose Sárét azok között volt, akik

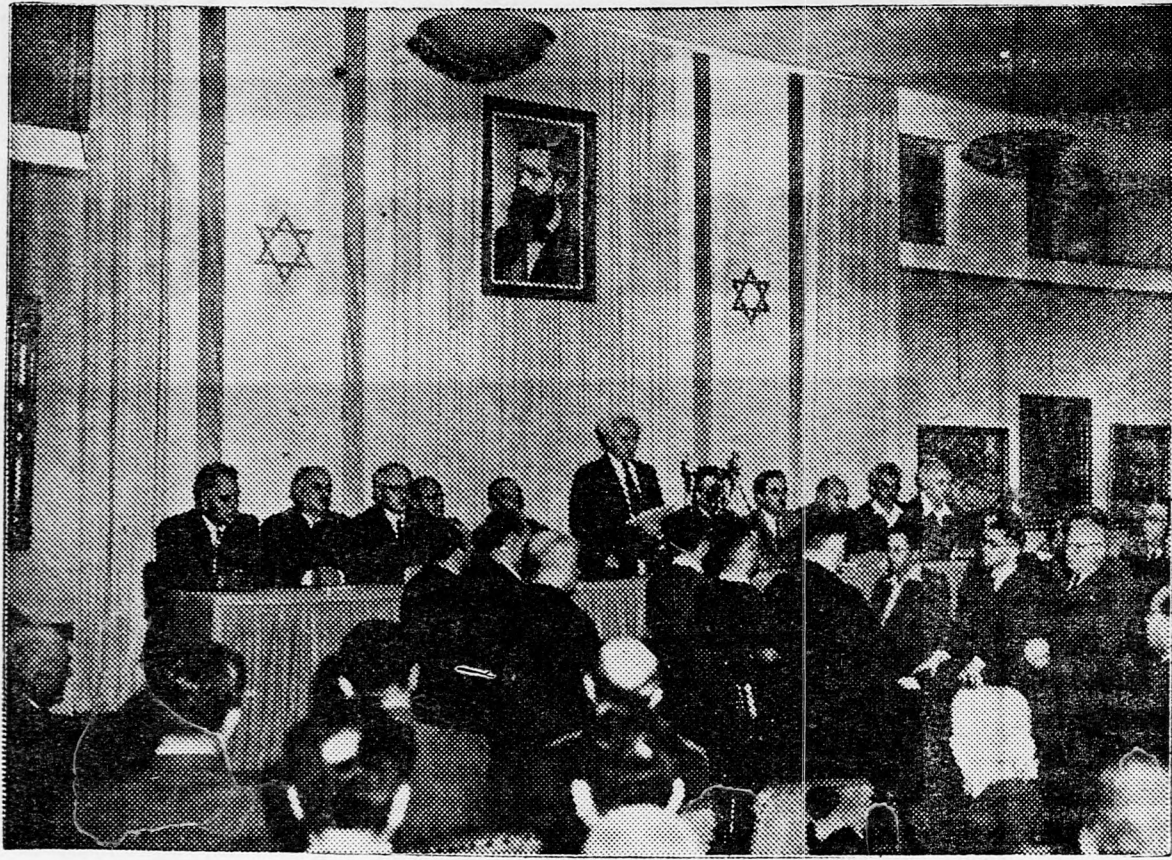
túl nagyak tartották a rizí- kót. B. G. előrelátta, hogy a nagyhatalmak tudomásul fogják venni a befejezett tényt. Harry Truman gyor- san igazolta feltevést, ami- kor órákon belül elismerte az új állam kormányát.

A HÁBORU és az izraeli hadseregnek harc közben fel- lövő megszerzése, az egész nép harcbaállítása, szinte emberfeletti feladatokat rótt B. G.-re, akinek a belső fron- ton is súlyos, fájó döntéseket kellett hoznia. A jisuv és a- nak minden szerve a párt- rendszeren alapult. Még a földalatti mozgalmak is. — Amikor B. G. elrendelte, hogy fegyveres erővel is meg kell akadályozni az Irgun Cvál Leumi (Ecel) fegyverhájójá- nak kirakodását Tel-Avivban és így jelentékeny, különálló fegyveres erő keletkezését, majd kieroszakolta a Pál- mách vezérkarának feloszla- tását és egységeit ugyanúgy beosztotta a rendes hadse- regbe, mint az Ecel katonáit — megmentette a létéért küzdő fiatal államot a fegy- veres partháború és puccsok veszélyétől s lehetővé tette rendes, fegyelmzett álla- mi haderő megszerzését.

Csak így győzhetne le a maroknyi zsidó nép hét arab ország hadait. Csak így fej- lődhetett ki a Cánhál, Izrael Védelmi Hadserege, a nem- zet büszkesége, amely mind a mai napig Izrael fennállá- sának és a közéleti béké- nek legfőbb garanciája. Ez a hadsereg B. G. szemefénye, büszkesége. Ő építette, itt nevelte fel az általa kiváló- gatott fiatal hadvezérek gár- dáját. Nem túrta a pártpoli-

(Folytatás a 2-ik oldalon)

ÁLLAMALAPÍTÁSKOR

Dávid Ben Gurion történelmi beszédét tartja a tel-avivi Múzeumban, ahol a zsidó nép és az egész világ lélegzetvisszafojtva várt érdeklődése mellett bejelenti Izrael államának megalakulását.

A csoda megtörtént. A világ népei hozzájárultak, hogy a zsidó állam újra létezzen.

Három dolog vezetett a csodához:

1. A zsidó nép sohasem szünt meg hinni ebben a csodában és kétezer évig várt jöttére. Ez a hit már önmagábanvéve is egy páratlan jelenség a történelemben. Nem ismerünk még egy olyan népet, amely elüldözve hazájából és szétszórva a többi népek között — anélkül, hogy egy talpalatnyi biztos talajt érzett volna a lába alatt — fenntartotta magát és nem tágitott hitétől, hogy eljön majd a nap és önálló szabad népként fog visszatérni hazájába. Enélkül a hit nélkül nem érkeztünk volna el idáig és ez a hit, ime, nem csalt meg bennünket.

2. Három országépítő nemzedék úttörő munkája, amely ezelőtt 70 évvel kezdődött Petach Tikva megalapításával, egészen napjainkig, a negevi vízellátó szövetség lefektetéséig. Ez az úttörő, chaluci munka tárt fel az elagottnak hitt Izraelben fiatal erőket és a pusztaságnak vélt elhagyott országrészeket — virágzó tájakat. Nemzedékek álma vált valóra.

3. Munkánk áldása. Amilyen gyötrelmet jelentett a zsidó gyökértelenség a világ népeinek, éppolyan mértékben keltett szimpátiát és tiszteletet a Cionba való visszatérés gondolata a nemzetekben.

Nem mindent kaptunk meg. Mindezek dacára ez a legnagyobb eredmény, amit a zsidó nép történelme folyamán egycsapásra elért.

Nem hagyhatjuk figyelmen kívül azt az erkölcsi elégtételt sem, amit az európai és amerikai népek adtak a zsidóságnak a zsidó állam előzetes megszavazásával. További erkölcsi és politikai fontosság tulajdonítható annak a ténynek, hogy Oroszország és Amerika egyaránt pozitív álláspontot foglalt el a zsidó állammal szemben. A mi államunk lesz az első a világtörténelemben, amelynek létrehozásáért a Föld haladó gondolkodású népei vállaltak felelősséget. Mindezt pedig évtizedekig tartó huza-vona után, és azok után, hogy a zsidó nép ellenségei mindent megkíséreltek, hogy megakadályozzák a zsidó önállóság és a szabad állam létrejöttét.

Egy új felelőség előtt állunk, amihez nem voltunk eddig hozzászokva: az államvezetés felelőssége. Ez egy nagy és áldásos próbatétel, amely súlyos veszedelmeket rejt magában. Ez sorspróba, ahol jogok és kötelességek várnak reánk.

Ha majd 2 millió, gazdaságilag rendezett viszonyok között élő zsidó lesz az országban, csak akkor lesz valóban zsidó állam. Ennek a tömegnek a bevándorlása és letelepítése körülbelül tíz évet vesz igénybe — ez a tíz év lesz a zsidó állam megalapozási korszaka.

Az a zsidó kormány, amelynek nem az lesz az elsőrendű gondja, hogy a bevándorlást és a letelepítést a legrövidebb időn belül másfél millióval növelje, az felelőtlenségével veszélyeztetni fogja ennek a nemzedéknek legnagyobb történelmi eredményeit.

És mindaddig, amíg a Negev nem lesz betelepítve, legalább olyan mértékben, mint az ország

északi részei, addig nem nevezhetjük ezt az övezetet zsidó területnek. Az Egyesült Nemzetek döntése csupán a zsidó állam keretét szabta meg, amelyet nekünk kell tartalommal megtöltenünk. A tartalom pedig számtalan új település felállítását jelenti a mérföldmillió bevándorló számára, valamint egy nagy kikötő építését az Akaba-öbölben (Éjlát).

A bevándorlásnak, az alijának a támogatása nem csupán központi feladata a zsidó államnak, hanem létrejöttének legfőbb indítéka és igazolása. A zsidó állam azért jött létre, hogy lehetővé tegyen egy nagyszámú aliját, függetlenül minden külső tényezőtől. Ez a bevándorlás nem fog létrejönni a világ zsidóságának segítségével nélkül... A bevándorlók szállítását és elhelyezését még akkor sem lehetne a zsidó állam büdzséjéből fedezni, ha minden adófizető polgára zsidó volna.

A zsidó-arab szövetség felé való törekvés még egy kötelezettséget ró ránk: tartózkodnunk kell minden irredenta propagandától.

Minden iskolagyereket tudja, hogy a történelemben nincsenek végleges formák. A határok és rendszerek változnak, a nemzetközi határozatok sem örökérvényűek. Az élet folytonos változást, oszlást és tömörülést, szétszóródást és csoportosulást jelent.

A nemzetközi döntések mégis örökre szólnak, s mindaddig, míg érvényben vannak és a haladást szolgálják, ezeket a döntéseket tisztelemmel és követelményünk kell. A Egyesült Nemzetek döntése a zsidó államra vonatkozólag — napjaink egyik legfontosabb történése.

A zsidó állam békéje és biztonsága baráti kapcsolatokot követel az arab világgal. Ez az irány arra kötelez bennünket, hogy őrizkedjünk minden olyan lépéstől, amely külpolitikánkat zavarná. Nem versengésnek, hanem a szomszédainkkal való megegyezésnek kell képeznie külpolitikánk alapját.

Külpolitikánk második alapköve: a világbéke és az emberiség egysége. Ez azt jelenti, hogy a zsidó állam pártolni fog minden olyan lépést és cselekedetet, amely a világbékét, a nemzetek közötti megértést és az Egyesült Nemzetek presztizsének, valamint befolyásának növekedését célozzák. A zsidó állam tartózkodni fog attól, hogy a világpolitikai arénában egymással szembenálló táborok bármelyikéhez csatlakozzon és a népek közötti ellentétekből fakadó irtó kimélyítse. Egyoldalú orientáció, vagy egy új világháborúra való támaszkodás részünkről a zsidóság történelmi etikájának, a zsidó állam létének és a világ zsidósága érdekeinek a megtagadásával lenne egyértelmű.

A zsidó történelem korszakos fordulata súlyos felelősséget hárít ennek a nemzedéknek minden egyes zsidójára: mert mi vagyunk az elnyomatás utolsó és a megváltás első nemzedéke. Ez nem csak kegyet, hanem kötelességet jelent. Nem leszünk érdemesek erre a kegyre, ha nem teszünk eleget a reánk rótt kötelezettségnek.

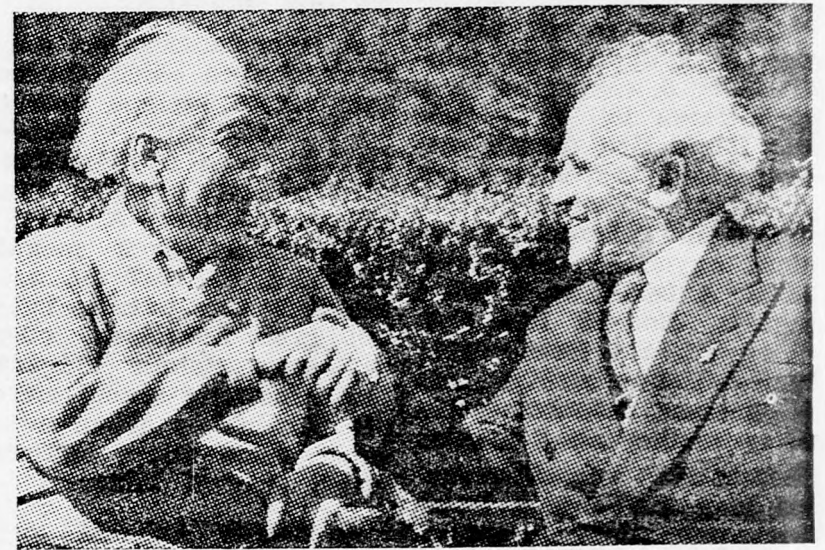
(Részletek Dávid Ben Gurion beszédéből a zsidó állam létrehozására vonatkozó UNO-határozat után)

Ben Gurion életének nyolc évtizede

(Folytatás az első oldalról) szethez, de páratlan odaadással szereti népét és hazáját.

Eppen ezért nem ismer kompromisszumot, amikor az állammal és a népről van szó. Otthagytta pártját, amelyben alapítása óta vezető szerepet játszott, otthagytta a kormányt, visszavonult Szde Bokérba, 79 éves korában új pártot alapított, meggyőződése szerint megsértették a demokratikus állam egyik vezérével, amikor a kormány igazságügyi jellegű döntést hozott Pinchász Lavon ügyében, tehát politikai szerv az igazságszolgáltatás jogkörét bitorlolta. Ezzel megszegte a kormányhatalom és az igazságszolgáltatás különválasztásának elvét és ebben B. G. a demokráciát veszélyeztető precedenst lát. A végül fog küzdeni a hibák kiküszöböléséért.

Egyébként B.G., a harcos mindig elveért, és csak vezetők, politikusok ellen küzdött. — Alárendeltjeivel atyaként törődött és az ő tüzebe mentek érte — bár nem szivelté az ellentmondást. A nép széles körében otthon van, érti és ismeri az egyszerű polgár bajait, a törzsek problémáit, tud a nyelvükön szólni, tud lelkesíteni, bár nem keresi az okos népszerűséget. Példás családapa, odaadó férj és több mint fél évszázad óta teljes megértésben él Paulával, aki páratlan odaadással

A „KÉT NAGY”
Ben Gurion és a néhai Albert Einstein professzor

lására Szinájból és a gázai övezetből. Az aránylag igen csekély veszteségekkel járó villámhádjárat eredményei így is nagymértékben megerősítették Izrael pozícióját.

A BEKE AZ ARABOKKAL mindig a legégetőbb probléma volt B. G. szemében. Az államépítéshez békére, nyugalomra volt szükség. Ben Gurion többször kezdeményezett titkos lépéseket béketárgyalások iránt, de eredmény nélkül.

A PARTPOLITIKAI HARC mind a mai napig B.G. nagy szenvedélyei közé tartozik, mert tudja, hogy demokráciában csak politikai párt utján valósíthatja meg nézeteit az állam helyes irányításáról. Ezen a téren a történelmi meglátású államférfi gyakran háttérbe szorítja a munkágyűlések népszerűsítő fiatalos heví lendületét. Sohasem felejtí a régi vitákat, ideológiai össze csapásokat, szócsatákat. Ellenfeleit gunyos, sértő jelzőkkel illeti, ő maga nehezen bocsátja meg a sértéseket. A vita hevében leszáll az Olympuszról, amelyről különben a közönséges halandók számára láthatatlan távoljövőt — és a távolmulat — kémleli, hogy provokatív agresszivitással vesse bele magát a vitába, magascsendű hangjának és sajátos, pörölyszerű hangsúlyozásának teljes erejével ostromozza az ellenfelemény képviselőit. Nem tartozik a kivaló szónokok közé, de érvelése világos és meggyőző. Rendkívül magabiztos és makacs, nincs humorérzéke, nem ért zenéhez és művé-

szethez, de páratlan odaadással szereti népét és hazáját.

Eppen ezért nem ismer kompromisszumot, amikor az állammal és a népről van szó. Otthagytta pártját, amelyben alapítása óta vezető szerepet játszott, otthagytta a kormányt, visszavonult Szde Bokérba, 79 éves korában új pártot alapított, meggyőződése szerint megsértették a demokratikus állam egyik vezérével, amikor a kormány igazságügyi jellegű döntést hozott Pinchász Lavon ügyében, tehát politikai szerv az igazságszolgáltatás jogkörét bitorlolta. Ezzel megszegte a kormányhatalom és az igazságszolgáltatás különválasztásának elvét és ebben B. G. a demokráciát veszélyeztető precedenst lát. A végül fog küzdeni a hibák kiküszöböléséért.

Egyébként B.G., a harcos mindig elveért, és csak vezetők, politikusok ellen küzdött. — Alárendeltjeivel atyaként törődött és az ő tüzebe mentek érte — bár nem szivelté az ellentmondást. A nép széles körében otthon van, érti és ismeri az egyszerű polgár bajait, a törzsek problémáit, tud a nyelvükön szólni, tud lelkesíteni, bár nem keresi az okos népszerűséget. Példás családapa, odaadó férj és több mint fél évszázad óta teljes megértésben él Paulával, aki páratlan odaadással

gondozza, cerberusként őrn és jószívű megadással viseli az államférfi felelőségének kévéssé irigyléreméltó sorsát.

Persze minderről kötelességet lehetne írni. Fel lehetne használni a jelzők százait, mind ráillik Ben Gurionra. E napokban sokat emlegetik Dos hires karikatúráját, amelyen Ben Gurion saját szobrát zuzza szét. Ben Gurion nem ért egyet ezzel a kiértékeléssel. Ő nem keresi a népszerűséget, az csupán eszköz volt számára, hogy elegendő szavazatot tegyen a lehető legkevesebb munkájának folytatásáért. Mindig vállalta a népszerűtlen döntések ödümát, ha ezekre szükség volt. Az állam biztosításának, Izrael, a zsidó nép életbenmaradásának és fényes jövőjének a megszállottja. Semmi más nem számít. Ennek érdekében hajlandó azt is vállalni, hogy a negevi sivatag peremén álló fabarrakkban fogadjon a szerencsesebbek tömegeit — amelyből hiányzik a régi társak hosszú sora.

A jubileumi bizottságok irányító Ovéd Ben-Ami mondta: Ben Gurion nemzeti kincs.

Talán a híres Kohinot gyémánthoz lehet hasonlítani. Felülete számtalan, apró síkból áll, mindegyik más színben csillog, némelyik sötét, homályos, a másik belső fényben ragyog. A nagyértékű gyémánt pedig kemény, olyan kemény, hogy az idő foga is kitérik rajta...

AZ

Vannak a Kne mosan, akik nál tosbakak pénzig lemben. Az írón árnyalata és té renység nélkül Amikor az első

A SZINAJ-HADI TANÁCSKOZÁS
Az „ör

kormány nevében a Kneszethozat eljén, márciusban, hogy szakértő egyes vonatkozásban vagyok generációk közgazdák tudós. Ez széltem volna,

A Kisiparos, v lajdonos igenis hogy nagyobb sseggel és effek gozzon, mint iparos, — ha a landóság van, az esetben job tud kiadni kez gyárállalat. Nagysága szab cionalizációt és

Az összes g portoknak fok munka ter mind munkah a gazdaságokt dig a szolgálta valamennyiünk zösség prosper lététől függ.

tudtam én, nem vonatkozik a családok, a rra, akik a Li ban, vagy az a lyén, alaváló tartják fenn n az alaváló er lam elleni sz minden egyes séges ember n ből keresik k nem az egész az aljas jöve

Aki az élet tartását préd hogy megfele vonalat is hirt vezet és meg Aki jólétre kül, hogy hívná fel a r igéket hirdet. Aki jogokat

Nem szabad ni valódi és fölött. En les aki figyelmen hogy népünk mos gazdas kulturális, sz tek és eltéré fel. Fontos é tos kérdések mai napig vi pezik. Vannak rések és van sok a nép k rendű ügyekt majd döntést Mindenkinek ahhoz, hogy ez a döntés v és legjobb fe alakuljon ki.

Az ujs Az ujságró ményekkel kö ni. Minél f jobb. Nem t vastag és kial lyek nap, mir tak az olvasó is bekerülnek történelemből úgy tűnik, ho ténésze olyan

Az „Öreg” – nyilatkozatai tükrében

Vannak a Kneszetben számosan, akik nálamnál járatosabbak pénzügyi szakértelemben. Az irónia legkisebb árnyalata és tetetett szerepesség nélkül mondom ezt. Amikor az első választott

A SZINAJ-FELSZIGETEN — A LEVEGŐBEN
A Szinaj-hadjárat alkalmával B.G. egy katonai gépen tanácskozik Dáján tábornokkal a hadihelyzetről. Az „öreg” mellett jobbra, Paula asszony.

kormány nevében jelentkeztem a Kneszetben 1949 március elején, már akkor leszögeztem, hogy nem vagyok szakértő egyetlen speciális vonatkozásban sem: nem vagyok generális, nem vagyok közgazdász, nem vagyok tudós. És ha ma beszéltem volna, azt is hozzá-

ügyi elméletekben. En ugyan is, a magam részéről, kétségbe vonom a közgazdaságtudomány létezését.

★

Minden egyes polgárnak emlékeztetnem kell tartania, hogy nemcsak jogok, de kötelességek is vannak.

A paraziták és rablók bandája

Kisiparos, vagy üzemtulajdonos igenis képes arra, hogy nagyobb termelékenységgel és effektivitással dolgozzon, mint a nagy gyárparos, — ha egyáltalán hajlandóság van erre. Ebben az esetben jobb terméket tud kiadni keze alól, mint a gyárállalat. Nem az üzem nagysága szabja meg a racionalizációt és a minőséget.

Az összes gazdasági csoportoknak fokozniuk kell a munka termelékenységét mind munkahelyükön, mind a gazdaságokban, mind pedig a szolgáltatásokban, mert valamennyiünk jóléte és közértelem a gazdasági jólététől függ. Természetesen tudtam én, hogy mindez nem vonatkozik a paraziták, a csalók, a rablók bandájára, akik a Lilienblum utcában, vagy az alvilág más helyén, aláváló üzérkedésből tartják fenn magukat. Ezek az aláváló emberek az állam elleni szabotázból és minden egyes izraeli tisztességes ember megkárosításából keresik kenyérüket. De nem az egész nép él ebből az aljas jövedelemből.

Aki az életszínvonal fenntartását prédikálja anélkül, hogy megfelelő munka-színvonalat is hirdetne, — félrevezet és megtéveszt.

Aki jólétre prédikál anélkül, hogy erőfeszítésekre hívna fel a népet — hamis ígéretet hirdet.

Aki jogokat követel, anél-

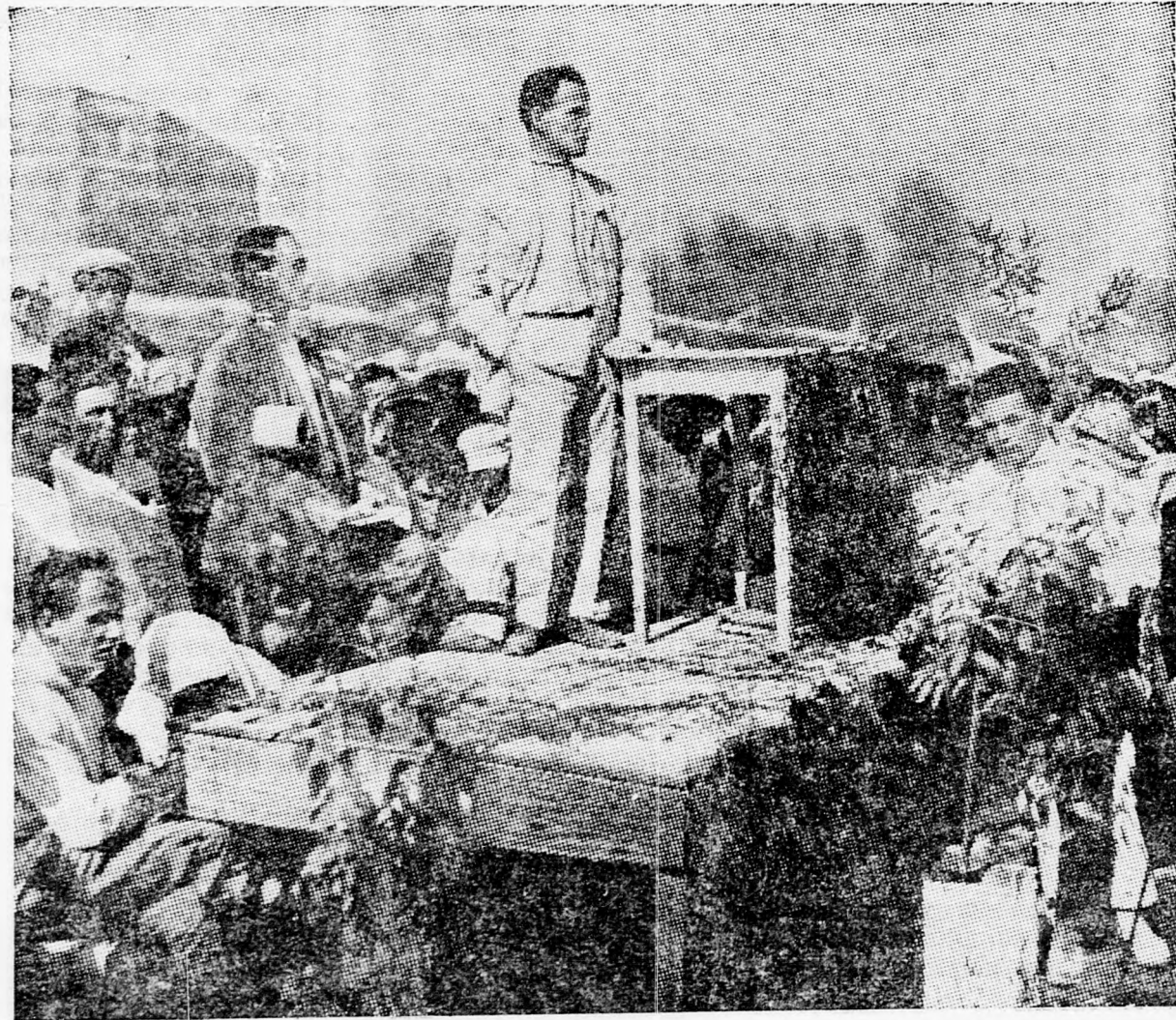
Kompromisszumra ítélve

Nem szabad szemet hünyni valódi és vélt ellentétek fölött. En leszek az utolsó, aki figyelmen kívül hagyom, hogy népi körökben számos gazdasági, politikai, kulturális, szellemi ellentétek és eltérések fedezhetők fel. Fontos és kevésbé fontos kérdések és problémák mai napig vita tárgyát képezik. Vannak elvi nézeteltérések és vannak megosztások a nép körében második rendű ügyekben is. Egyszer majd döntésre kerül a sor. Mindenkinél meg van a joga ahhoz, hogy odahasson, — ez a döntés világnézete, hite és legjobb felfogása szerint alakuljon ki.

Az újságírók csak

Az újságíró a múlt eseményekkel köteles foglalkozni. Minél fürgébb, annál jobb. Nem tudom, hogy a vastag és kiáltó címek, amelyek nap, mint nap megrázták az olvasó szívét, valaha is bekerültek-e korszakunk történelemkönyvébe. Nekem úgy tűnik, hogy a jövő története olyan leírásokkal és

kül, hogy kötelességeket is támasztanak vele szemben — téves tanokat követ.

A JERUZSALEMI MUNKASTANÁCS ÉPÜLETÉNEK

ALAPKÖLETTÉTELI UNNEPESEN
Ben Gurion, aki hosszú éveken át a Hiszdrut főtitkára volt, ezen a képen (1924. ápr. 22-én) rubáskában és könnyű nyári öltönyben beszél az egybegyűltekhöz.

dományos disszertációkkal untatni az olvasót.

Ez a sajtó természete. A sajtó foglalkozásának tárgya és célja: a perc. És főként: a szokatlan pillanat, a kiáltó, a megrázó, a provokatív, — röviden a botrány.

És nem lehet panasszal, avagy kifogással sem fellépni az újságírókkal szemben. A sajtó ezért létesült. Leg-alábbis így hiszi a legtöbb újságíró. Nálunk is az országban és a világ más amlamaiban.

Még nehéz és keserű események lesznek életünkben, de sor kerül majd a nagy történésekre is. Egy kéresem van az újságíróktól: legyenek összekötő hidak és kapcsolatok a jelen és a jövő dimenziói között.

„A németek bünére nincs megbocsátás”

A zsidó néppel szemben elkövetett bűn óriási és borzalmas méreteire nincs megbocsátás és nem lehet semmiféle anyagi kártérítés. — Minden kártérítés — és legyen bármilyen nagy is — nem lehet jóvátétel az emberélet elvesztéséért, avagy engesztelés emberek, asszonyok, gyermekek, öregek, csecsemők szenvedéséért és kínjaiért. A német nép azonban, Hitler uralmának szétzúzása után is, még továbbra is élvezi — Nyugaton és Keleten egyaránt — a tömegmészárlás és rablás gyűlölcseit. Még mindig élve-

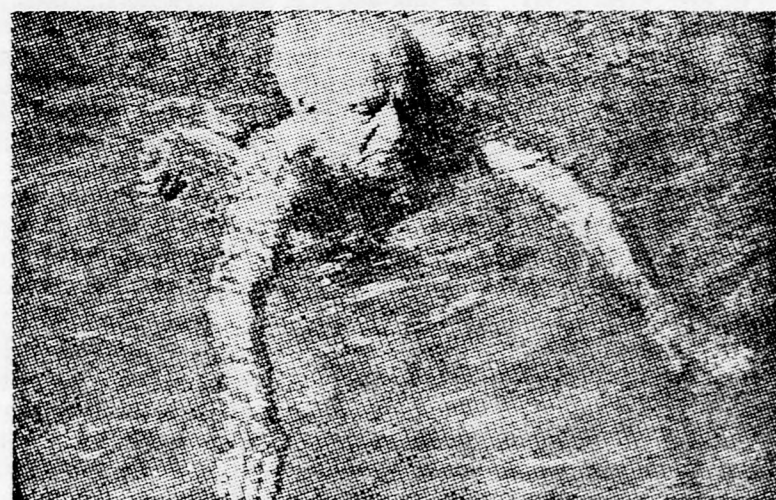
Azt hiszem, hogy az újságírók jól tudják: az em-

EGY KÉP, AMELY BEJARTA A VILAGSAJTÓT...
Dávid Ben Gurion egyik néhány év előtti külföldi látogatása alkalmával búcsút vesz közel öt évtizede mellette álló élettársától, Paula asszonytól.

miniszterelnök irásban kötelezte magát, kormánya nevében, hogy tárgyalni fog Izrael kormányával és a zsidóság képviselőivel a kártérítésről, a jóvátételről az izraeli kormány 1951 március 12-én megszövegezett követelése alapján. Ezt a jegyzéket a négy nagyhatalomhoz küldte Izrael.

★

A TEST ÉS A LELEK HARMONIAJA
A 80 éves államférfi nemcsak minden reggeli több-kilométeres gyalogtúrájához és rendszeres gyakorlatokhoz ragaszkodik, hanem fiatalos energiával az úszást is beiktatja életprogramjába.

Elegem volt a pártügyekből...

Elhatározásom, hogy nem foglalkozom többé semmiféle pártpolitikai ügygel. Hatvan éven keresztül pártügyekkel foglalkoztam. Elég volt. Véleményem szerint Izrael államában ez idő szerint 80 éves születésnapja előtt. — (A szerk.) a problémák problémája az állam vezetőségének erkölcsi tisztasága. Nem álmodtam, hogy ez a prob-

léma valaha is felszínre fog kerülni. Biztos voltam abban, hogy ez az erkölcsi tisztaság fennáll. Enélkül ugyanis semmi sem lesz, semmi sem fog létrejönni. Izraelben vannak — mint minden más államban — tolvajok, gyilkosok, bűnözők, de még ezek is, még ők is tisztakezü kormányt akarnak.

„Nem jósolok!”

Arra a kérdésre pedig, hogyan látom én az államot a kétezredik évben, csak ezt mondhatom: Olyan gyors változások korszakát éljük, hogy egyetlen józan ember sem bocsátkozhat jóslatokba, mi lesz 30 év múlva. A XIX. században még lehetett jóvendőlni. A mi századunkban azonban már nem. Amikor a XX. század kezdetét vette, 14 éves voltam

és felnőttnek hittem magam. Az újítások azonban, amelyek attól kezdve a mai napig szemem előtt láttam, arra tanítanak engem, hogy mindazok, akik ma a 30 év múlva bekövetkező eseményeket akarják megjósolni, nem mások, mint szösztyarok, fecsegők. En még azt sem tudom megjósolni, hogy Izrael egyáltalán létezni fog-e, avagy sem.

TALICSKAZAS SZDÉ BOKERBAN
Egy fiatal kibucnyik és az „öreg”.

„Engem zsidó ne operáljon”

Jól emlékszem rá, egy nyári péntek délután volt és pajtásaimmal a Szamos vízében áztattuk magunkat. Jól telt az idő, a város egyetlen uszodájában szinte több volt a fürdőző, mint a liter víz. Hogyan is lehetett volna ott hagyni a mi Szamosunkat, ámbár már esteledett s imitt amott, a mindenben elsők, két meggyújtották a péntek esti gyertyákat.

Apám hívó szavára kerekken kijelentettem, „lo roce”, amúgy 1966-os stílusban, pedig még csak 1910-et írtak akkor. A győzelemi lehetőségeim apámmal szemben biztosítva voltak, apám már ünneplőben volt, biztosan nem erőszakolható ki a vízből, „lo roce” és kész.

Es miután apám a templomban elüzmögte hátrálva az „osze salom”-ot, a legrovidebb úton hazatért, hogy két pofonon jutalmazza makasságomat.

Édesanyám áldott két keze Gulard-víz-ként enyhítette orcámot a pofonok nyomait, és egyre vigasztalt! Ne búsulj, fiam, ahol apád ül, ott hús nő. Nőtt is, miután 10 év múlva a karánsebesi somértáborban Ganz néni kosztján megtanultam enni és a szülői asztalnál is mindig reklamáltam a kozmát és a tolat a baromfi lábairól, amiként azt Ganz néni gulyásában élveztem. Az első pofonok helyén, melyekben apámtól részesültem, valóban hús nőtt — igaza volt édesanyám nak.

Az első pofonok párjához, azért mégis a „lo roce”-val jutottam hozzá, jó néhány évvel utána, egy közismert ellenállás eredményeként. Mózes öt könyvét, a „chümes”-t, Fuchs piros fedelű, németfordítású könyveiből tanultam, akkor ez volt a „sik”. Már az egész szidrárt tanultam minden héten, a Mandel tanító úrtól jidis-dájsul.

Egy vasárnap délután vendégünk volt, Schwartz Bernát apahádi birtokos, akivel igen jó viszonyban voltunk, olyannyira, hogy a tejet nekünk kivételesen két kondérból szállította, az egyik kondérban a tiszta tejet, a másikban pedig az arányos vizet, homokmentesen.

Efeletti halálból, apám egyenes parancsára, Schwartz bácsinak be kellett volna mutatnom azt, hogy első elemista mi voltom ellenére, tudok németül olvasni és erre legal-kalmasabb a Fuchs könyve, a „chümes”. Dehogyan olvas-tam én németül. Tudtam a

FILMLEVEL

SZEGÉNY GAZDAGOK — ARMON DAVID MOZI

Jókai Mór híres regényét nem először dolgozza fel a magyar filmgyártás. Természetes ez, hiszen olyan romantikus történetről van szó, amely már generációkat szórakoztatótt és száz év óta megdobogtatja az emberek szívét. A főúr, aki kettős életet él. Nappal birtokait igazgatja, kártyázik a nemes urakkal, este pedig fekete álarcot ölt és kirabolja az országutak gazdag utasait.

Ármány, szerelem, bosszú, véres csatározások: mindmegannyi kelleke a romantikának és megörvendetője a nézőnek.

Mi, akik régóta élünk Izraelben, elsököttünk a kelet-európai filmkészítés stílusától, lassúnak tartjuk annak ütemét és statikusnak jeleneteit. Ezért tünik olykor úgy, hogy a cselekmény nem elég gördülékeny. — Ugyanakkor mindazok, akik nyelvi nehézségekkel küzdenek, élvezettel nézhetik végig ezt a filmet, melynek minden szavát megértik. Ez az előny sokmindenért kárpótol.

Dr. Weinstein Gyula

Mózes könyvének héber szövegét és annak német fordítását és a héber szöveget olvasva, mormoltam a németet, azaz mormoltam volna, de nem akartam.

Vasárnap volt, az előző szidrá már lejárt szombaton, különben is a kihallgatás, a „ferher” az szombat délutáni műsor, nem vasárnap. Ez alkalommal is két pofont kaptam apámtól.

Ezen második pofonpár után hosszú-hosszú fegyverszünet következett, senki nem emelte rám sem kezét, sem lábát.

A Scopus-hegyi egyetem megnyitását követő pészách félünnepén, az országban élő kolozsváriak egy csoportja fejrándult gyönyörködni az egyetemünkben. A kormányzói palota előtt haladva, pár lépést lemaradtam, gyönyörködni a skót fegyveres őrszoknyájában, amelyet addig, csak képelelapokon láttam.

A tarka szoknyán kívül, illetve benne, egy hasat lát-tam mozogni, angolul kiabált rám ez a skót valakit, nem érttem, mindaddig, amíg lábával érzékenyen meg nem érintett. Ily módon kerültem be az angol dominiumba, és bár ezt nem az apámtól kaptam, a helyén évek múltán hús nőtt, méghozzá jókora.

A harmadik pofont már drámai keretben kaptam, hivatásom teljesítése közben. A dráma csak egyfelvonásos volt, azonban többfelvonásos előjátékkal.

A kolozsvári szak-klinikán voltam néma hordozója a tiszt teletbeli asszisztensi címnek és munkakörnek, már ötödik éve, egyetlen zsidó, a közben egyre növekvő számú vasgárdista kolléga között. A viszonylagos jóviszonyt közöttünk nem zavarta az sem, hogy reggelként a napilap-jukkal, a Porunca-vremmivel kezükben léptek munkába, és soha nem mulasztották felhívni figyelmemet arra, hogy „ezek fognak majd megenni téged”, márhogy a vasgárdisták. Es nem riasztott el a klinikáról az el-lenem végrehajtott merénylet sem.

A klinikát vezető professzorral kettesben a klinikáról a járvány-kórházba tartottunk konziliumra. Utunk az egyik nagy, többemeletes diák-otthon mellett vitt el, a vasgárdistákka jó kapcsolatban álló tanár haladt jobboldalt, kívül én baloldalt, egészen közel a diák-otthon falához. Estefelé volt és az emeletek valamelyikéről, az egyik ablakból, gyanus szí-nű zuhatag hullott a nyakába a tanárnak, aki jobbszó-len haladt. A küldemény nekem szólt és a mellettem haladó tanárt érte.

Ezen előjátékok után, következett alkalmilag az egyfelvonásos dráma. Vasárnap és ünnepnapokon egy közöttünk fennálló megállapodás alapján, mindenkor én teljesítettem a 24 órás szolgálatot, ezzel szemben nem vették zokon, a szombati és ünnepnapon késésemet. Természetesen erről az egyezményről, a kapitány, Zelea Codreanu nem tudott. Es egy áldozó-csüörtöki napon egy súlyos beteget hoztak be a Zsil völgyéből. Egy falusi kispapot, aki fülzúgása miatt a falu bábájához fordult és ennek tanácsára puskagolyó séré-t tömött a zúgó fülebe. A sörét mennyiség eltávolítása után, tekintettel magas lázára és fájdalmaira, nyilvánvalóan, egy csontkomplikáció esete állt fenn, kilátásba helyeztem az operáció szükségességét.

A golyóserét súlyától megszábadított papnövendék felugrott és erőlyes, tiltakozó hangon kijelentette, hogy „nem hagyom, hogy egy zsidó megoperáljon”.

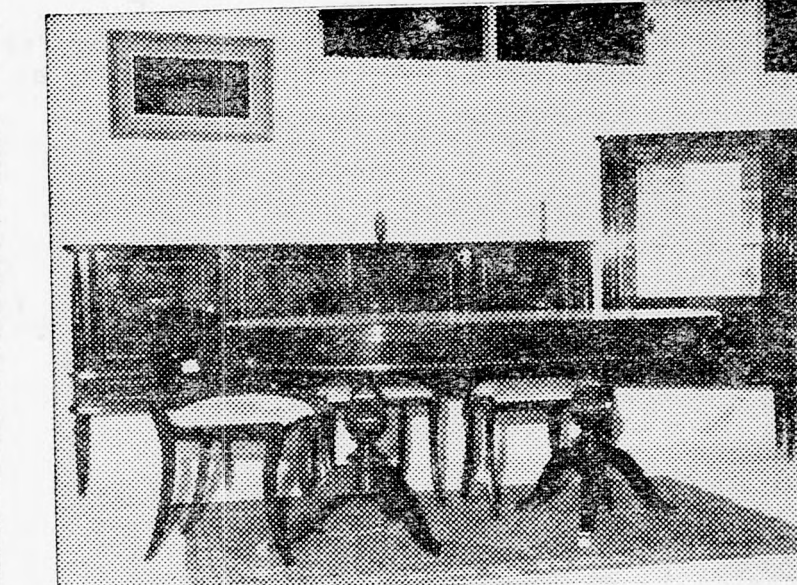
Miután ezen kijelentését a kórlapban aláírtam vele és a beteg eltávozott a kórterembe, összeomlott bennem egy világ. Másnap reggel, a műszerek kihullottak a kezemből és elhagytam a klinikát, ahová soha többé visszafizta nem tértem. De semmi esetre sem gyakorolhat bírálatot az elkeseredett, de ekkor is laikus ember, aki betegként fordul az orvoshoz, és nem itélkezhet felette, sem kézzel, sem lábbal. Az önbírskodás, a következő fokom már olyan tettelegességekhez vezethet és olyanokat érhet, akiknek az egész folyamathoz semmi közük nem volt és nincsen.

Ne várjuk meg azt, amíg az orvosok emiatti jericája olyan orvoshiányhoz fog vezetni, hogy helyüket kuruzs-lók foglalják el, minthogy 1966-ot frunk.

Hivatásuk teljesítése közben, orvoskollégákat vertek meg, közöttük két régi jóbarátomat, akik évtizedes ismeretségünk alatt mindenkor a hivatásuk magaslátán ál-

Észak és Dél butor-kulturája

Két bútorkiállítás megnyitóján vettünk részt a közel-múltban. Az egyiket, az északi, az egyenes, sima vonal-uralja, a másik, a klasszikus, antik stílusát érvényesíti. A „Danish Interiors” változat most avatta fel Rámát

XV. LAJOS KORABELI MAHAGONI EBEDLŐ

Gánban székházát, amely immár negyedik üzlete az országban. Az ezer négyzetméteres területen, fényűzően megrendezett kiállítás Dána izraeli követe, Sigvald Alexander Kristensen nyitotta meg: „Három dolgra büszke a dán nép: sörére, szép lányaira és — bútora-ra” — mondotta közvetlen hangú beszédében.

A termeken végigsétálva, az ismert skandináv stílus új-donságaira hívják fel figyelmünket:

A „síneken futó” hálószobának nagy sikere van. A két ágylat, akár kisujjunk egyetlen mozdulatával egymástól távolabbra, vagy közelebbre tolhatjuk.

Hódít a lakozott bútorok visszatérő divatja. A fehérre lakozott, izléses hálószoba és étkezősarok tisztántartása igen egyszerű.

A régmúlt idők gyalult deszkából készült asztalai és padjai is az „újak” közé sorolhatók. Nincsenek műanyag gal bevonva, sűrűlekefével síkálják tisztára.

A stockholmi nemzetközi bútorkiállítás első díját nyert öblös, kényelmes, de kisor-májú izléses foteljét 595.— líráért árúsítják.

A berendezés dekorációjá-megfelelő szobrok Mose Gut bir rámtól-gáni szob-rász olajfából faragott mű-vészi munkáját dicsérik. A képeket pedig a Gallery She-raton képtára bocsátotta ren-delkezésre.

A kiállítás tervezését, leg-apróbb részletekig terjedő ki-dolgozását Támár Dre-scher végezte. Ez a mind-össze huszonhárom éves fi-atlány a skandináv bútorok hideg stílusával izraeli, han-

lottak és mindenkor a lelki-ismeretesség és a becsületes-ség mintaképei voltak. Éppen ezért, az utást, amelyet kaptak, semmilyen borog-tás vagy ír, nem enyhítheti.

Nem az én és nem ezen cikk feladata megállapítani azt, hogy az áldozat-orvosok feladatukat milyen mérték-ben teljesítették. A felesleges hatóságok, a Kupát Cholim és annak kiváló orvos-veze-tőinek a feladata az orvosai becsületesége, lelkiismeretes sége fölött ellenőrzést és bí-rálatot gyakorolni. De semmi esetre sem gyakorolhat bírá-latot az elkeseredett, de ekkor is laikus ember, aki betegként fordul az orvoshoz, és nem itélkezhet felette, sem kézzel, sem lábbal. Az önbírskodás, a következő fokom már olyan tettelegessé-gekhez vezethet és olyanokat érhet, akiknek az egész fo-lyamathoz semmi közük nem volt és nincsen.

Ne várjuk meg azt, amíg az orvosok emiatti jericája olyan orvoshiányhoz fog vezetni, hogy helyüket kuruzs-lók foglalják el, minthogy 1966-ot frunk.

Előnye ennek a mind na-gyobb tért hódító irányzat-nak — mondja Dávid Schiff igazgató —, hogy egy-egy darab, vagy egész garnitúra vételével, meghitt sarkot te-renhetünk lakásunkban. Ta-pasztalatból tudjuk, hogy az antik stílus összhangba hoz-ható a skandináv bútorok jel-legével.

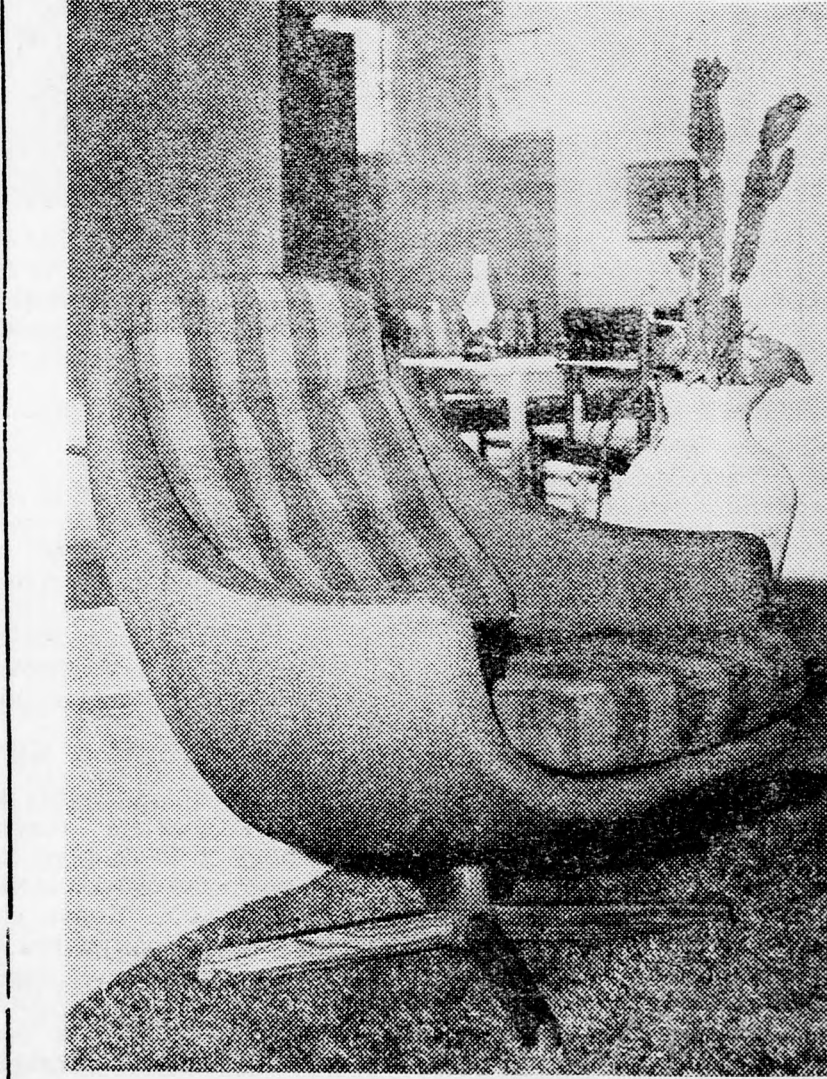
A cégnek sikerült egy XV. Lajos korabeli komplett szalont megvásárolni izraeli tulajdonosától. Most van res-taurálás alatt és néhány na-pon belül a „Versailles” ter-meiben látható. Művészi és ritka példány a négyosztozású zeneszékreny: malomkönyv-ságú, vékony fémből készült „hanglemezein” kristálytisztán szól a letűnt korok örök-szép melódiája. A zeneszék-reny négyezer fontra kerül, és a lemezek — darabonként — negyven fontra.

A mi tetszésünket egy rit-ka szép ebédő-berendezés nyerte el. Az ovális és 18 sze-mélyre nagybítható asztalt két művészi faragású oszlop tartja. A négyajtós, alacsony, sima tálaló, a hozzáillő cso-dás ködologozási vitrinrel, hat-

szikus vonalú antik bútorok kényelmet, ragyogást, pom-pát árasztanak a „Versailles” kiállító-teremben.

Előnye ennek a mind na-gyobb tért hódító irányzat-nak — mondja Dávid Schiff igazgató —, hogy egy-egy darab, vagy egész garnitúra vételével, meghitt sarkot te-renhetünk lakásunkban. Ta-pasztalatból tudjuk, hogy az antik stílus összhangba hoz-ható a skandináv bútorok jel-legével.

A mi tetszésünket egy rit-ka szép ebédő-berendezés nyerte el. Az ovális és 18 sze-mélyre nagybítható asztalt két művészi faragású oszlop tartja. A négyajtós, alacsony, sima tálaló, a hozzáillő cso-dás ködologozási vitrinrel, hat-

A DJNYERTES FOTEL

héjú hagymafej, citrom és fe-nyőtoboz egyvelege. Támár Drescher művészi munkáját a „nyíltszíni tap-sol”-kiváló Kristensen dán kö-vet cuppanós csókja is hono-rálja. A XV. és XVI. Lajos korabe-li stílusban készült klasz-

QUEBRACHO Mint

Az alábbiakban leírt Quebracho nem azonos a Délame-rikában honos növényvel, a-melyből a vegyipar cserző ki-vonatokat készít.

Nem, a mi Quebrachonk egy másfajta mákvirág. Gyö-kerét még valahol Európá-ban fájálja, de virága már itt Izraelben vígan fertőzi maga körül a levegőt.

Csupán annyiban hasonlít délamerikai rokonához, hogy amíg amaz torzójában és bi-béjében gerjeszti a cseresavat, az izraeli változatnál ez a ter-mészetráji folyamat a koponyájában megy végbe.

Mert ebben a domború üres-ségben, felette híg állapotban alakul ki a normális agyvelő munkáját helyettesítő cseresav. Am tüstént azt is meg kell állítanunk, hogy ez az ext-raktum nem alkalmas a bőr cserzésre. Mérgező összetétel-ében izraeli életformánkat, berendezkedésünket, céljainkat és reményeinket szeretné kicserezni.

Ott hámlesztja a hisz- ség feületét, ahol épp ott szivárogtatja nedvet, megfelelő talajra lel.

Természetesen az új körében. Akik amúgy is elke-detten küzdenek a kezde-heztségével, a Szochnu Amidárnál, Kupát Cholim Tudja a bánat, de Que- cho mindig jelen van! M meg sokszorosodott forme-jentkezne itt, amott és denütt, ahol elégedetle-üti fe! a fejét. Gazdasági- osztással szórja megje-nek vetőgépén a bomla-magvait.

Valahogy így: — A Szochnutól akar- csönt? Micsoda naiv! Majd egy-két év múlva Vagy: — Sikunlakást szere- Örülnék, hogy crifhez ju- Még így is mázlista. Ment Izraelben...

Avagy: — Orvosság? Gyógy- lés? Hát hol él maga?! J jól el kell tángálni az or- azután nem mondom...

Quebracho ezenkívül ta- ta lapszemlét tart. A sa- ban közlött negatív jelene- érdeklük csupán. Csakis a Szépen, piros ceruzával re- tezi az ilyen híreket. önkéntes és hivatalon hí- gyarázó, erre okvetlen se- sége van. Maga a híra- csak geszédész. Csak ka husika, amit a maga- jengős szöszával önt le- la! fel. Eközben valami ni- formulát mormol, amely- játáságosan mind így ka- dik:

— Itt Izraelben, sajnos Volt, aki megkérdezte Q- rachot, miért jött ki Iz- be? Mindössze kézfejjé- gyintett egyet, lemondóan keseredetten, keserűen.

Egyebekben Quebracha- szonylagosan rövid idő- remekül rendezkedett. Nagypári válatnál da- zik, jól keres, de mit ér- ez, amikor a főnökök se- ttebb keresnek, mint ő- hol az igazság, itt Izrael- és ahhoz a vacak ötszín- még chám szín-pótlékot adnak!

Bezzeg, Európában... Embri fajsúlyánál o- olyan könnyű Quebra- hogy talán le sem lehet- ni. Esetleg egy patikamé- tizedgrammot jelző serpet- jébe dobhatnánk és úgy- akkor megállapíthatnánk- eredményt is: „Még mértél és súlytal- nak találtattál!”

ARGENTINAI EGYETEMI TANÁR A MINI-SZOKNYA ELL

Adolf Rivelis Buenos res-i egyetemi tanár- adást tartott Milánóban- a rövid szoknya ellen- argentin professzornak- csenek sem esztétikai,- kevésbé erkölcsi meggy- látsai az új szoknyavisele- kapcsolatban, hanem- egészségi okokból nehe- nyezi.

— Az emberek tíz szá- léka reumában szenved- állította dr. Rivelis pro- szor — és ezek között- túlsúlyban vannak a- mert behódnak mini- egészségtelen divathób- nak.

Dr. Rivelis professzor- rint a miniszoknya div- nagyban fokozza a nők- mában való megbeteged- nek vesztélyét, különösen- hideg, esős éghajlatu- szágokban, ezért azt aj- já a divattervezőknek,- térjenek vissza a té- aluli szoknya-viseletre.

Pierre Cardin, a híres- rizsi divattervező is- rozottan a mini-szoknya- len foglalt állást. Egy- ságírónak adott interjú- ban ezt mondta:

— Mini-szoknya? Koll- cióban nem fordul elő- a ruhadarab. Franciaors- sikere nullával egyenlő. látni. Különbösen is ez- azt csak fiatal nőknél- Őszi és téli divat-crea- ból is kiténik, hogy a- nya és ruha hossza- csúszott fel.

Hogy ki a legény- gyar humorista-csá- azt nagyon könnyű- ni. Aki sokat tanu- rinthy Frigyesről, de- megtalálja a saját- s végleg függetleni- a mester befolyás- szóval — aki nem- epigon. Egy kézen — me- feljebb kettőn — me- számolni, hány hu- nak sikerült ez, attól- moru perctől, amely- rinthy Frigyes a sí- téz-panzió kertjében- besuckta a szemét.

Gádor Bélának- Rövid életének (1906- tizenöt- végös es- alatt. Pedig fiatalon- gatta a tollat, de v- elnyultak a tanulói- *

Egy budapesti m- hivatalnok volt hos- ken át a nyiregnyáz- ember, s közben írói- beri értelemben me- megérett. Mikor az- tések után, 1945-ben- jelentkezett az orszá- vánosság előtt, má- jobbakkhoz tartozott- gyezzük, hogy kor- publikált már, 1938- dával a Magyar Hi- sábjain „Zsuzsikánk- vannak” címmel fo- ban köztölték regé- *

A most, halála- évvel megjelent köte- kesztő és az utószó- yányi Károly, a fi- gyar-zsidó irodalma- sen választotta cí- moreszknek a „Mie- pesszimista” cím- mert szinte a rön- objektivitásával- meg egy korszak- musát. *

Akkor a legbizto- dor Béla kifejezőkés- a „kulturfront”- vett példával mut- általános jelensége- di Miklós historió- humoroszkje példá- korszakot mutatja- riolba mártott tolla- az irodalmi jóné- tartozott harcos, szemléletet belem- a régi mesterek por- veibe. Volt egy id- konfekcionálva áll- a magyar irodalo- hagyományait.

Ebben az időben- két ügyeskedő- író, — Gádor Béla- tatja be őket, hogy- só Osztap Bender- kafivéreire ismer- beszélgetnek, hogy- kis haladó hangja- lenne írni. Sok zen- most azt fizetik.

A BNE H közlemén

Levelcim: P.O.

Ezúton hívjuk- tagjainkat és bar- hólgybizottság által- nagy műsoros-

SZIMCHÁT TOR- vacsorára, 1966-08-08- csütörtök este 8 óra- Goldstein, Basel 54. sarok).

Ünnepi beszédet- Dr. HERSKOVITS- helyettes elnökünk- Szerepel a közis- énekeshő.

STEINGISZER- teljesen új reperto- mint.

GERGEL- a gitáros-énekes na- Vacsorához ára: 6- Jerjek kaphatók:- ízületében, Allentby- Dávid Lombard T- Rothschild 31., vala- színben. Jöjjenek el- mosásban, szeretne- mindenkit. *

RAMAT-JO- A vezetőség ez- közsönnet mindaz- adományokkal lehe- ros-hásznái szeretet- osztását. Felkérjük mindaz- kezdő és haladó hé- feliratkozottak és az- dig még nem ir- hogy október 9-én, 8 órakor jelenjenek- esel utcai elemi- 13 emeletes épület

"Mint amely kivert kan elzüllik a háztól"

Gádor Béla: „Miért lettem pesszimista?” című humoreszk-kötetéről

— Ne beszélj bolondokat — így a másik. — Toldi népmesehős, akinek nem tetszett az egész virsafft és „elkerül, elzüllik az apai háztól, mint amely kivert kan elzüllik a nyájtól...”

— Igazad van, itt a papír, a ceruza, ird: „Rözpappot, pástortűz lobogása. Mikrofon-távolban szécske-nyájak bégetése hallatszék.

Gádor Béla:

Miért lettem pesszimista?

Egy reggel arra ébredtem, hogy feltűnően optimista vagyok. Az étkedv csak úgy sugárzott belőlem, dalolva borotválkoztam, csámcsogva reggeliztem és úgy találtam, hogy az életnél szebb társasjátékot nem is lehetne kitalálni. Gyorsan leültem az írógéphez, hogy érzéseimet és gondolataimat lerög-zísem, mert ez a foglalkozásom. Mindenekelőtt a pesszimiztákkal akartam leszámolni, ezekkel a sötét bagylyokkal, akik megkeserítik az ember életét. Tömör, drámai mondattal kell kezdenem, röviden és egyszerűen. Leírtam az első mondatot:

Az emberek az utóbbi időben pesszimiztákká. Elgondolkoztam. Mi az, hogy „utóbbi időben”? Ez félreértésre adhat okot. Én nem azt akarom mondani, hogy az emberek itt, Magyarországon és az utóbbi években pesszimiztákká, mert ez nem igaz. Viszont, ha nem igaz, akkor senki sem gondolhat arra, hogy én erre gondolok. Kivéve a reakciót és azt, aki a reakció helyére képzeli magát. Szóval, hagyjuk azt, hogy „utóbbi időben”, és a mondat így hangzik:

Az emberek pesszimiztákká. Ez rövid tömör és drámai. Viszont várjunk csak. Minden ember pesszimista az egész világon kivétel nélkül? Isten ments, dehogya! Irjuk talán így:

Az emberek részben pesszimiztákká. Ez már nem olyan tömör és amellet, hogy azt mondjam, „részben”, akkor meg kell mondanom azt is, milyen részben, nagy részben vagy kis részben. Tehát a mondat így hangzik:

Az emberek kis részben pesszimiztákká. mert nyilvánvaló, hogy több optimista van a világon, mint pesszimista. Viszont ez most már úgy hangzik, mint a mellébeszélés. Meg kell mondanom konkrétan kik a pesszimiztákká. Nyilvánvaló, hogy a békétkor nem pesszimiztákká, hanem a tőkészek azok, akik egy széthulló társadalmi rendbe kapaszkodnak. De minden tőkés pesszimista? Egy fenét! De mondjuk, egy kongói gyarmatosító, az biztosan pesszimista. Tehát a mondat így hangzik:

A kongói gyarmattartók nagy részben pesszimiztákká. mert azért közöttük is akad olyan, aki bízik a jövőjében. Ez most már precíz, csak-hogy én nem Kongóról akarok beszélni, hanem inkább Magyarországról. Az itteni pesszimiztákká jobban bosszantanak, mint a kongói gyarmattartók. De kik a pesszimiztákká Magyarországon? A volt tőkés nem érdekesek, azokkal nem akarok vitaközni. A parasztság sem pesszimista, mert jól megy a sora és különben sem hajlamos az ilyesmire. A munkássztyán sem pesszimista, mert semmi oka rá. Tehát úgy látszik az értelmiségben vannak a pesszimiztákká, de őket sem akarom sommásan megbántani, mert az nem lenne igazságos. Tehát a mondat így hangzik:

Magyarországon az értelmiség bizonyos rétege kis részben, néha pesszimista. Határozottan kezd romlani az első mondatom. Így nem lehet elindítani egy szenvedélyes pamfletet. Kik azok a rétegek, gyérünk ki

Irta: Benedek Pál

Zene beuszik: „Kint lakom én Kisperjésen...”

Végül már annyira átalakítják a történetet, hogy maga Arany János se ismer rá. Ezért úgy határozom, hogy a címét is megváltoztatják. Így lesz belőle

„Poldi Miklós”, ezzel a címmel nyújtják be a haladó szellemű hangjátékot a Rádió lektorátusára. Anyagiilag is jól járnak, mert az eredeti művekért többet fizetnek, mint átdolgozóskért... *

A felfedezés örömeivel olvassuk Gádor Béla kötetét. Kvalitásait ismertük, legtöbb

Egyike

— Levél egy kritikushoz —

Kedves barátom! Engedd meg, hogy megmagyarázzam tegnap esti minősítetelen viselkedésem. Amint még bizonyára emlékszel, a Lenin körúton találkoztunk, úgy a Wesselenyi utca táján, este felé. Én elég rossz hangulatban voltam, az ég boros volt, az idegeim végig rángott a frontátvonulás, amelyet reggel a Meteorológiai Intézet jósolt. Te szembefőtél velem, szokásod szerint szigorú, begombolt arccal, ami már maga is felért egy másik frontátvonulással. Kezet fogtunk, majd így szóltál:

— Mi van veled? Egyre soványabb leszel. Egyike vagy a legsoványabb humo-

ristáknak, akiket valaha láttam... Erre én minden átmenet nélkül rád fordítottam: — Ide figyelj! Én nem egyike vagyok a legsoványabb humoristáknak. Én vagyok a legsoványabb humorista Magyarországon!

Aval sarakonfordultam és dühösen elváltam. Te persze most azt hiszed, hogy bolond vagyok. Ez nem is igazna túlságosan, ha biztosra vehetném, hogy véleményed szerint én vagyok a legbolondabb magyar humorista. Sajnos azt kell hinned, hogy szerinted én csak egyike vagyok a legbolondabbaknak. Ezért határoztam el, hogy indulatomat,

Péntek Majse bácsi megmagyarázza...

Előszóféle.

Vagy, ha jobban tetszik, amolyan bemutatkozás. Neve: Péntek Majse, foglalkozásomra nézve bádogosmester lennék. Egyszerű ember vagyok én, kérem, de amellet nyitott szemmel járok-kelek a világban és így észreveszek egy és más dolgot, amiken azután elgondolkozom. Persze, kérem önöket, hogy ne várjanak tőlem valami rettenetesen magasszintű tudományos, művészeti, avagy politikai elmefuttatást, mert én csak egy olyan egyszerű mesterember szemével nézem a dolgokat és egyszerű szavakkal írom le gondolataimat. De ez természetesen sohasem mehet majd a lényeg rovására. Igyeksem mindig fején találni a szöveget, annál is inkább, mert én csak egy olyan egyszerű mesterember vagyok.

Hát például itt van ez a vietnámi dolog. Mennyit irnak, mennyit olvasnak, beszélnek és sajnos, mennyit véreznék emiatt. Háború! Nekünk európaiaknak sajnos ez nem újdonság. Bombázás! Nekünk akkoriban direkt megváltás volt, ha jöttek a bombázók. Legalább arra a kis időre csendben maradtak a „hős” magyar nyilasok. Mi az ellenség bombáitól féltünk a legkevésbé!

Persze, nem azt akarom ezzel mondani, hogy nem érdekel engem az a halál, ami tőlem ezer és ezer kilométer távolságra arat! Azonban, ha az a sok okos diplomata nem tudta megállapítani, hogy kinek van igazsága, akkor én, az egyszerű bádogosmester sem ismerhetem ki magamat. De tessenek ezért csak megengedni, hogy néhány észrevételem elmondjam mégis ezzel kapcsolatosan.

A sajtóban többször, több helyről közölt megbízható tények: Az amerikaiak a Hanoi és Hanfong környéki üzemanyag tartályok bombázása előtt figyelmeztették az észak-vietnamiakat, hogy legyen idejük a lakosság el-távolítására. Ha a háborúban lehet valami nép és humanus egyáltalán, akkor ezt annak lehet nevezni. Na-

gyon kíváncsi vagyok, hogy a kínaiak, vagy az oroszok megérették volna ezt?! Igaz, hogy én csak egy egyszerű bádogosmester vagyok, de ugyancsak érdekelné, hogy az általam különben nagyrabecsült Art Buchwald amerikai humorista úrnak kedve lenne-e továbbra is kigúnyolni a kormányt (tehetségesen, az igaz!), ha pár éven keresztül inkognitóban egy kelet-európai országban kellene élnie. Ugy hiszem, megtalná becsülni a demokráciát, úgy, ahogy van, hibáival együtt és egy jó ideig legfeljebb csak meséskönyveket lenne kedve írni.

Észak-Vietnamból jelentik meg: Gyerekek meghaltak, illetve megbeszültek a bombázás következtében. — Sajnos, lehet hogy igaz, lehet hogy nem. Szerintem valahogy olyan békeharcos propaganda ize van a dolgoknak. Én önkéntelenül is azt a Magyarországon a háború végefelé kiragasztott plakátot juttatja az eszembe, amelyen is egy árja kislány a vérző kezét, sebeit mutatva ezt kérde: Én is hadicélpont vagyok? Én csak egyszerű bádogos mester vagyok és tudom, hogy nem tartozik szorosan a dologhoz. Mégis hirtelen felzokog a szívem. Szegény, elrejtett száz és száz ezer kicsinyünk, ok is hadicélok voltak-e vajjon?!

De most már valamivel vidámabban. Néhány hónapja kinn voltunk a vásáron. — Hogy mennyi szépet és érdekeset láttunk ott, azt az egész Új Keletet telexelhatnám. (A hirdetések is beleszámitva.) Dehát ez nem megy. Így csak néhány gondolatfakasztó dolgot szeretnék elmondani, illetve elmagyarázni. Az elektronikus műszerek pavilonjában nagyban dolgoztak a televíziós gépek. Egyszerre csak hip-hop, én, az egyszerű bádogos mester hirtelenében vagy öt példányban megjelenek a kéken vibráló képernyőn. — Érdekes egy dolog ez! A titokban rámsandító, szerszámok lánánál is kisebb televíziós felvevő tudom és beleegyezésem nélkül elektronokká alakított át és a leadó pediglen haladéktalanul használt pontos Péntek Majse bádogossá alakított vissza.

Hogy használt pontosan, azt szöszterit értelmezzék nekem, mert akármilyen bonnyolult átváltoztatásokon mentem is keresztül, az ör-

dögös masina gödosan vi-gyázott arra, nehogy egy hajszállal is több legyen meglehetősen gyér koponyámon. Így van ez. Egy hosszú és szorgalmas élet után sem leszek képes becsülni. Mert addigra már kopasz leszek... Tudom, hogy nem a vásárhoz tartozik, de ott volt és engem nagyon érdekelt, tehát megnéztem. A „halál-fal” (kir hámvét) nevű mo-toros artista mutatványról van szó. Habár öreg, tapasztalt bádogosmester vagyok, mégis gyerekes kíváncsisággal és ilkesedéssel adózok egy-egy ilyen bátor és bravúros artista-produkciónak. Mert nem kis dolog egy szál vadul száguldó motorkerékpáron 5-6 méter magassá-gban egy függőleges kör alakú-falon körbe-körbe robo-golni. De hogy még jobban borsózzon a hátunk, egy hölgy is ül a hátsó ülésen, széttárva a kezét. De hogy még ez se legyen elég, az artista elengedi a kormányt, majd a lábait felrakja rá. És akinek még ez sem lenne elég, az láthatja, hogy el-indul egy másik motoros artista és örült rohanásban, hatalmas robaj közepette, körözni kezdenek ellenkező irányban a falon. Bátor, vak merő szám ez. Hiába mond-ják az okosok, hogy a cent-rifugális erő odanyomja, stb. De tulajdonképpen ami elgondolkoztat, az a szám befejezése után jön. Tudni-illik egy meglehetősen szor-morú hang egyszer csak megszólal a hangszóróban és tudtul adja a közönség-nek, hogy a világon egyetlen egy biztosító társaság sem vállalja ezen produkció biz-tosítását és éppen ezért kér-jük a t. közönséget, hogy még egy kis összeggel járul-jon hozzá a vakmerő artis-ták anyagi bázisához! Szép, szép. Az izraeli közönség jó szívi hullanak a pénzdara-bok. Magam is bedobtam egy 25 agorást. De aztán önkéntelenül is felvetődik bennem a kérdés. Ki kény-szeríti őket arra, hogy ezt csinálják? Igaz, hogy én csak egy egyszerű bádogos-mester lennék, de nem hin-ném, hogy ezzel ők (az éle-ti kockázataival!) valami-lyen hasznot hajtának az emberiségnek.

A vásár szép volt, jó volt és minden tekintetben nagy volt. Csak kár, hogy volt benne német és osztrák pavilon. Persze, ez csak Pén-

mielőtt még elpárologna, en-nek a cikknek a megírásá-ra használok fel. Ugyanis nem vagyok bolond. Szigorú önvizsgálatot tartottam, majd kielemeztem a dühbe-gurító mondatot. A sok sem-leges szó közül kiemeltem az „egyike” szót, amely mint valami fényes kigyó ficán-dozott az ujjaim között. Ez volt az, ami a szívembe be-lemart! És akkor hirtelen eszembe jutott egy másik frontátvonulások alkonyat, amikor veled találkoztam.

Néhány hónappal ezelőtt, nem tudom hogyan történt, hirtelen írtam egy verset. Nagyon tetszett nekem, egészen elragadtatót hangulat-ba hozott. Eleinte csak hal-kan, a szavakat izlelgetve mondogattam magamnak a verset, miközben könnyek fojtogatták a torkomat. Aztán bezárkoztam a fürdőszo-bába és a tükrök előtt üvölt-ve szavaltam a költeményt. Nem bírtam tovább, zsebre-vágtam a verset és kirohan-tam vele az alkonyatba. Ak-kor találkoztam veled.

— Olvasd! — mondtam, miközben nyelvem szárazon csattogott a szájamban. Nem tudom, voltál-e már a Szaharában, ötven fokos melegben, ahol a kegyetlen nap megaszalja a tikkadt vándort, aki nem lát maga körül mást, mint reményte-len, kopár sivatagot. Ilyen a te arcd, ha kizératod olva-sol.

— Hm... — mondtad — nem rossz, sőt egyike a legjobb verseknek, amely-eket téled olvastam...

Akkor nem szóltam sem-mit, némán zsebre tettem a papírt, és nem mondtam meg, hogy ez az első vers, amelyet életemben írtam. Első és egyetlen, amelyre te azt mondtad, hogy egy-ke a legjobbaknak.

És most, mikor ez eszem-be jutott, megjelent előttem a tikkadt vándorok egész legiója, akik a te dicséret-ved szomjaznak. A színész, aki félajultán hajol meg a zúgó tapsviharban, és más-nap olvassa, hogy az alakí-tása egyike volt az elő-adás legjobb alakításainak. Holott a legjobb volt, ezt mindenki tudja. És látom a festőt, a szobrászt, a muzsi-kust, a munkást és a hiva-talnokot. És már nemcsak téged látlak, avval a Sza-hara-képeddel, hanem min-denkit, aki bírál és ítél, tag-lal és fontolgat úgy, hogy egy meleg, emberi szó meg ne csorbítsa a tekintélyét.

Ne értsd félre kedves ba-rátom, tudom, hogy a Te mesterséged a hívós tárgyi-lagosság. Nem kerülhetsz a bolond művészek uszályába. Objektív vagy, mint a ne-hézség. De ne haargudj. Én nem vagyok a legjobb humo-rista. De nagyon sovány va-gyok. Nem egyike a legsoványabbaknak, hanem a legsoványabb. Leg! Leg! Leg!

Szívélyesen üdvözöl leg-jobb barátaid

E G Y I K E.

tek Majse bácsi magánvéle-ménye, de úgy hiszem, hogy nem állok vele egyedül. Volt valami még, ami sehogy sem megy be a fejembe. — Miért volt csak 16 napig nyitva? Igaz, hallottam, hogy azért, mert a nemzet-közi vásárszervezethez tar-tozunk. Biztos jól járunk, ha oda tartozunk, elismer-em. De ha már van egy ilyen bölcs és nagyhatalmú szervezet, miért nem enged-i meg, hogy ne csak 16 napig hanem jóval több ideig nyit-va lehessen? Hiszen annyian szerették volna még látni!

Igyekeztem így általában mindent megmagyarázni, de mindent nem lehet. Talán azért mert én csak egy egy-szerű bádogosmester vagyok. Am ez nem akadályoz meg abban, hogy a mielőbbi vi-szontlátásig üdvözöljem önö-ket. És ha úgy adódik, hogy valami probléma megint fel-merül, akkor majd Péntek Majse bácsi megmagyarázza.

L. J. Pinchasz

NEM GÜGYE A MÁLKÁ...

Mint a régi tragédiánál, előjában be akarjuk mutatni a szereplőket. Habár a történet, amelynek szerzőségét jelen színlapon az élet jegyzi, korántsem tragikus. A címszereplő tehát, a Málkák...

Nem szépség, kecsesség, vagy eszesség osztotta rá a főszerepet, mert még kellő jóindulattal sem mondható, hogy illeszkedik bővelkedett volna.

Igy hát csúnya, darabos, vagy gügye volt?

Ezt csupán a színlap kettes számú szereplője, Málkák nagybátyja s egyben kenyéradója, Simse Feld állította.

Vizont Reinitz bácsi, a sádcen és lakodalmi tréfacsináló, aki az indító jelenetben szemben ül a ház urával, magában mindenről különvéleményt alkotott.

Eszterkéri is, a deszkavékony házikisasszonyról, a szereposztás harmadik tényezőjéről. Mert amikor a család-ronkon a Málkák, kicsit után felszolgálták a feketét, egy boldogtalan pillanatban az a tálcával együtt a földre borult. Persze, hogy ez a csetlés-botlás következménye ként történt. És lám, a két majollikás csesze az önosztódás törvényszerűségével, tíz részecskére szaporodott.

Mázál tov! — mondta nyomban Reinitz bácsi, mintegy szerencsés előjeleként sádceni küldetésének.

Trampli — üvöltötte a zajra befuó Eszterke, egyben a szívéhez kapott.

E pillanatban kint zuhogó nyári zápor indult meg, fűgönyszerű sűrűséggel takarva el a negyedik szereplőt, Fischl urat, aki majd később lép színré.

A hetek óta tartó rekkenő nyári hőségben szinte fűzött a levegő. Simse Feld háza felé tartva, Reinitz bácsi többször is megállt. Ilyenkor hóna alá szorította ezüstnyelű sétatöbbit, előhúta piroskockás lepedőnyit zsebkezdőjét és ugyancsak törölte a verítékét magáról. Még az elmaradhatatlan, télen-nyáron viselt félcilinder is lekerült a fejéről.

Ures volt az utca, az emberek a hőség elől a lakásokba menekültek, csak Lénuca, a cigányasszony, jött vele szembe. Zöld gallyakkal övezetten járta a népebb udvarokat, ahol étkelen kántálással verte fel a csendet. Így akarta megpuhítani az égiket eső irányában.

Papa ruga, ruga... Papa ruga, ruga...

között soha nem tisztázódott... akikt illedelmesen köszöntött:

Mert Reinitz bácsi, a gőj világban, kezdve a Lenucától a főszolgabíró úrig és a zsidó közösségben a Pindele koldustól a rásekolig, osztatlan tisztelőnek örvendett.

Már külső megjelenése is tiszteletet követelt. Függetlenül az évszakoktól, állandóan kemény gallért, nyakkendő és madzsettákat viselt.

Egyszóval: tekintély volt. A sádcenolást és az ezzel

Irta: Plesz Artur

járó funkciókat méltóságtelesen töltötte be. Maga is híven vallotta, hogy a házasságok az égből köttetnek, de magát, valahogy az égi és földi szövődmények elhivatott takácsának tartotta. A fonalakat biztos kezekkel illesztette a házasságok vetülő csévéjébe. Az így termelt hymen-textiliák mindenkor kiterjedtek a chupá tövéig...

Lám, most is, hogy szemben ül a Simse Felddel. A mindig hangosan beszélő csendes ajser, illő figyelemmel hallgatja, miután Málkák sírva-ríva már eltakarította a törött csészék roncsait. Fischl úr minden létező, vagy feltételezett erénye, mint seregszemle, vonul fel a kollektívok díszterén.

Valóságos gyöngyszem ez az ember, ritka fehér holló manapság! Nekem igazán elhíhető Feld uram — fejezte be Reinitz bácsi az ömlengést Fischl úrnak.

A zivatar esőfüggőnyén keresztül Simse Feld az udvarra bámult. A szellős rak-tárok felől naftalin és nyersbörök illata áradott a terménykereskedő jólétének biztossági szelepein. És ebből, az évek során keservesen összeharcsolt vagyonkából, most menthetlenül le kell adni egy részt!

Igen ám, de mennyit? Sajnos, csak a nyerstermények stabil értékeit ismeri és nem tudhatja, hogy a nemzetközi madártörzsdén milyen magasan jegyzik a ritka fehér hollók árfolyamát? Tehát szorongó érdeklődéssel kérdezte:

Iparos! A legkifizető-dőbb ipart üzi: kőszőrüs! — mondta diadallal a sádcen, de Simse Feld a bejelentést ajkbiggyeszítve fogadta:

Ajvé, kőszőrüs? Még ha, mondjuk, kárpitos lenne.

Ugyan, Feld uram, amilyen finom ember ez a Fischl, még rásekol is lehet!

A terménykereskedőnek megdobbant a szíve. Hiszen ő eddig, minden vagyonával együtt, még a hitközségi választmányba sem kapott jelölést.

Jól van — egyezett bele — hát akkor hozza magával a jövő sábeszkor ebédre.

Fischl, az önálló iparos, a ritka fehér holló, fesz-telenül ült a dúsan terített sábeszi asztal felett. Nem szólt egyetlen szót sem, ám annál többet evett és kissé vizenyős szemével még többet pillogott. A ház asz-szonya ennek nem tulajdonított különösebb jelentőséget, de a fogásokból csak finomkodóan csipegető Eszterkének, az ara-jelöltnek, tudja Isten, úgy tűnt, hogy Fischl úr többet pillog a felszolgái Málkák felé, mint feléje. Ambátor, az is lehet, hogy néha jobbra, néha meg balra bandzsitó balszeme okozza ezt az optikai zavarságot.

Ebéd után, ahogy illik, házikisasszony és mama vissza-

vonult, csak a három férfi maradt az asztalnál. Málkák feketekávé szolgált fel. Edénytörés ezúttal váratlanul nem következett be, míg Fischl úr a vártnál többet pillogott a dús idomokra.

Egyszóval, Feld uram, — ugrott fejest Reinitz bácsi a közvetítés mélyvizébe — Fischl úr nem kíván készpénz-hozományt!

Hanem, mit kíván? — kérdezte a ház ura, leplezetlen félelemmel.

Egy műhelyt — sietett Reinitz bácsi a megnyugtatóssal. — Egy icipici kis műhelyt. Egy iparos, műhellyel, megél a jég hátán is.

Simse Feld pillanatok alatt lemérte a jövődőlőlegény jégtömbének szilárdságát, amely így felmértetve könnyűnek találtatott. Tehát időt akart nyerni:

Mindenekelőtt az kell eldőljön, hogy a fiatalok megfelelnek-e egymásnak?

Fischl úr hallgatott és sűrűn pillogott.

De Reinitz bácsi robbanékonyan máris magához ragadta az irányítási kormánykerékét. Trézállisan a fejéhez kapott:

Mi az, hogy megfelelnek egymásnak? Fischl úr a maga részéről egyenesen rajong a drága Eszterkéért. Hiszen már többször látta az utcán! Igaz, Fischl úr?

A kérő igenlően köhintett, pillogott és lúdbőrösen gondolt Eszterke bábjaira, amelyek sehogy sem mutatkoztak meg, ha egyszer nem rendelkezett ilyenekkel. Ezzel szemben a Málkák...

Végül abban maradtak, hogy sádcen és vőjelölt majd puhatolódznak egy szerezvény felszerelt kőszőrüs-műhely átvétele tárgyában. Közben elől Eszterke és a mama állapontja is. Jövő sábeszre mindenesetre, jöjjenek el mindhárman, mármint a Reinitz bácsi, a Fischl úr és a végleges költségvetés.

Minden úgy vágtott, mint a beretva. Eszterke egyenes arányban viszonyított a kéz alatt beszerzendő kőszőrühöz, kőszőrü a költségvetéshez, az viszont Simse Feld bőkezűségéhez. Utóbbi szerény proporciói remekül viszonylottak Reinitz bácsi üres zsebeihez.

Ilyenformán az esküvőt is ki lehetett tűzni. Elhatározták, hogy azon csak a legszűkebb család vesz részt. Mert, ugyebár, minek a felhajtás? Kétségtelen, Málkák ezúttal nem szolgálhat fel, végülis rokon és ilyen alkalommal a vér csak nem válik vízzé! Egy-két sütő, főző, felszolgáló és mosogató gojte terven kívül kerül a költségvetésbe.

A Fischl úr nevére átfestett cégtábla mögé ünnepélyesen vonult be a szerény műhelybe a kedvezményezett. Kőszőrült és pillogott. Előbbit módjával, utóbbit

„Hogy a kate ifjú rügy-e, vagy már elhervadt virág: Az a choszn magánügye, míg csak áll ez a világ! És hogy eszes-e a mátká, avagy kicsinykét gügye? Az a mende-mondák átka, s csak az ad rá, aki hülye! Senki szemében sem szállka, mindegyikünk szívügye: Dáfká, férjhez megy a Málkák, mert a gügye: nem gügye!”

A tréfa osztatlan tetszést aratott. Reinitz bácsi a felkőszöntő után leült. Derűs szemekkel nézte a vigadózó vendégkoszorút, az általános jókedvet és a boldogság ve-rejtékében fürdő ifjú háza-

sűrűben. Szabad idejét mátkájának hajlékában töltötte, ahol szabadon nagyoktat evett és titokban nagyokat csipkedett Málkák holdvilágtelt arcocskáján.

A „trampli” valósággal kivirult. Ebredező érzelmi világa sokszor merengésre kész tette, ami viszont edénytöréseket vont maga után. Eszterke is bávatagon nézett vőlegényére, jövődőlő boldogságának letéteményesére, az viszont esengve az égre.

A harmóniák eme idillikus körforgása az esküvő előtti napig nem változott.

Am, azután kitört a krach! A vihar! Mintha csak Lénuca, a cigányasszony idézte volna elő a maga sajátos „Papa ruga, ruga”-jával! A fatális napon Fischl úr rajta felejtette tapintó ujjait a Málkák arcán, nyakán és a kapcsoló részekben. Elkánpár már nem volt ideje, mert a mama rajtakapta őket, a papa kapta magát és Reinitz bácsihoz vágatott. Mire oda-ért, csaknem elállt a lélegzete.

A maga Fischlje egy közönséges csirkefogó! — zúdult be az ajtón, minden köszönés helyett. — Egy csirkefogó, utonálló, lacibetyár és hozományvadász!

A sádcen filozófiai nyugalommal hallgatta végig a bűnözőeknek fentebb vázolt kritériumait, valamint azok indítékát, majd megszólalt:

Nú, és hol itt a baj? — Még kérdi? — hördült fel Simse Feld.

Kájne hare! Hogy magának milyen szerencséje van, Feld uram! Ha maga most, a hitközségi választások előtt, szépen és nagylelkűen férjhez adja elhalt testvérenek leányát, a Málkát, akit maga nevelt fel, szavatolom, hogy beválasztják a hitközségi választmányba.

Ez biztos?

Na hallja! Egy ilyen ragyogó micvára!

Most állt csak el igazán Simse Feld lélegzete. Hiszen ez lenne álmai netovábbja! Mert, ha egyszer a Reinitz garantálja...

Pillanatnyi lelkesültségét még az a biztos tudat sem hervasztotta le, hogy a sádcen azonnald fel fogja emelni a közvetítés ázsioját. De hát, mit is számít az egy ilyen micve gyakorlatánál, ha emögött esetleg egy gábe helyettesi tiszttség kandidál elő?

Technikailag kicsit kitolódott Fischl úr és Málkák esküvője. Az ügyek átállítása időt igényelt. Am, annál fényesebb volt az esküvő. Reinitz bácsi a város zsidócskájának minden fellelhető voksát meghívta a menyegzői asztalhoz, hogy azok majd a választások során bevethesse Simse Feld mellett.

Maga is, mint esküvői tréfacsináló, ugyancsak elemében volt. Amikor a hangulat elérte tetőfokát, fel-emelte borospoharát és huncut mosollyal mondotta el tréfás felkőszöntőjét:

Szukot a pincébe

Irta: Gács Teri

Huszonkét év előtt volt? Vagy csak huszonkét nap? Vagy huszonkét óra?

Olyan közelinek tűnik, hogy csak hátra kell nyúlni, meg lehet fogni, előre-húzni és szembe nézni vele, a sötét, rémekkel teli, félelemtől duzzadt pincebeli szukot-ünnepel, a sötét, véres ostrom idején.

A pincegádor torkába be-néznek a közönyösen fénylő csillagok. A sátor lombbal fedett tetejének résein kellene bekandikálniok, de nincs sátor, se lomb, se ünnepi csokor. Száműzte az emberi gonosz-ság. Az ágyuk távoli dörge és közeli becsapódása emlékeztet az életre, amelynek minden pillanatban vége szakadhat.

Megmagyarázhatatlan az emberi lélek megalkotottsága. Ebben a reménytelenül sötét pinceleletben elfog a nosztalgia az ünnep után. Fent, a második emeleti lakásban, egy kis dobozban szárad egy tavalyi etrog. Jó volna kézbe venni. Jó volna érezni, hogy volt egyszer sátorba mosolygó ég, a kelet illata, az üde palmaág, ami elérhetetlen mese ebben a haláltosztó, végétellett fenyegető légítámadásban, olyan sivár, reménytelen, végsőre felkészült minden.

Jó volna újra kézbe fogni azt a kicsiny, elszáradt etrogot, amely azon a távoli, áldott földből kinőtt fán termett, behunyni a szememet, s odaálmodni magamat, ahová száz és száz éjszakán át elvittek vágyaim.

Szukot van, a szépség ünnepe, a vidámság, az áldás, az élet biztató ünnepe és nincs semmi, semmi, még egy kis szimbólum sem, amely reménységet adhatna.

Fogom a kulcsot és felszököm a lakásba, pedig tilos és veszélyes is, hiszen szünet nélkül hullanak a repeszdarabok. El van sötétítve a lakás, mégsem merek gyufát gyújtani. A villanyvezeték már elpusztult. Tapogatózom. Hiszen tudom, mi merre áll, melyik fiókban van a kis doboz. En tettem el. Meg is találom. Boldogult édesanyám szukot után mindig befőzte az etrogot cukorba. Most én is eltettem, hogy

utána csináljam, de tá-óta erre nem volt lehetőségem.

Mint a tolvaj a kincset úgy lopakodom le a lépcsőn. A házparancsnok nem lásson. Azután megfogom a „zsidó pince” egyik sáncban. Milyen jó! Most itt ez a kis elszáradt, összeszáradott etrog és én érzéketlen vagyok a multat, az illatát, szukoti készülődést, az ünnep boldogságát. Fogtom a kezembem, simogatom ezt a kis, elszáradt multot! Volt! Lesz-e megint? Készül-e a tüzes kohó, ami az életünkre éhes? Fogjuk meg dicsérni az örökérvényű az ősi szövettel, kezünkkel a képletes csokorral, vagy a sötét pince a végső szó az életünkben?

Hirtelen hatalmas kopogás! Felriadok! Nem történemmi, csak a szomszédok tették la a kalapácsot az emletről, ahol a balkonján ünnepi sátrat kopácsolja. Remtő Istenem! Hol vagyok? Egy nyomasztó perc alatt tem át a huszonkét év előtti sötét emléket. Elmúlt! S pince, sem sötétség, sem évszély, sem végső elszádság. Vidám kopácsolás jár róla, balról. Készülnek az ünnepi sátrak. Jönnek a kocsi a friss lombokkal, fűre gregrekzek fűzik a színes piprlancot, öntik kis üvegebe az illatos izráeli bort, szítik a sátrakat. Felöltösznek, kezükben a friss vásárolt palmaág, fűzfa, zöld és etrog. A friss izráeli etrog. Gyerekek futnak nagy fűzfacsomókkal, ok már hársáná rábára készülnek. Ma den friss, üjjongó-zöld, izráeli termés.

Izráel! Izráel! Harmadik birodalom! Légy áldva! Erre ze minden gyermeked, hogy a pince díszleten, vagy a munkaszolgálat, vagy a haláltáborok félelemmel teli, nem felejtőd szukot ünnepe után, mit jelent a szívünknek a te áldott szent, apám és fiaink vérvél megszentelt földjén, fénylő napsütésben, mosolygó napsütésben, tündérvilág é alatt, testvérfézfogással ünnepelni szukot ünnepe.

Jövének aranyfedezete, hogy emlékezzünk a múltra.

Magyar

Lu

Amikor dr. az aradi sebészorvos hatósági köz D. P. légerbrikai útlevel megkérdezte van az orszá- — Végleg érkezem — Luttwák, mi viselő odasúg „ze histágé ember megó- Dr. Luttwák korában is már ivritül, laszolta az selőnek, hogy ves, mert szolgálni ak államot.

Azóta köz Dr. Luttwák az új olésá klitafájdalm kény kezdett zslémi Há és ma m volna ötven megkapta a fesszori kine

A Hádász névnek örvé itt professz fesszora amerikai eg

Erre a m tetésre jog büszke az jisiv.

Hát s

A milánó a következő

Olaszorszá

Ebből

Munká

18 éven

Munká

Eltartó

Munká

Egyete

Munká

Tisztvi

Munká

Munká

alka

Munká

Katona

Munká

Beteg,

ügy

Munká

Analfá

Munká

Remet

Munká

Minisz

bört

Munká

Ki ez a

E sorok

munkra, s

ségre. Dol

gozzon ön

séget hazá

(A pára

hetilap, az

Név:

Am:

פנסיון אנטוש
PENSION ANTOS

Natanja, Dávid Hámelech-u. 11., tel.: 2647.
Könnyű, magyar konyha — orth. köser.
Minden szobához fürdőszoba káddal, W. C.

Október 7-től február 28-ig
teljes penzió

NAPI 20.— font
személyenként, minden adóval.
Napi 4-szeri étkezés.
Helyrendelés ajánlatos.

6 Uj Kelet 1966 X 5

Repülőpostán
küldjük az Uj Kelet friss példányait

NEW-YORK és USA-beli
olvasóinknak, s az előfizetési díj 1/2 évre NAPONIA
KÜLDÉSNEI 37 DOLLAR

pénteki és ünnepi számaink
előfizetési díja pedig
12 és fél dollár

Megrendeléseket elfogad az Uj Kelet kiadóhivatala, (Tel-Aviv, POB. 831.) s megjegyezzük, hogy az utóbbi időben igen sok amerikai újság-kioszk válságát illetve könyvkereskedés rendelte meg lapunkat, vagy megkösörözta az előfizetett példányokat, ami azt bizonyítja, hogy egyre növekszik az USA-ban az érdeklődés lapunk iránt.

Közvetlen rendelés esetén a megfelelő összegről kiállított dollár-čekket mellékelni kérjük.

UJ KELET

Luttwák Mose professzor

Amikor dr. Luttwák Ödön, az aradi származású fiatal sebészorvos átadta az izraeli hatósági közvegeknek a bécsi D. P. lágerben kapott amerikai útlevelét, a tisztviselő megkérdezte tőle, meddig kíván az országban maradni? — Végleges letelepedésre érkezem — válaszolta dr. Luttwák, mire a jeke tisztviselő odasúgta kollégájának „ze histágeá”, vagyis ez az ember megőrült.

Dr. Luttwák, aki új olé korában is szépen beszélt már ivritül, mosolyogva válaszolta az elképedt tisztviselőnek, hogy értékítélete téves, mert minden erejével szolgálni akarja az új, zsidó államot.

Azóta közel 18 év telt el. Dr. Luttwák végigszervezte az új olésággal járó összes klítafájdalmakat. Alorvosként kezdett dolgozni a jeruzsálemi Hádász kórházban és ma, mielőtt betöltötte volna ötvenedik életévét — megkapta az egyetem professzori kinevezését.

A Hádász nemzetközi hírnévnek örvendő kórház, aki itt professzúrát kap, az orvosok számára lehet bármelyik amerikai egyetemnek is.

Erre a megtisztelő kitérítésre joggal lehet tehát büszke az izraeli magyar jisiv.

Luttwák professzor a kolozsvári egyetemen végezte tanulmányait, de mint zsidó, nem kaphatta meg diplomáját azokban az időkben. Az

Antonescu-éra idején a román munkaszolgálatos-táborokban teljesített orvosi szolgálatot, a felszabadulás után pedig az aradi zsidó, majd pedig a városi közkórház sebészeti osztályán működött.

1944 végén elhagyta Romániát, alijjájáig a budapesti, majd pedig a bécsi egyetemi klinikákon képezte tovább magát. Két évi izraeli praxis után a Hádász kórházban másod-asszisztens, 1956-ban pedig tanársegédi kinevezést kapott. 1956-tól —

1958-ig a Hádász küldetésében Amerikába utazott, s ott a New York-i egyetem sebészeti osztályán végzett intenzív kutatómunkát. 1964-ben bevásztották az amerikai „Fellow of the American College of Surgeons” nevű sebészeti kollégiumba, amely csak igen ritka esetekben vesz fel tagjai közé külföldi orvosokat.

Ez év júliusában kapta meg a professzori kinevezést. Ma aktív sebészeti működésén kívül felelőse az egyetem sebészeti fakultása előadói osztályának és ugyancsak ő vezet a sebészeti osztály kutatási laboratóriumát.

Ezzel párhuzamosan kutatásának eredményéről szóló tanulmányokat közöl az izraeli, európai és amerikai szaklapokban. Egyes kísérleti munkái, mint például „Az operációs beavatkozás kihatása az endokrin mirigyek működésére” és a „Vér-érfények megbetegedése és kezelési módszerei” nemzetközi visszhangot keltettek és a legkitűnőbb szakkörökben hívatkoznak rájuk, mint mérteadó forrásmunkára.

Klinikai működése főleg a gyomorfekély és rekeszizomsérvek kezelése, valamint a trombózis és vérkeringési zavarokra terjed ki.

Luttwák professzor sok ezer műtétet végzett praxisa során. Tartottam tőle, hogy mint olyan ember, aki napnap után birkózik a halállal, közönyös az emberi fájdalom és félelem iránt. Tévedtem. Azon orvosok közé tartozik, akik nem tekintik a beteget „ügydarabnak”, egyszerű köresetnek. Minden operáció előtt alaposan tanulmányozza a legapróbb részleteket, ugyanazzal a szenvedéllyel veszi kezébe a kést, mint a kezdő operátor. Nála a munka lényege a humánus.

Luttwák professzort este kilenc órakor találtuk meg a Hádászban, amikor a kórtermeket végigjárva, beteget horgyélte iránt érdeklődött. Bár fáradt és kimerült volt a nagyon sok óras, megszakítás nélküli munkától, nem állhattuk meg, hogy ne kérjük ki véleményét az ország foglalkoztatási kérdéseiről — a boncolásról.

Nagy érdeklődéssel vártuk választát, hiszen a professzor tradíciótisztelő ember, aki nem kel fel az asztaltól étkezés utáni ima nélkül és szigorúan ügyel a vallási előírások betartására.

Válasza igen érdekes és elgondolkasztó. — Véleményem szerint veszélyes egy betegnek olyan kórházban kezeltetnie, vagy operáltatnia magát, ahol nem végeznek boncolásokat. Világszerte az a vélemény, hogy egy kórház színvonalát az ott elvégzett boncolások száma határozza meg. Kórház, amelyben nem boncolnak, nem állapíthatja meg a hibás kezelést, vagy a műtét pontos okát.

— Felesleges túlzásoktól, persze, tartózkodni kell. Meggyőződésem, hogy ha a boncolás kérdésének nem volna politikai vonatkozása, közös nevezőre lehetne hozni a háláchikus követelményeket az orvostudomány érdekeivel.

A tehetséget és odaadást munkát kellően értékelik Izrael államában. Akiben van hazaszeretet, aki nem mindent mér le a dollár és a lira közötti kurzus-differencia szemszögén át, az a kis zsidó országban is talál lehetőséget az érvényesítésre.

Ezt bizonyítja Luttwák Mose professzor esete is, akire büszkeséggel tekintenek földijei, az aradi magyar-zsidók.

SZINES KOCKÁK

NAGYBRITANNIA

Egy bournemonth-i mosoda-tulajdonos ezt a hirdetést tette közzé a lapokban:

● Asszonyom! Fogyni akar? Ne éhezze és ne kínozza magát költséges fogyókúrákkal, hanem válasszon munkát mosodánkban. A mosoda szárítójába keresünk erős, magas hőmérsékletű, nehéz fehéreműanyagot. Nehéz fehéreműanyagot kell ide-oda cipelni, párolgól hőségben néhez ajtókat kell nyitogatni és csukogatni. Viszont garantáljuk a fogyást és még heti 12 fontsterlinget is fizetünk.

Nem ismeretes a hirdetés eredménye, mármint, hogy a bournemonth-i nők, az oly nagyon vágyott súlycsökkenés érdekében még arra az áldozatra is képesek lennének, hogy dolgozzanak.

★

A londoni Arthur Ries tizenhét éves volt az autózás utáni vizsgán. Ez a szünetelő 1946 óta háromszor fontsterlingjébe került.

Legutóbb hipnotizált állapotban akarta a sofőrvizsgát letenni, de ez se segített, mert hét súlyos hibát követelt el.

Most beletörődött a sorsába és bánatos mosollyal mondta az újságotoknak:

— Ugy látszik, lábaimnak arra kell szolgálnia, hogy járjak rájuk. Most a színházhoz megyek.

Tényleg, Arthur Ries, „szalad a pénze után” és a szünetelő akarja visszazserezni azt, amit a sofőrvizsgákon elvesztett. Az első kabardarab címe, amelynek főszerepét fogja alakítani, így szól: „Hogyan bukik el az ember a sofőrvizsgán?”

★

DÉLAFRIKAI UNIO

A harrismith-i bíróság két heti elzárásra ítélte a 40 éves Barnett Monarengot, mert — részegen lovagolt.

Ketten beszélnek

— Mi történt magával, olyan feldultnak látszik?
— Nemcsak látszom. Az is vagyok és mindent a lapokból is színes tudósításainak köszönhetek.

— Miről van szó?
— Ezt nem is lehet csak úgy egyszerűen elmondani. Ismeri a hivatalomat? Tudja, hogy tudok bizonyos kedvezményeket elérni, de nálam, protekció nem létezik.

— Na, na, ezt azért nem merném állítani.
— Jó, nem mondom, ha valami csinosabb személynél van szó, végülis... na, mit beszéltem. Hát ennek most már vége, ennek egyszer és mindenkorra fuccs.

— Most már igazán mondja el, mi is történt?
— Beállított hoztam egy fiatal nő. Megvárta, míg egyedül maradtam a hivatalban. Különböző kérései voltak, nem éppen a megszabályosabbak, de viszont a lehallgató olyan csinosan gömbölyödtek ki blúzából, hogy magamban, mindjárt mondtam, jó lesz vigyázni!

— Micsoda lehallgatók és mi köze mindehhez a lapok tudósításainak?
— Várjon... Lehallgatók. Nézze, én tanultam ebből a most folyó perből, ha egy nő valamit el akar intézni, akkor legyünk résen, hátha valami beugratás! Én figyeltem a lehallgatóit... Azt néztem, nem látok-e valami gyanúsat. Egy mikrofont elhelyezve az izé, a melltartójában, vagy másutt...

— Na és?
— Csak semmi izgalom... Főlényesen tárgyaltam, mert tudtam, éreztem, hogy engem beugratni nem lehet. Nem dőlök be a primitív módszerek, a szépségnek. Minden szavamot megrágtam, tekintetemet a kinyitott ajkakra összpontosítottam. Arra se figyeltem, hogy közben nyílik-e az ajtó, csak vártam a beugrató kérdésekre és lelki szememmel már láttam magam egy diszes nagy főtárgyalás közepén. A sajtó keresztűzében; én a hivatalnok, aki nem hagyta magát léprecsalni.

— Oriási!
— Ne lelkendezzen, most jön a tragédia. Amikor előrukkolt a nagy kéressel, én hirtelen odanyúltam, hogy kiragadjam a mikrofont.

— Milyen mikrofont?
— Hát, amit ilyen esetben a melltartóban szoktak viselni.
— Fantasztikus. Mi történt? Mi volt a melltartóban?
— Képzelse! Pontosan az, amire használják, de közben nem vettem észre, hogy nyílt az ajtó, bejött a feleségem.

— Ajjaj, ez nagy baj.
— Hiába beszéltem neki bármit, ő inkább hitt a szemének. Rémesek ezek az asszonyok, nem olvasnak törvényszéki tudósításokat és azután ilyen egyszerű helyzeteket is félremagyaráznak.

— Hogy intéződött mégis el a dolog?
— A látogató elrohant és engem még nem mentett fel a feleségem a vád alól.

— Es mivel vádolja tulajdonképpen?
— Tiltott helyen való mikrofon-kereséssel...
— Mi a várható büntetése?
— Azt még nem tudom, de szeretnék összeköttetést találni a rendőrséghez. Alibi-ügyben.

— Miért?
— Szeretném velük bizonyítani, hogy a legújabb divát a melltartóba rejtett mikrofon.

(b é r c z i)

Hát senki sem dolgozik?

A milánói egyetem fizikakarán járva, egy szovjet fizikus a következő, nem mindennapi „faliújságot” fedezte fel:

Olaszország lakossága:	52.000.000
Ebből 65 évnél idősebb:	11.750.000
Munkára marad:	40.250.000
18 éven aluli:	14.120.000
Munkára marad:	26.130.000
Eltartott nő:	17.315.000
Munkára marad:	8.815.000
Egyetemi hallgató:	275.000
Munkára marad:	8.540.000
Tisztviselő:	3.830.000
Munkára marad:	4.710.000
Munkanélküli, párt- és szakszervezeti alkalmazott:	1.380.000
Munkára marad:	3.330.000
Katonák:	780.000
Munkára marad:	2.550.000
Beteg, gyengelemű, csavargó, tévé-ügynek, löversenyre és kaszinóba járó:	1.310.000
Munkára marad:	1.240.000
Analfabéta, művész, bíró, stb.:	880.000
Munkára marad:	360.000
Remete, filozófus, fatalista, székhámos, stb.:	240.000
Munkára marad:	120.000
Miniszterek, képviselők, szenátorok, börtöntöltelék:	119.998
Munkára marad:	2

Ki ez a két ember?

E sorok írója és ön. Legyen e szomorú való riadó számunkra, s ösztönözzön minden eddiginél lázasabb tevékenységre. Dolgozzon teljes erőbetéssel — helyesebben dolgozzon ön, mert e sorok írója, aki egyedül teljesíti kötelességét hazája iránt, már túlságosan kimerült.

(A páratlan számtanpéldát a Negyvelja című moszkvai hetilap, az Izvesztija vasárnapi melléklete közölte.)

A GROSZ ELIEZER

héber-magyar szótár

beszerezheti 6.— font egyidejű lefizetése és további négy, havi 5.— fontos részletfizetésre.

Rendelje meg az alanti szelvényen: I.-A., POB 4127 ugyanakkor küldjön 6.— fontot Grosz Eliezer 42376 postai csekk számlájára.

Vágja ki, adja postára

I. GROSZ ELIEZER, POB 4127, I.-A.

Megrendelem neber-magyar szótárát

Név:

Cím:

Levélszekrény tanácstalan szülőknek

Gyerekeket nevelni a legkönnyebb dolog a világon — feltéve hogy az embernek olyan türelme van, mint a horgásznak, olyan idegei, mint az ürrepülőnek s olyan adottsága, hogy minél kevesebb alvással beérje. Kívánatos lenne még egy hat számjegyű évi jövedelem is.

Egyes szülők egész rakás gyereket hoznak a világra és azután rájönnek, hogy egy és más még hiányzik ahhoz, hogy ideális szülők legyenek. Ha maga is ebben a helyzetben van, akkor bizonyára akad ilyen vagy olyan problémája. Hát kérem azért vagyok itt, hogy segítségére legyek.

Tessék, itt van az erre szóló kvalifikációm:

1. Három gyermekem van.
2. Azelőtt én is gyermek voltam.
3. Nem vagyok okleveles gyermek-pszichológus.
4. Én is egészen készen vagyok már.

Meg vannak elégedve? — Rendben van, hát akkor lássuk a kérdéseiket, szépen sorjában.

Kérdés: Mi a szülő és gyermek közötti jóviszony legnagyobb akadályja?
Felelet: A gyermek.

Kérdés: Hasznosak-e a gyermek-leléktanról szóló könyvek?
Felelet: Kinek?

Kérdés: Kicsim gondot okoz nekem. Hatalmas érdeklődést mutat a nemi dolgok iránt.
Felelet: A hatalmas érdeklődés a nemi dolgok iránt teljesen normális jelenség.

Kérdés: Nem jön zavarba, ha gyermekei a nemiség kapcsolat kérdéseket tesznek fel?
Felelet: Féltanóra se jöhetnek zavarba, mint akkor,

Irta: Jane Goodsell

amikor a törtszámítás csalafintaságairól, vagy Afrika földrajzáról kérdeznék. A szexuális kérdésekről végérvényben én többet tudok.

Kérdés: Mi a helyzet a pubertással?
Felelet: A pubertás teljesen normális fejlődési stádium, amelyen mindenki túljut, kivéve persze a pubertásos gyermekek szüleit.

Kérdés: Kamaszlányom mindig azt mondja nekem, hogy nem értem meg őt. — Mit tegyek?
Felelet: A legjobb, ha sem mit sem tesz. Fiatalkorban alapjában csak egyet lehet megérteni: azt akarják, hogy legyenek a szülei.

Kérdés: Tizenhárom éves lányom reménytelenül visszamaradottnak tart engem, mert nem hagyom, hogy kifestett ajkakkal menjen az iskolába. Miért nem tudja felfogni, hogy én csak a javát akarom?
Felelet: Mert ő tizenhárom éves és maga az ő anyja.

Kérdés: Hat éves fiam gyakran dührohámot kap és azt kiabálja, hogy gyűlöl engem. Nem borzalmas ez?
Felelet: Igen, de teljesen normális jelenség. Ne okozzon ez magának gondot. — Másképpen néz ki a dolog, ha hat éves gyereke átöleli a nyakát és a fülébe súgja: „Anyukám, én nagyon szeretlek téged!” Ez gondolkozába kell, hogy ejtse. Vagy valamilyen drága dolgot elteszt, vagy valami drága dolgot szeretne megkapni.

Kérdés: Eltölthetik-e egymással az időt szülők és gyermekek?
Felelet: Persze, hogy eltölthetik, de nem játszótár-

sakként. Szülők és gyermekek, mások, mint más emberek. A gyermekek masztikot szeretnek, lármát, lovakat, piszkot, édességeket, rendtelenséget és mindent, ami vízzel kapcsolatos (kivéve a mosdóvizet). Menjen csak sétálni egy gyerekkel, majd megörjiti magát a vilánpóznak körüláncolásával. Vigye őt magával egy sportrendezvényre és állandóan a fagyaltárust fogja keresni. Vigye őt magával a moziba és — nem, helyeshibék, a moziba ne vigye magával.

Kérdés: Miért nyafognak a kisgyerekek?
Felelet: Miért nyafognak a macskák?

Kérdés: Négy éves fiam azzal hoz engem állandóan kellemetlen helyzetbe, hogy felöltöttek hangos megjegyzéseket tesz. Mit tehetek ez ellen?
Felelet: Nem sokat. Vigasztalódjon azzal, hogy maga is kényelmetlen helyzetbe fogja őt hozni, amikor majd a pubertás korába kerül. — Nem is kell majd nagyon megerőltetnie magát. Már az is csútság egy ifjú számára, ha együtt látják az anyját.

Kérdés: Hogyan kell a gyereket tisztaságra és rendre nevelni?
Felelet: Ugyanúgy, ahogy igazságszeretetre, szorgalomra, felelősségeretere, udvariasságra és önbizalomra nevelik.

Kérdés: És hogyan csinálják ezt?
Felelet: Azt én is szeretném tudni.

(The American Weekly.)
Fordította: Dr. H. T.

1966 X 5 Uj Kelet 7

Az amerikai zsidóság és a vietnámi háború

Már régen tudott dolog, hogy Johnson elnök sajnálkozással és aggodalommal vette tudomásul, hogy az amerikai zsidóság viszonylag nagy részének beállított-sága a kormány Vietnam-ságához elutasító, vagy politikájához erősen bíráló. A legalábbis erősen bíráló. A Fehér Háza az a felfogás alakult ki, hogy a zsidóság-nál a háboru-ellenesek és bírálók aránylag sokkal nagyobb számban vannak: képviselve, mint más népe-sopórtoknál. Most hivatalosan is nyilvánosságra hozták, hogy Johnson elnök fogadta a Zsidó Frontharcosok Szövetségének küldöttségét, amely szavakkal mutatott rá erre a tényre és keserűen a „miért” kérdést tette fel.

A szövetség küldöttségének tagjai, kijelentették ugyan, hogy szervezetük testületileg az elnök politikájára megítél, de nem tudják elvitatni, hogy politikájának ellenzői között sok rabbi és az amerikai zsidóság más elismert szószólói állnak. Az is bizonyos, hogy egy júniusban megjelent és erősen megfogalmazott határozat „Jog, más vélemény lenni Vietnámban” címmel, hét vezető zsidó szervezet, több kis helyi csoport, rabbi és vezető zsidó személyiség aláírását viselte.

Arról is beszélnek, ha nem is hivatalosan, csak diszkrétan rebesgetve, miszerint félé, hogy ezt a zsidó ellenzék a kormány megjelölését majd magának és legközelebb, ha fegyverségély vagy kereskedelmi hitel vitája merül fel Izráellel kapcsolatban, ahhoz annak megfelelően, hűgven fog reagálni. Még a sajtóban is napvilágot látott a hír, hogy a dolgok ilyenirányú fejlődésének megelőzésére az izraeli kormány csendes, minden feltűnés elkerülésével igyekezett hatni az amerikai zsidóság vezetőire, hogy a Vietnam-politika iránti kritikáját, Izráel kedvéért mérsékelje. Ezek a fejlemények egyáltalán nem örömdetek több okból kifolyólag és zsidó körökben is bizonyos fokú izgalmat idéztek elő.

A dolognak a legkényesebb pontja az, hogy abból egy úgynevezett „zsidó Vietnam-politika” lehet konstruálni, ami képtelenség és ami nem létezik. Létezik egy amerikai Vietnam-politika, amely lehet helyes vagy helytelen, de amit minden amerikai, mint az állam polgára szabadon bírálhat vagy támogathat, ahogy azt szíve és beállítottsága diktálja. Pacifista amerikaiak az egyik nézetet vallhatják, harciasabban gondolkodó amerikaiak az ellenkezőjét, realisan gondolkodók egy közepes; és zsidó állampolgárok, mint mindenki más, érhetnek a szabad vélemény nyilvánítás jogával. Sőt, egy demokráciában az egy erkölcsi kötelesség de erkölcsiellen akkor lesz a dolog, ha egy zsidónak előbb meg kell gondolnia, hogy beállítottsága és gondolkodásmódja Izráel államának szempontjából hasznos vagy káros-e.

A dilemma fejtegetésénél még tovább is mehetünk. Tegyük fel, hogy az amerikai zsidóság többsége bírálón elutasítja a hivatalos vietnam-politika; akkor a nem-zsidók (nem beszélnek antisemitizmusról), keserűen fogják megállapítani, hogy a zsidók csak olyan háborút támogatnak, ha az — mint Hitler ellen — egy zsidóüldöz ellen irányul, tehát zsidó érdekeket szolgál. Az első világháború idején és a második kezdeti stádiumában a német-amerikaiaktól is rossznéven vették, hogy többségük Amerikának a háboruban való részvétele ellen foglalt állást: éppen azért, mert a témához, nem mint átlag amerikai állam-

polgárok szoltak hozzá, hanem mint olyanok, akiket érzelmi kötelékük egy más országhoz fűz.

Természetesen arra sem lehet az amerikai zsidókat kényszeríteni, hogy meggyőződésükkel ellentétes álláspontot foglaljanak el — csak azért, hogy ne szolgál-tassanak alapot antiszemita szemrehányásoknak, miszerint nem jó hazafiak. Ebből a „mitlauffer” technikából nem sok jó származna. Ha az amerikai zsidó a vietnámi háborút helytelennek tartja, azt mondja meg, és ne hagyja magát meggyőző-désében befolyásolni. Egy negyedszázaddal ezelőtt az amerikai náciik is nyíltan kimondták, hogy ellene vannak a Hitler elleni háborúnak és még háborus törvény sem tiltotta be a szabad vita jogát.

Mi európai zsidók, akik az üldözésnek minden fajtáját átéljük, azonban más-képpen gondolkodunk. Mi megtanultuk, hogy a zsidó-nak legjobb ha hallgat. Semmiképpen sem lehet azonban helyeselni azt, amikor rabbi és zsidó vezetők nyilatkoznak egyik vagy másik irányban. Dr. Abraham Joshua Heschel, az Amerikai Zsidó Teológiai Szeminárium tanára pl. nyílt levelet intézett Johnson elnök-höz, amelyben többek közt ezt írja: „Ha Abraham nem habozott, hogy kérdőre vonja Istent, amiért Szodomában és Gomorrában a bűnöst az ártatlannal akarta elpusztítani, akkor miért nem legyen meg egy amerikai polgárnak is a joga, hogy kérdőre vonja elnökének ítélőképeségét, ha iszonyodik a vietnámi háború borzal-maitól?” A továbbiakban dr. Heschel kifejti, hogy Johnson elnök hívének tartja magát, mivel kormányzása alatt számos haladó törvényt szavaztak meg, de ez nem tömpítja fájdalmát, amit a vietnámi szörnyűségek okoztak. Majd így fejezi be levelét: „Amicus Plato sed magis amica veritas” (Plato kedves nekem, de még kedvesebb az igazság). A levél alatt a professor aláírása összes címével, hogy mindenki tudja meg, hogy milyen szerepet tölt be a zsidó közéletben. Az amerikai rabbiak 90 százaléka ros-hásánál prédikációjának témájul a vietnámi háborút választotta. Az ilyen nyilatkozatok, ha az felelős zsidó személyisége — szájából hangzanak el, természetesen könnyen félremagyarázható-k, hogy ez a hivatalos „zsidó politika”.

Ezután már nem sok vá-laszt el a következő lépés-től; hogy mielőtt zsidó rab-bi és vezetők nyilvánosan véleményt nyilvánítanak po-litikai kérdésekben felteszik a kérdést, hogy az zsidó ér-dek-e, vagy sem. Mivel pe-dig a zsidókat a vietnámi háború közvetlenül nem ér-dekli, testületileg követelik az amerikai csapatoknak Vietnámból való kivonását.

Mert hiáb v- az amerikai ifjúság és értelmiség tul-nyomó többsége az amerikai Vietnam-politika ellen, Johnson elnök még egyikük küldöttségét sem hívatta, hogy felelősségre vonja őket álláspontjuk miatt. Még ke-vésbé beszéltek e csoportok elleni retorziókról, mint aho-zony a zsidók esetében. A zsidók Izráellel kapcsolat-ban. És Johnson elnökről igazán nem mondható, hogy antiszemita.

Vizsgáljuk meg tehát az amerikai zsidók az amerikai — vagy „nyugati” vagy a „szabad világi” vagy kom-munista ellenes — érdekeket Vietnámmal kapcsolat-ban és azután döntsünk, hogy egyetértenek-e Wa-shington nézeteivel, vagy ellenzik-e azt. Ha pedig úgy döntenek, hogy a hivatalos

politikát elutasítják és okvetlenül akarják szavukat hallatni ebben az irányban, akkor csatlakozzanak valamely ifjúsági, intellektuális vagy pacifista csoporthoz és annak keretében nyilvánít-sák álláspontjukat. De sem-miesetre se dobálózzanak a nyilatkozatokkal mint az amerikai zsidóság képviselői, mert ezzel csak azt a lát-szatot keltik, hogy létezik egy úgynevezett „zsidó-blokk”.

Az igazság pedig az, hogy sem a Vietnam-politikában, sem más kérdésben zsidó-blokk nem létezik, nem léte-djék és ne is létezzék. Ez-zel pedig legyenek tisztában Washingtonban és legyen ve-le tisztában az elnök maga is.

Askenázi Ervin

Szakértők tanácsa közgazdaságunk orvoslására

Irta: Szombath Károly

Ebben a nagy össze-vissza-ságban azt sem tudom, hogy fiú vagyok-e, vagy lány, honnan tudnám tehát gazda-sági helyzetünket megítélni és a kibontakozás útját meg-találni?

Azt mondják, Izráelben okosabb emberek is vannak, mint én. Az úgynevezett köz-gazdászok, akik tanulták a szakmát, akár a szuster a cipőkészítést. Meginterrjuv-tam néhányat közülük, ho-gyan látják a káoszból való kikecmergés lehetőségét.

Professor Katz kormá-nyunk elképzelését tette ma-gává és csak a takarékos-ság szigorú bevezetésével lát egy jobb jövőre való ébre-dést.

— Gyűjteni a pénzt! Nem költeni, nem vásárolni. Nem szabad fizetéseketel-ne tegyük magunkat — mon-dotta híres közgazdászunk. — Egy jobb élet csak a törke birtoklásával, csak a pénz-tartalékok biztos tudatában lehetséges. Az árúk idővel elhasználódnak, értékük ez-által megsemmisül és az el-költött pénz az állam és ma-gdások költségvetési lánca-latában ürített táton.

— Nem vizesz prédikációk és bört iszok. Családom már bevezette a takarékossgot. Feleségem szoknyája olyan rövid, hogy alig kell anyag hozzá. Ruháinak nem csinál-tat hátat, elől pedig olyan mély kivágást használ, hogy az ember babakelengyének hinné. A leányom rövidesen már csak fügefalevéllel öltöz-ködik. Olcsó és nem kell hoz-zzá idegen valuta. Nem is be-zsúlelek a fiamról, aki hónapok óta haját nem vágat, nem borotválkozik, sőt, nem is mosakszik. Ha mindenki olyan öntudatos lenne, mint az én feleségem és gyerme-keim!

Felkerestem professor Matz közgazdászt is. Amikor el-mondtam szaktársa vélemény-t, gúnyosan legyintett. — Ugyan, ugyan! Teljesen téves felfogás. Ha csökken-nek az igények, kisebb lesz a túlekedés és ez általános ellustulásra vezetne. Szerintem csak vásárolni, csak köl-tekezni! Reggeltől estig ve-seztül vásárolni. A pénz megindul rendes útján. Egy-ik kézből forog a másikba. Cse-rényi gazdái és ez meghozza gyümölcsét, mert mindenütt egy kevés odatapad ahhoz, aki forgatja.

— A pénz olyan, mint a vérkeringés. Ha megáll, meghal a szervezet. Ha nem fo-rog a pénz, meghal az ipar, kereskedelem, földművelés, állattenyésztés. Ha nem áramlik közgazdasági vérke-ringésünkben a pénz, készül-hetünk a temetésre.

— Hadd ömöljön a pénz! Ha magas a lakásunk, csi-náltassunk hangulatos tető-

Hogy a náci kérdés milyen bonyolult manapság Német-országban, arról két nemrég megjelent fontos tanulmány nyújt némi fogalmat.

Az egyik az u. n. „Barna könyv”, amelyet a DDR kor-mánya több nyelven adott ki. Ez a dokumentum közel 2000 olyan náci háborus bü-nös jelenlétét leplezi le, akik jelenleg fontos tisztségeket töltenek be Nyugat-Német-országban — a kormányban, az állami hivatalokban, a nagyiparban, a hadseregben, a törvényszéken és a tudományos életben, vagy nyug-diját kapnak a kormánytól a III. Reich alatt kifejtett te-vékenységükért. Heinrich Lübke elnök mellett, akit az-zal vádolnak, hogy közremü-ködött a buchenwaldi tábor

III.

egyik részlegének felépítésé-nél, ott találhatók különböző iparmágnások nevei, mint Kruppé, valamint számos or-vosé, 21 miniszteré és állam-titkáré, a Bundeswehr 100 magasrangú tisztéé, 245 ma-gasrangú állami tisztviselőé, 828 bírósági vagy magasabb igazságügyi tisztviselőé és 297 rendőrtisztéé.

A másik mű, amely sokkal vékonyabb, nyugatberlini jo-gászok munkája és kizárólag német nyelven jelent meg. Erősen nacionalista szellem-ben íródott, és hazaáruló bü-nösökként denuncálja azo-kat a volt náciakat, akik át-pártoltak a háború alatt a Szabad Németország Bizott-ságához Moszkvában. Ebben a bizottságban tömörültek a vörös hadsereg náci foglyai, akik hajlandók voltak együtt működni a szovjet hatósá-gokkal. Egyeseknek közülük az volt a feladata, hogy át-térítsék a kommunizmusra fogolytársaikat, másokat, szovjet tisztek felügyelete alatt kikikölték a frontra és az első vonalból, hangszerök segítségével arra buzdították a Wehrmacht csapatait, hogy tegyék le a fegyvert. Köny-nyen érthető, hogy ezek a veteránok a DDR-ben ma-radtak.

Megjegyzendő, hogy Kelet Németországban is létezik egy Nemzeti Demokrata Párt, amelynek élén hivatal-ból kommunista vezetők áll-nak ugyan, de tagjaik volt náciakból verbuválódtak. Ugy-látszik a DDR kormányra ezt a módszert találta legbizto-sabbnak tevékenységük el-lenőrzésére. Mindenesetre tény, hogy a volt náciak kény-telenek csöndben maradni a keleti tömb valamennyi or-szágában. De, hogy a Kelet-Németországban jelenleg meghúzódó náciak csöndben fognak-e maradni, ha valaha újra egyesül a két Németor-szág, az más kérdés.

Nyugat-Németországban egyik legnyugtalanítóbb tü-nemény az, hogy a hadsereg-ben ismét felütötte fejét a náci szellem és ez a szellem kétségtelenül befolyást gy-a-korol az ifjúságra. A har-mincas évek elején, a gyer-mekcipőben járó náciizmus mágnesként vonzotta büvkö-rébe a háború, a gyűlölet, az erőszak és a fajelmélet hi-rsevit. Mi a helyzet napjaink-ban? Több mint egy évti-zedd elzött, amikor a Bun-deswehr megalakult, a né-met ifjúság csak kevés ér-keklődést tanúsított az egyen-ruha iránt. A híres jelszavuk akkoriban „Ohne mich!” volt és a hadügyminisztérium új-sághirdetésekkkel kényszerít-rekrutáltak toborozni. Ez a probléma ma már nem áll fenn. Franz Joseph Strauss hadügyminiszter, 1956-ban hozott rendeletével, engedé-lyezte a volt SS-ek besoro-zását egészen ezredesi ran-gig.

Hadd említsük meg, hogy a francia — német ifjúsági szövetség élén dr. Fritz Arlt, volt SS alezredes áll, aki ma megtagadja 1938-ban meg-

jelent újságcikkeit, amelyek ben arra buzdítja a némete-keket, hogy semmiféle irgal-mat ne mutassanak a zsidók ellen folytatott harcban.

Ha meggondoljuk, hogy a jövő az ifjúság nevelésétől függ és hogy pénzzel sok mindent lehet megvalósítani, akkor éppoly nyugtalanító Fritz Arlt jelenlegi pozíciója, mint Werner Besté, aki az egyik legfontosabb Ruhr vi-déki iparvállalat jogtanácsosa. Mert Werner Best volt az, aki már 1931-ben reklá-málta a koncentrációs tábo-rok felállítását és a náciiz-mus minden ellenségének ki-irtását.

A szerep, amit a Hitlerju-gend játszott a náciizmus ha-talomrajtása előtt és után, még élénken emlékeztet. Ami a mozgalom finansziro-zását illeti és a nehézipar szoros együttműködését a rezsimmel, elég ha rávilágitunk arra a tényre, hogy a Krupp-művek üzleti forgal-ma 1935 és 1941 között meg-duplázódott.

A náciizmus problémájával kapcsolatban alka'mam volt számos némettel beszélni mindkét Németországban. Keleten természetesen kate-górikus antináci válaszokat kaptam. Itt a rémzűmök-ká átalakított volt koncent-rációs táborokat rendszeren látogatják az iskolás-gyermekek. Nyugaton, a vá-laszok kor, szociális helyzet és a kérdézet multja szerint változók. A legmarkánsabb tény: senki sem emlékszik arra, hogy személy szerint a náci rezsimet a legeseké-lyebb mértékben is támogat-ta volna, noha a weimári köz-társaság utolsó szabad vá-lasztásain Hitler a szavaza-tok 90 százalékát nyerte el. Általában nem szívesen be-szélnek a multról s úgy vé-lik, hogy a náciizmus tulsok vért és könnyet hullatott a multban, semmint hogy a legesekélyebb esélye is lehet ne a jövőben. Ugy hiszik, a francia sajtó túl nagy fon-tosságot tulajdonít a szórvá-nyos tüneményeknek, amelyek nek nincsen semmi jelentősé-ge. Rámutatnak arra, hogy a nagyiparnak, amely Hit-lerrel pénzelte, manapság sem mi érdeke a náci párt újjá-születésében, hiszen a gazda-sági csoda valóban csodákat művelt Nyugat-Németország-ban.

Ami bennünket illet, mi nem itélkezni akarunk, csu-pán a tényeket konstataálni és számadatokat felsorolni, amelyek aggasztó összeha-sonlításokkal szólnának. Va-lóban, az a „maroknyi félbo-lond”, akiket nem vesznek komolyan, sokban hasonlít-oldeikre, akiket a huszas években egész Európa kine-vetett. Hogy arcurka fogy-ve-tett a mosoly, elég visszaem-lékezni arra, hogy Hitler hi-veinek száma alig haladta meg a tizezert 1923 elején, de ugyanez év végén 70.000 náci vonult már fel a Füh-rrer előtt. 1966-ban az újjá-születő náci mozgalom már kicsirázott Németország szí-vében és ha nem vigyázunk, hamarosan ismét veszélybe sodorhatja a világot.

(Constellation — sz. i. fordítása)

UJKELET
Az Uj Kelet németországi német nyelvű lapja
Közzli adataitja elötizetivel
hogy a
natanjai megbízottja.
Braun és Schwartz
Uj címe:
Gordon-u. 3.
Felvesz
HIRDETÉSEKET
és előfizetéseket
Az Uj Kelet kiadásában meg-jelent könyvek is kaphatók.
1966 X 5, Uj Kelet 9

...abnál —, mi-
erülhet az új
Jágo szere-
mint Othelloé,
tha simuléko-
bb lenne, mint
t alakítások-
ndó bűn, a go-
noszságot ön-
s úgy forgat,
ujjai körül,
rja; gyors, ex-
durva, Ase-
akítja.
hmann Othel-
nég az ismert
erelmes — fő-
elején, majd
törzsből szár-
ér — ellentét-
előkelőség fi-
éktelen üvöl-
ki szenvedé-
nát. De naiv,
vasz Jágo ke-
játékszer —
kának kiszol-
zerep hatalmas
kiképzésben is
k ez „a nagy”
Othelloját tu-
mindig is ez a
te: a dráma, a
sznak a harca,
ó elvérez. Des-
is nagy sze-
asztalt, gyakor-
alakítja. A bá-
Tikvá Mor-
jó Desdemona
erepek alakítói
Friedland válik
repében; hűsé-
gású jó benyo-
morna. Alexan-
assioja szimpa-
apadt jelenség.
kri bohóckodó
a, hogy Patrick
kisérléte hosszú
Égy azonban
g azok is, akik
n újítás ellen
megállapíthatják,
a kopár, barát-
letek ellenére is,
almas, csaknem
lódásban látták
bimá szinpadán.
Marton Gizella
k és ezért min-
om nélkül mon-
gásokat, többek
hogy sokkal na-
légedéssel láttam
felszabadító há-
zódóját láthattam
eli szinpadon.”
ünnepről
an
ának boldog, bé-
légedett eszten-
állapítani, hogy
pi üdvözlés az
ből a kommunis-
ói a zsidó újév
ról értesülnek.
sidó újévnek nem
el az egyébként
és ünnepnapokon
elő jiddisnyelvi
napilapban.
ellensége
azon a napon, a-
ghájban Puskin
tuzták, a moszk-
rúladda, hogy Ru-
gneik oroszra le-
veit félmillió pél-
ták el egy hónap
latt. Még ennél is
hogy Kipling ír-
nem egy olyan fe-
amely India feldi-
zemberben Kinát csu-
skondíázza.
yon el volt
glvalva...
budai rendőrség
körül fiatallembert
jött be panasz-
nát-gáni Nemzeti
tján üldözve a
el valaki kilopta a
óráját és 60 font-
sztfelvévő rendőr
hogy nem lett fi-
szébtolvajra, az il-
laszolta: „Nagyon
foglalta.”

Mi újság a filmvilágban?

Hitchcock Izraelben

Alfred Hitchcock, a film-művészet különleges rangot elért nagysága, régi tervét és vágyát valósította meg, amikor most eljött Izraelbe, hogy néhány nap leforgása alatt megismerkedjék az ország szépségeivel, látnivalóival és felkeresse szenthelyeit.

A vendég érkezésének tiszteletére sajtóbemutató keretében vetítették legújabb filmjét, a „Szakadt függőnyt” és a vetítés megkezdése késett kicsit, mert a vendég nem jött el a moziba. Pedig be volt jelentve, a meghívón fel volt tüntetve.

Üzent: elnézését kéri, nagyon fáradt és igen dús programot állított össze magának. Ugy tűnik, éppen moziba nem kívánt menni.

De elment és meghatottan nézte végig az új Kneszetet, gyönyörködött Jeruzsálem látványában, még a Meá Seárimba is ellátogatott. Érdekes, hogy egy chászid felismerte és autogramot kért tőle. Ez egészen újszerű. Hitchcockot lepte meg a dolog legkevésbé. Csak az izraeli kísérői ámulnak.

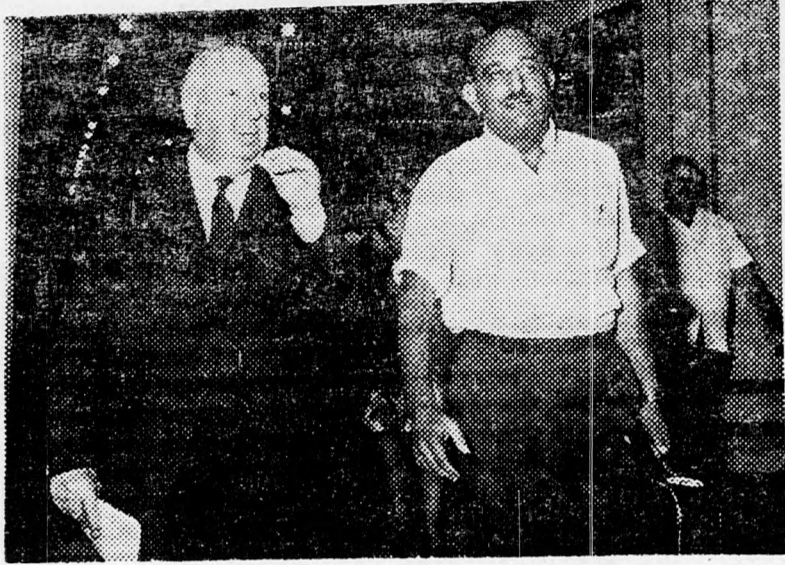
Hitchcock, mint előlárban mondtuk, rendkívül rangot vívott ki a filmvilágban. Ő az egyetlen rendező, akinek a plakátok nagyobb betűkkel írják a nevét, mint a sztárokat. Még Paul Newman és Julie Andrews legújabb filmjének sztárjai, akik egyébként a filmégből leg-tündöklőbb csillagai, beérték azzal, hogy kisebb betűkkel világítsanak a nevük a transzparenseken, mint a mesteré, az idős rendezőé. Persze, ez nemcsak az a mulik, hogy Hitchcock milyen nagy rendező, hanem milyen súlyt helyez személyének előtérbe-helyezésére. Ő bizony súlyt helyezett. Ötven filmet készített eddig. Talán egy olyan sincs közöttük, amelyben egy pillanatra nem volna látható maga a Mester is, amint átvonul a színen, akár mint járókelő, akár mint kalauz, vagy pincér. Ez hozzátartozik elveikhez. Nem becsüli le magát. Nem is volna rá semmi oka.

Legújabb filmje, amit levetítettek az izraeli újságírók előtt, élete egyik legjobb alkotása. Nagy szó ez olyan rendezőnél, aki ötven filmet készített, közöttük örökké emlékeztetéseket.

Már évekket ezelőtt azt mondtotta, hogy vissza akar vonulni, érzi, öregszik. Eleget dolgozott már, elég pénze van. Azt is nyilatkozta, hogy öt nem érdeklődik a sztárok, elég ha ő sztár és akármi-lyen színésszel meg tudja oldani, amit akar. Egyik kijelentése sem igazolódott be. Egyrészt személyes ittléte során mindenki, akinek volt

alkalma látni őt, meggyőződhetett róla, hogy nem öreg, rendkívül rugalmas, friss, tele vitalitással. Ami a sztárokat illeti, legújabb filmjéhez a legsikeresebbeket szer-

gában. Bizhatott volna, remek filmet készített. Őt napig volt az országban. Igen rokonszenvesen viselkedett. Kedves volt, közvetlen, nem olyan, amilyen-

zödtette. Nem bízott eléggé önmagában. Pedig a két sztár egymagában kétfélmillió dollárba került. Felért, nyegledéért, tizedéért megoldhatta volna, ha jobban bízik önma-

nek a filmstúdiókból ismerik. Dehát propaganda-körúton volt legújabb filmjével kapcsolatosan. Ez is új dolog nála. Eddig nem igen vett részt ilyesmiben.

VÉLEMÉNYEK A FILMRŐL

Kinek mi a véleménye a filmről, a filmművésztől? Egy kis csoport nyújtunk át a legilletékesebbek véleményéről:

INGMAR BERGMAN:

Tíz éves voltam, amikor filmvetítőt kaptam ajándékba. A filmet titkosztánsnak és izgalmasnak láttam. A film mindössze kilenc láb hosszú volt és barna színű. A film egy kislányt mutatott, aki egy mezőn aludt.

Majd felébredt, kinyújtózott és azután eltűnt. Ez volt az egész, azonban részemre olyan izgalmas volt, hogy minden este lejátszottam, egészen addig, míg a film-szalag elszakadt. Ez a film-mel való végzetes találkozásom hiteles története.

ARTHUR MILLER:

A film jeleneteinek különleges technikája, az egyes jelenetek egymásra kopirozása, mindjobban befolyásolja a regényírást és mindenekelőtt a drámaírást, anélkül, hogy ezt tudnók és tudomásulvennők.

HENRY MILLER:

Mindenfajta jelentős erőfeszítés ellenére, a film képtelen önmagát művészetté fejleszteni. Ennek mindenekelőtt az az oka, hogy a film olyan diktatúrává vált, ahol a művészt elnyomják és gúzsba kötik.

JOSEF VON STERNBERG:

Hollywoodban egyetlen dolog, ami lényeges: mi a véleményed valakinek a filmjéről. Elcsábíthatod a feleséget, erőszakot követhetsz el a lányán... mindez rendben van, ha azonban azt méré-

mondani, hogy legutóbbi filmje, vagy legutóbbi alakítása nem tetszett, halott em-bert vagy a szemében.

JEAN COCTEAU:

A film a gondolat kiszáradt forrása.

LOUIS BUNUEL:

Valahányszor filmet rendezek, sohasem törődöm a sztárokkal. Nem sztárokat, hanem igazi művészeket, vér-beli színészeket akarok magam körül.

OSCAR LEVANT:

Hártszáz el Hollywood hamis fényeit és meglátod a mélyben az igazi ragyogást.

BEN HECHT:

A filmek negyven év óta következetesen torzítják el az amerikai jellemet. A filmek olyan gyermekek és alacsonyrendű táplálékkal szolgálnak, amilyenre még nem volt példa az emberi kultúra

történetében. Egyetlen estén egy-egy film több valótlanságot állít az emberi lélek-ről, mint amennyit a sötét középkor egy egész évtizeden keresztül képes volt összehordan. A filmek legnagyobb hazugsága: az erény-győz és a gonoszság elveszi méltó büntetését.

Robert Hossein, a nagysikerű „A gyújtó” színpadi változatát fogja rendezni. A nagyíró regényből készült filmnek most írják a színpadi változatát. Ez fordított eset, hiszen a gyakorlat szerint előbb szokták a sikeres regényeket színpadra átirni és csak azután kerülnek film-feldolgozásra.

FILMHIREK

George Hamilton, aki mint filmsztár elég kevéssé van foglalkoztatva s anyagi helyzete sem a legrosszabb („félmillió dollár adósságom van”) életre-halálra udvarolt Linda Johnsonnak, az amerikai elnök lányának. Minde-nütt együtt voltak láthatók és Hamilton az ötszáz meg-hívott egyike volt, aki részt-vett a kisebbik Johnson-lány esküvőjén. A legújabb hírek szerint, az udvariás heve csökkent, kezdenek elhide-gülni egymástól a fiatalok.

Marcello Mastroianni bámulatos filmkarriert futott be, minden szerepében remekel és egyre tehetősebbé jutott a filmvilágban. Most egy olyan szerepet kap, amire minden jóképű, fiatal színész vágyik, Maupassant „Szép fiú” című regényéből készülő filmnek alakítja majd a cím-szerepét. Bel Ami már nem először kerül filmfeldolgozás-ra. Minden valószínűséggel szerez, Mastroianni kibírja majd az összehasonlítást a régiakkal.

Christian Jacques a napokban ünnepelte hatvankettedik születésnapját. Fiatal felesége egy modern villanyirógép-pel lepte meg, aminek a do-bozára ezeket a szavakat írta fel: „A film zsenije”. Egy feleség elfoglaltsága jom-gosult.

Szomorú hírek érkeznek Jayne Mansfieldről. Amióta elvált harmadik férjétől, egyre lejjebb és lejjebb csú-szik. A legutóbb egy délame-rikai turné vett részt, mely a sikertelenség jegyében zaj-lott le és ráfizetéssel végzte a vállalkozó a körutat. Most Las Vegasban van és amire még nem igen volt példa, egy másodosztályú szállodában szállt meg. Esténként fellép egy gyenge helyen, de min-den siker nélkül.

A macacs sikertelenség miatt az utóbbi időben elke-zedett inni is. Ez még nem fo-rdult elő az életében. Az utó-bbi időkben, ott Las Vegasban Bobby Darinnal látták olykor lokálokban feltűnni, de egy napon az énekes-színész (aki egyébként nős ember), elhagyta a kiérdemesült szex bombát.

Azóta Jayne Mansfield ké-tes egzisztenciájú és multú férfiak társaságában látható.

Hollywoodban igen elszor-mítottanak találják Jayne Mansfield sorsát. Bár tudják róla, hogy színészi képessé-gei igen jelentéktelenek, de nagy neve van, kitűnően néz ki, még fiatal és ami a leg-inkább védi meg a színésze-

Micky Rooney hatodik házasságkötése

Mickey Rooney változatos életével sokat foglalkozott már a sajtó. A ma 45 éves Mickey Rooney léven egyko-ran gyermekstár, immár egy emberöltő óta világhírű és az emberek érdeklődése soha nem mult el iránta.

Ő azon kevés gyermek-stár közé tartozik, aki felnö-tt korában is színész lett, mégpedig elég sikeres. Per-se az egykori nimbusz le-kopott róla és főleg a neve az „ami arra készíti a pro-ducereket, hogy szerepet ad-janak neki.

Mickey Rooney a mult hé-ten hatodszor nősült. Ez a szám még az edzett holly-woodiak szemében is igen meglepő. Mickeynek, aki nem valami jóképű fickó lett felnőtt korára, a világszép

„HOGY ÉRZI MAGÁT MEZTELENÜL A KAMERA ELŐTT?”

Érdekes körkérdeést inté-lenség. Soha nem láthatunk amerikai filmben mezte-len nőket. Pedig az amerikaiak szívesen néznek a mezte-len jeleneteket, de a társadalmi hipokrizis nem engedi egy-lőre ezt meg nekik. Az ame-rikaiak nagyonis kielégíthe-tetlenek ahhoz, hogy ne akar-nak szívük mélyén a mezte-len jeleneteket tartalmazó fil-meket megnézni.

LIZ TAYLOR:

Soha nem adnám beleegy-ezésemet ahhoz, hogy valami-lyen magazin részére mezte-len képet készítsenek rólam. Nincs szükségem az effajta reklámra. De amikor film-beli mezte-len jelenetről van szó, akkor mindig arra gon-dolok, hogy szükséges-e a film történetéhez, eseményei-nek kibontakozásához a kér-deses mezte-len jelenet. Ha úgy érzem, hogy elengedhe-tetlen része a filmnek, akkor nem támasztok nehézséget. Ez nem is volna helyes és logikus. Például a „Nem fé-lünk Virginia Wolftól” egyik jelenetében mezte-lenül va-gyok látható. Szükség volt rá, az események sodrásában ez a jelenet okszerűen van beépítve.

JANE FONDA:

En azt hiszem, hogy jó ér-zése lehet egy szép alakú színésznőnek végignézni egy olyan lepergetett jelenetet, amelyben önmagát látja szép ségének minden fegyverzet-ében. Ennek ellenére, a velem született, vagy gyermekko-romban belémnevelt szégyen-érzés, ettől engem visszatar-tott. A legszigorúbban tiltá-koztam, szerződésileg kikö-töttem, hogy nem szerepelek mezte-len jelenetben. Férjem, Roge Vadim, igyekezett meg-győzni róla, hogy nincs igaz-am. Az ő hatására már en-gedtem valamit a negyven-nyolcból. Igaz, hogy Vadim francia, aki másként látja ezeket a kérdéseket, mint mi nyárspolgár amerikaiak. — Egyébként az amerikai fil-mekben abszurdum a mezte-

A LEJTŐN

ket a lecsúszástól, okos te-remtés. Mégsem tudja fel-tartóztatni a végzetet. Külö-nösen azóta sorvadt el a híre, fordultak el tőle az emberek, amiért otthagya magyar származású férjét, Hargittay Miklóst, akivel éveken át

nagy szerelemben éltek. Hol-lywood Jayne Mansfieldnek nem bocsátott meg. A nagy tehetségnek és markáns egy-éniiségnek sokkal könnyebben megbocsátanak.

Hidegülés, elborult égbolt

A pletykasajtó jelenté- szerint Belmondo és Ursula Andress románcja, ha nem is ért véget, de már a végét járja.

Ursula Londonban, Bel-mondo Párizsban él. Azelőtt minden hétfővel együtt tö-ltöttek, vagy az egyik, vagy a másik repült át a La Manche csatornában. Most hossz-atek is elmúlnak, míg egy-egy találkozás létrejön kö-zöttük.

Még azt is tudják a szen-zációra éhes újságírók, hogy a szépséges Ursula sem elég-szik meg a híres Belmondo-val, gyakran látható egyéb hírességek és kiválóságok társaságában. Ugyanakkor Belmondo hűségét nem von-ják kétségbe, a francia sztár a közelmúltban nővére társ-ságában ment el a Rivierára üdülni.

A nagy port felvert sze-relmi regényből, csak füze-tés regény lesz. A hozzáértők szerint, már alig van rá kilá-tás, hogy a két sztár össze-házasodjék. De, hogy Bel-mondo visszamegy-e felesé-géhez és gyermekeihez, azt nem lehet tudni. Ursula biz-tosan véglegesen szakított John Derekkel, azzal az em-berrel, akit felfedezte, egyen-gette útjait és éveken át a férje volt.

Egy ír

A hitlerizmus ket kiirtotta. M azonban helyett-gátok egy új fa-ki nem művel-séges, nem lell-nösképpen vala-eszméert, hanc-szerien beleszi-dóság, a demol-sadalmi szabod-tenek légköréb-hatva ir. Kö- filmét, minden-eszébe jut. Va-rendelnek ala.

Ennek a fa-legnevezetesebb-ger Peyrefitte-paganadista r-hogy, hogy n-azt a negyed-ami eltelt Hit-anélkül, hogy-tatott volna-kult gyűlölet-szemben, ami-kiderítheti, ho-pedig azoknál-mint azt a „-mü többszázó-bizonyítja

sok. Az ő ku-ugyanis zsidó-kedhetnek: Ch-Konrad Adena-Otto, Kenne-Franco, Salaz-lamint az eu-házak és a ka-szamos kiem-

Ritkán va-embernek eg-mas könyvet-szerzőnk rem-már Nyuga-ban is megje-lálta az u-könyvkereske-taihoz is. Ner-iratról van s-

Szerzőnk állam iránti-bizonyítani a-ládra, nevets-kügynölni a-visszátért sz-dókat, elhint-haláltáborok-tömeggyilkos-téttével ka-jelenti a mo-zónk művéb-meg azonba-nyersanyagá-az antiszemi-amit a mult-kihalásztak-ránkóztató-lenséget tár-ebben a kö-vashatjuk.

Újjongó örö-nük, mintha-ki nem tanu-a Talmudot. vételes böles-kézből kapo-ján — torzit-az egyetem-történet rov-

Azonban-pontból jó-Göbbels ná-d ruhájáról a-meg arra, fontos dolg-csak úgy, e-ra vetni, ha-tében kell v-

Hönsője, egy francia-ládból szá-r-leánya. Bele-arisztokrata-mazó fiatal-re a regény-cia névre l-Goldschild. hajlandó a-zsidó vallás-nagy szerel-szen nem

Egy francia író hadat üzent a Rothschildoknak

m láthatunk
ben meztelen
z amerikaiak
k a meztelen
a társadalmi
engedi egye-
ekik. Az ame-
nis kielégithe-
hogy ne akar
lyén a mezte-
t tartalmazó
zni.

NSFIELD:
hogy sokkal
edünk valamit
k is. Az egy-
ség kevésbé
a félmeztelen-
nem értem
entalitást. Mi-
modern kori-
ni az emberi
ztelenség nem
A producerek
dják, mit akar
ajuk kell bízni,
részéről, nem
agamat.

I:
zdem a filme-
em, hogy drá-
mával érvénye-
jutottam szem-
amerikai szere-
arra gondoltam,
szerénységéből,
lyen dekoltált
leszek a leg-
y a filmvilág-
rtént. Egyetlen
a jobban előre-
filmkarrieremet,
európai. Nem,
rópaiak nem ér-
a meztelen-
hez, csak velem
a szemérmesek
dezők.

ANDRESS:
n szerint, a nem
szervezik a sze-
követelményt.
retet az álsze-
kor a „Mi újság
című filmben
jelenetben Peter
meztelenül fekdő
les ágyban, egy
akarva. Nyugod
nem volna bíkit
k más az ilyen
szól, de én nem
rt úgy véltém,
természetesebb
csakugyan mez-
zem a lepedő

BAKER:
azt szokta mon-
egy jóalakú nő
a zavarba a mez-
vég azt is mond-
hogy büszke
olyan színész-
minden követel-
tud felelni, aki
akül végrehajtja
it a film sikere
várnak tőle.

egülés,
itt égbolt
asajtó jelentése
mondo és Ursula
háncsa, ha nem is
le már a végét

Londonban, Bel-
zban él. Azelőtt
véget együtt töl-
y az egyik, vagy
ült át a La Man-
án. Most hosszú
nálnak, míg egy-
szás létrejön kö-
is tudják a szen-
s újságírók, hogy
Ursula sem elég
hires Belmondó-
an látható egyéb
és kiválóságok
án. Ugyanakkor
úségét nem von-
ús, a francia sztár
ban nővére társa-
ent el a Riviérára

port felvert sze-
nyből, csak füze-
lesz. A hozzáértők
r alig van rá kilá-
két sztár össze-
De, hogy Bel-
szamegy-e felesé-
gyermekéhez, azt
tudni. Ursula biz-
glegesen szakított
ekkel, azzal az em-
felfedezte, egyen-
it és éveken át a

A hitlerizmus a lángelmé-
ket kiirtotta. Megteremtette
azonban helyettük a tolforga-
gatók egy új fajtáját. Azét,
aki nem művelt nem tehet-
sége, nem lelkesedik külö-
nősképpen valami magasztos
eszméért, hanem csak egy-
szerűen beleszületett a zsi-
dóság, a demokrácia, a tár-
sadalmi szabadság gyűlöle-
tének légkörébe és ettől át-
hatva ír. Könyvet, cikket,
filmet, mindent, ami éppen
eszébe jut. Vagy amit meg-
rendelnek ála.

Emnek a fajtának egyik
legnevezetesebb alakja Ro-
ger Peyrefitte francia pro-
paganadista regényíró, aki
hogy, hogy nem, átvészelté
azt a negyed évszázadot,
ami eltelt Hitler halála óta,
ami elült, hogy bármit változ-
tatott volna nézetein, elva-
tolt gyűlöletét, mindazzal
szemben, amiről és akiről
kiderítheti, hogy zsidó. Már
pedig azoknak a száma —
mint azt a „Les Juifs” cí-
műtől több száz oldalas könyve
bizonyítja — meglehetősen
sok. Az ő kutatásai szerint
ugyanis zsidó őssökkel dicse-
kedhetnek: Charles de Gaulle,
Konrad Adenauer, Habsburg
Otto, Kennedy, Johnson,
Franco, Salazar, Castro, va-
lamint az európai uralkodó
házak és a katolikus egyház
számos kiemelkedő alakja.

Ritkán van alkalma az
embernek egy ilyen unal-
mas könyvet olvasni, mint
szerzőnk remekműve, amely
már Nyugat-Németország-
ban is megjelent és megta-
lálta az utat az izraeli
könyvkereskedéskiraká-
taihoz is. Nem egyszerű rö-
piratról van szó.

Szerzőnk célja a francia
állam iránti hűtlenséget rá-
bizonyítani a Rothschild-csa-
ládra, neveltségessé tenni és
kigúnyolni a haláltáborokból
visszatért szerencsétlen zsi-
dókat, elhinteni a képtelt a
haláltáborokban véghezvitt
tömeggyilkosságok megtör-
téntével kapcsolatban. Ez
akarva. Nyugod
nem volna bíkit
k más az ilyen
szól, de én nem
rt úgy véltém,
természetesebb
csakugyan mez-
zem a lepedő

Azonban technikai szem-
pontból jó iskolába járt,
Göbbels nádpálcája verte le
ruhájáról a port és tanította
meg arra, hogy az ilyen
fontos dolgokat nem lehet
csak úgy, egyszerűen papir-
ra vetni, hanem mese kere-
tében kell vonzóvá tenni.

Hősője, Osmonde de N.,
egy francia arisztokrata csa-
ládából származó diplomata
leánya. Beleszeret egy zsidó
arisztokrata családból szár-
mazó fiatalemberbe, aki er-
re a regényesen szép fran-
cia névre hallgat: Saul de
Goldschild. A fiú kedvéért
hajlandó a lány áttérni a
zsidó vallásra. Csodálatosan
nagy szerelem lehet ez, hi-
szén nem kevesebbről van

Irta: Gervai Sándor

szó, mint hogy egy régi ka-
tolikus családból származó
leány férjhez megy az „Is-
ten-gyilkosságban” elma-
rasztalt faj egyik képviselő-
jéhez.

Ez az áttérés a szerzőnek
azért kell, hogy leleplezze
azokat a pikáns és „erkölcs-
telen szertartásokat”, ame-
lyeknek a keretében egy
ilyen áttérés megtörténik.
Általában feltűnő, hogy a
nemiség, a különböző per-
verzitások és az antiszemi-
tizmus, milyen szorosan össz-
szefonódnak itt egymás-
sal?!

Az író bemutatja a párizsi
ortodoxianak az életét is,
megpedig olyan módon, hogy
ennek alapján már holnap
pogromot lehetne rendezni
közöttük nyugodt lelkiismer-
rel. Minden gyilkos érvel-
hetne azzal, hogy ilyen un-
dorító, személt népséget ki-
irtani, Istennek és ember-
nek tetsző, szent kötele-
ség.

A könyv minden kétségen
kívül, évtizedek alatt készi-
tett jegyzetek alapján szü-
letett meg. Inkább kultúr-
történeti értekezés, mint
pamflet. Rengeteg benne a
középkori zsidóság megke-
resztelkedésére vonatkozó
anyag. Hogy valami újat is
hozzon a szerző, következe-
tesen, névelémszerűen alap-
deríti ki áldozatairól, hogy
évszázadokra visszamenően
zsidó őstől származnak.
Ez a szemében olyan bűn,
amelyhez hasonló nincs több
a világon. Az nem kelt kü-
lönösebb meglepetést, ha
szerzőnk ráolvassa a Roth-
schild családra, hogy maguk
hoz ragadták a politikai,
gazdasági és szellemi hatal-
mat Franciaországban és
megakadályoznak minden ke-
resztény franciát abban,
hogy érvényesüljön. Ezt a
célját már ismerjük, de egy
kérdést feltehetünk: nem a
szerzőnk, mert hasonló ter-
meszteti művek írójával
Auschwitz után már nem
szállunk vitába, hanem a
„Flammarien” könyvkiadó-
nak, hogy miért terjeszt
ilyen művet megkérdőzhet-
nének a „Stahlberg” könyv-
kiadót is Karlsruheban, hogy
ennek a könyvnek Izraelben
való terjesztésével is erősi-
teni akarja Izrael népeben
azt az érzést, hogy valami
változás is történt Német-
országban a könyvkiadás ter-
én? Nem a szerzővel kell

ES MONDTA...
...egy böles ember arról,
hogy miről szokott álmodoz-
ni:
— Minden korban másról;
régén a nyugodt öregségről
álmodoztam, most a viharos
fiatalaságról.

RÖVIDESEN:
**Sálom Aléjchem jidn
S. DZIGAN színházában**

JIDDIS KOMÉDIA SZÍNHÁZ, Igazgató: H. LIPMAN
bemutatja JACQUES DEVAL
világhírű színművét:
**A nevelőnő
(MADEMOISELLE)**
Szerda, okt. 5. Csütörtök, okt. 6.
TEL-CHANAN TEL-AVIV
Kol, 8.30 ZOÁ, 7 - 9.15
Izsák Havis **Eni Liton**
Péntek, október 7. Szombat, október 8. Hétfő, október 10.
KIRJAT-MOTZKIN TEL-AVIV RISON-LECION
Orot, 8.45 ZOÁ, 7 - 9.15 Tiferet, 8.30

itt vitatkozni, aki mindad-
dig épelméjű embernek szá-
mithat, míg egy pszichiáter
kezébe nem kerül a műve,
hanem a könyvkiadókkal és
a birkatürelmű zsidó közüle-
tekkel, amelyek még ma is

NAGY EMBEREK MONDTÁK

JIRZI LEC: „Vajon mi
lett az aranyborjúból? Már
régén fejőstehén.”

VOLTAIRE: „Aki meg-
bocsátja a gaztettet, cin-
kossá válik.”

HEINRICH NORDHOFF
német professzor: „A való-
ság az, hogy mindannyian
— a közhivataloktól kezdve
a legkisebb magánembe-
rig — helyzetünkön felül
élünk. Ez így, egyszerűen
nem mehet a végtelenség-
ig.”

JEAN DE LA BRUYÉ-
RE: „Az emberek kevésbé
szégyellik bűneiket, mint
gyengéiket és hiúságukat.”

GEORGE BROWN brit
gazdasági miniszter: „Közel
két éve igyekszünk gazda-
ságunkat úgy vezetni, ahogy
még államgazdaságot nem
vezettek.”

VAUVENARGUES: „Oly-
kor elhitjük önmagunkkal
saját hazugságainkat, ne-
hogy megcáfolják őket; és
magunkat áztatjuk, hogy
másokat ámithassunk.”

BENJAMIN FRANKLIN:
„Szegénynek lenni nem szé-
gyen, de szégyellni azt,
hogy szegények vagyunk —
szegény.”

HONORÉ DE BALZAC:
„A leány ritkán szereti
anyja szeretőjét; az anya
ellenben mindig vonzódik
leánya szeretőjéhez.”

CHARLES MORGAN:
„Semmi sem lephet meg
olyan nagyon, mint az, hogy
valaki szeret bennünket. Ez
Isten ujsza az ember vál-
lán.”

MARK TWAIN: „Semmit
sem teremtet az Isten hiá-
ba — talán a legyek kivé-
telével.”

PAUL LEAUTAUD: „Azt
mondják, hogy a szép köny-
vek elveszik a kedvünket
az írástól? Ostobaság! Ez
olyan, mintha azt monda-
nák, hogy a szép nő elve-
szí a kedvünket a szeret-
kezéstől.”

esőnek mondják, ha a sze-
mükbe köpnek. Mert ez a
mű nem más, mint provoká-
ció és szembevívás a zsidó
olvásónak. De nem a zsidó-
ságnak. Mert ahhoz R. P.
tehetsége túlságosan korlá-
tozott, hogy érdemben értékel-
ni, vagy átértékelni lenne
képes a zsidóság humanista
tanításait.

PAUL VALENTY: „A
nagy emberek kétszer hal-
nak meg: egyszer, mint em-
bernek és egyszer, mint na-
gyok.”

JULES ROMAINS:
„Egyes moralisták nagylel-
kűeknek tartják magukat,
pedig hát csak a lelkiismer-
retük től bű.”

ANATOLE FRANCE: „Ne
vesztítsük el semmit sem
a multból, mert csakis a
multtal alkothatjuk a jö-
vendőt.”

ALEXANDRE DUMAS
fiús: „Annak láttára, hogy
milyen az élet, mellyel az
Isten megajándékozott ben-
nünket, nincs más megkö-
szönnivalónk neki, csak az,
hogy a halállal is megaján-
dézott bennünket.”

HIPPOLYTE TAINÉ:
„Egyetlen emberi lény sem
ért meg egyetlen emberi
lényt sem. A legjobb eset-
ben megszokásból, türelem-
ből, érdekből, vagy barát-
ságból elfogadják, vagy el-
viselik egymást.”

CHARLES BAUDELAIRE:
„Lehet dicső birodalmat
bűnre és nemes vallásokat
csalásra alapítani.”

CHATEAUBRIAND: „Az
emberk haláltlanok, de az
emberiség hálás.”

A
Jozsef Lichtenberg
színház bemutatja

JENNY KESLER
fiatal énekesnő
A. BLUMENSTEIN
„Még vilá kind
(GYEREKET AKAROK)
c. zenés darabjában.
Vezényel:
A. Rothblum-Rosianu
Rendező: Grinstein
Szerda, okt. 5.
KIRJAT-JAM
Nican, 8.45
Csütörtök, okt. 6.
TEL-AVIV
Mugrabi, 7 - 9.30
Péntek, okt. 7.
TIVON
Juval-Or, 8.45
Szombat, okt. 8.
KAMAT-GAN
Keszem, 7 - 9.30
Kedd, okt. 11.
HERZLIA
Héjchál, 8.30
Szerda, okt. 12.
BÁT-JAM
Acmaut, 9-kor

Vajh' ki ő, s merre van hazája?

A budapesti sportlap, a „Népsport” 1966 július 17-iki
száma arról tesz örvendetes tanúbizonyságot, hogy az
„esztrád”-műsorok rendezésében is liberálisabb vonal érvé-
nyesül, mint a „szocialista realizmus” megszállott prédi-
kátorainak „ruszkimániás” diktatúrája idejében. Más szelek
fujdogálnak. S e lány fuvalom időnként fellebbenti a nyugati
határszél rozsdásodó vasfüggönyét. Az így támadt réseken
imitt-amott beloppán a „dekadens Nyugat” kozmopolita
kultúrájának nem is oly régen agyonfigurázott szerény
követe, hogy gálaestek dobogójáról szórakoztassa a nagy-
érdemű közönséget.

A hírdetményben beharangozott „Nemzetközi Gálaest”
szereplői nincsenek ismereni. Egy kivételével.
Megtudjuk a hírdetményből, ki érkezett Londonból,
Koppenhágából, Párizsból, New-Yorkból. No meg Prágából
és Szófiából. A szereplők egyikéről azonban csak annyit
tudhat meg az érdeklődő: énekes-parodista az istenadta.

Csupán azt felejtették (vajon csak felejtették-e?) el
kiirni Cádok Szávir neve mellé, hogy ...

Vajon Becsuánaföld polgára-e? Utlevél esetleg valahol
„másutt” állította ki „az illető ország” belügyi hatósága?
Cádok Szávir csak énekes-parodista. Sem Londonból,
sem Moszkvából. Amolyan „sehoonai bitang ember”. Nem
tartozik sehova. Hontalan.

A magyar népidemokratikus hangverseny-rendezők is-
mereteinek hiányosságát kiegészítendő, szeretnénk felhívni
nagyrebecsült szíves figyelmüket a művész állampolgársága
tárgyában.

Nevezett énekes-parodista Izrael államának
polgára. Se picinyke ország fővárosa: Jeruzsálem.
Mint ahogy London Angliának és Szófia Bulgáriának.

Lehetséges Jeruzsálemnek, Izrael fővárosának hírdet-
mény-szövegben való kinyomtatása politikai bonyodalmak
okozója lehet a békétáboron belül, illetve arabközi viszony-
latban.

Lehetséges, hogy Cádok Szávir állampolgárságának nyil-
vános fitogtatása még nem ildomos, nem „salonképes” az
„idősebb testvér” (t. i. a Szovjetunió) tőzsomszédiségében.

Történelmi és geográfiai tények elhallgatásával ideig-
óráig félre lehet vezetni embereket. Ennek szükségességét
meg is lehet indokolni a bolsevik klasszikusokból vett idé-
zetekkel.

Ez azonban semmiképpen sem sportszerű.
Még akkor sem, ha Cádok Szávir — Jeruzsálem —
énekes-parodista a sportversenyek lebonyolításának hajlé-
kál szolgáló budapesti „Kisstadion” dobogójáról aratta le
a sikere jutalmául felzúgó tapsokat.

Forrai László

**Olvassák el, mit mond
szünetben a közönség
a „BAR KOCHBA” című
operettről**
...Kaptunk a pénzünkért egy nagy és mindvégig le-
bilincselő nemzeti operettet.
...Csak egyszer az életben láthat az ember az izraeli
jiddis színpadon egy ehhez hasonló grandiózus előadást.
A legmelegebben ajánljuk: mejenek el és nézzék meg a
„Bár Kochbát”.
...A „Bár Kochba” című operett egyesíti magában
egy nagy színmű összes tulajdonságait: nemcsak dicsé-
fény, játék, dal, zene és tánc van benne, hanem meg-
találód a kultúra tárházát, amely gyarapítja ismerete-
inket.
...Igazi hála és elismerés jár azoknak, akik jiddis
nyelven színre hozták Izraelben ezt a nagy művet,
elsősorban Walin igazgatónak, valamint Cholon városá-
nak, amely adóengedménnyel tette lehetővé a da-
rab bemutatását

A ROMANNYELVÜ VIDAM SZÍNHÁZ
bemutatja a
különleges, zenés színművét:

SZORAKOZAS
HUMOR
DISZLETEK
2 ÓRA
NEVETÉS
ELEFANTUL PLATESTE!
(AZ ELEFÁNT FIZET)
Szerda, okt. 5. Csütörtök, okt. 6.
KIRJAT-MOTZKIN JERUZSALEM
Orot, 8.45 Mitchell, 8.30
Péntek, okt. 7. Szombat, okt. 8.,
DIMONA HAIFA
Dimona, 8.30 Ginát Háfefen, 6.30—9
Vasárnap, okt. 9. Hétfő, okt. 10.
KIRJAT-ONO CFAT
Oron, 8.30 Clil, 8.45
Kedd, okt. 11. Szerda, okt. 12.
JOKNEAM AFULA
8.30 Kol-Ron, 8.30
Csütörtök, okt. 13. Péntek, okt. 14.
RECHOVOT MIGDAL HAEMEK
Bét Háám, 8.30 Dália, 8.45

Istene elé hurcolják a leköpött embert

Néhány héttel ezelőtt ismerlettük hasábjainkon Szenes Erzsébet „A lélek ellenáll” című lírai naplóját, amely Budapesten jelent meg a Szépirodalmi Kiadónál. Alább egy részletet közlünk az üdültetés éveiben írott naplóból.

Ma Jeruzsálem elpusztulásának napja van: bő alkalomok mindenem elmélkedni. Ha akkor minden másképp történtik! — Jó lenne Jeremiást olvasni, de nincs otthon a Bibliám. Soha még ezt a napot úgy át nem éreztem, mint ma, a szerencsétlenség, mely annyi bajnak lett forrása, s kihát évszázadokig — Jeremiásra gondolok és Jehovára —, ő büntet bennünket, nem hetediziglen, de századiziglen. Jehova betartja szavát — Jeruzsálem elpusztult, s a szerencsétlenség kihát évszázadokra... s ha Európa elpusztul? — O, Európa! — Nem tudok szabadulni a képtől napok óta: — egy haldokló sebeit mosom, kötözöm, ezt a haldoklót meg kell mentenem mindenáron. Mit kéne tenni — imádkozni, böjtölni, könyörögni? Hogyan nyerjem meg az Egek Urát?

S mégis, egészen belül kapcsolva minden logikát és okoskodást, úgy érzem, megfordult a szél. Megfordult az óriási csata napján, valaha egyszer az oknyomozó történelem majd ezt a napot jelöli meg.

A minap este egy csillag szaladt le az égről. Mikor megy már le az ő csillaga?

A Biblia ismét él az emberek kezében, élő könyv lett ismét. A legtöbbben, persze, csak az eszükkel keresnek valamit sorai között, feleletet akarnak kapni, mégpedig pontos választ türelmetlen kérdéseikre. Mohón lapozzák a Szentírást, s megállnak János jelenésénél. Mintha választ lehetne kapni! Akadnak persze, akik a szívükbe fogadják a szavakat, nem a jóvendőlést, de az igazságot, a szépséget, elámulnak ennyi zuhogó szépség láttán. M. azt mondja a múltkor este: milyen igazi költő Ezékél, a legkülönb, mélyebb, fennköltebb, mint Jeremiás. Az emberek újra felfedezik a Könyvek Könyvét — vagy visszatérnek hozzá, mint apám, aki most újra olvassa, tanulja, mint régen, fiatal korában.

Sz. B. a munkatáborban van, követ tör. Szombatot

nem dolgoztatnak velük. Ők tisztelik Jehovát, tiszteltet tartják parancsait! A katonákat szombatot a templomba, jobban mondva, a zsinagógába vezénylik, pokoli közmédia. Leköpik az embert, aztán Istene elé hurcolják: — látod, mi nagylelkűek vagyunk, most imádkozhatsz! — Sz. B. azt írja, hogy szabad percekben a Thibault-családot olvassa: ez most a kenyere kenyér helyett, ez az éltető oxigénje szabadsághelyett. O, áldott könyv, áldott könyvek! Annyi maglyát nem gyújthatnak, hogy rátok ne leljünk, hogy teled ne szívjuk magunkat gondolatlanul, érvel, egy jobb jövőbe vetett reménységgel.

Óráról-órára romlik minden, óráról-órára súlyosabb a helyzetünk, a legrosszabbtól kell tartani, nehéz napok jönnek. Anyám azt mondja: — én csak benneteket sajnálak, gyermekeim, én azt gondolom: — én csak téged sajnálak. Ha az egyik segíthetne a másikon, örömet fel áldozna magát, de mit tehet, mit segíthet? A semminél is kevesebbet.

Hetekig tele voltam munkakedvvel, most reggel nehéz felkelni, a jövőre nem lehet gondolni, hiába dörmögök rajta, itt fogunk megdőgni a vaskapu mögött: — fény és szabadság, emberségek, csak álmok maradtok, utolsó vágy a halál előtt?

Nemrég még az a bizarr gondolatom volt, hogy úgy telegytem mondanivalóval, irástervekkel, hogy szinte túlcseréltem, mint egy fiatal anya telt keblei, s meg kell szabadulnom mindentől, mint a fiatal anyának az édes tejtől. S íme, egyszerre elapadt bennem minden gondolat, a fiatal anyákban is elapad a tej, ha valami nagy megrázkódás, fájdalom, bánat éri őket.

El nem tudom képzelni, hogy regényemet folytatni

● A Szovjetszkaja Roszszija jelentése szerint, egy orosz bíróság halálra ítélte őt fiatal favágót, aki ittas állapotban halálra ütölte egy rendőrt, két további vádlott pedig ugyanezért 10, illetve 12 évi fegyházat kapott az új büntetőtörvénykönyv alapján, amely a részegséget súlyosító körülménynek tekint.

tudnám, kivonni magam a mából, valami másra gondolni, majdnem lehetetlen.

Az elmúlt éjszaka egy kis dráma körvonalai bontakoztak ki előttem. Flandriában játszódó, csupa asszony szereplővel, minden szavuk a háború ellen tiltakozás ezeknek az asszonyoknak. Csak pillanatra lett világos előttem az egész, pillanatig hallottam a veressorokat, aztán elmerült szívvel minden valami zöld hínárba, s zöldes lángek lobogtak fel, elmosódott az egész, mint az álmok szoktak ébredéskor. Talán majd egyszer még, nyugalmasabb napokban fel tudom hozni magamból.

Estefelől rendszerint nagy sétákat teszek kívül a városban. Elszorult szívvel nézem a hegyeket, a dombokok szelid hajlatát, a mezőket, a folyót, szeretnék megállni órákra minden fa, minden fűszál előtt, nézem a tájat, s egészen magamba akarom fogadni.

Pár éve, egy orvos barátunk vérmérgezést kapott, tudta, hogy menthetetlen, világos fejjel, biztosra várta a halált. Az utolsó óra előtt elbűcsüzt gyerekeitől, barátaitól, aztán megkérte feleségét, vesse körül a házban, vesse ki a nagy, virágos gyümölcsös kertbe, mindent látni akart még egyszer, mindentől el akart búcsúzni, szobáitól, műszereitől, bútoraitól, s virágaitól, fáitól, melyeket maga ültetett, féltőn gondozott, annyira szeretett. Hordágyra tették, s körülvitték a házban, a kertben. És intettek felé a bútorok, a műszerek, s jó szagukat küldték felé a virágok, a gyümölcsfák, nyári nap. Mire a kertből visszahozták, s ágyába, párnáira visszafektették, a megmérgezett vér elérte a szívét.

Igy járok én is odakünn a mezőkön, a réteken, s várom, a felszívódott mérég, mikor éri el a szívem. Nem is a halálra gondolok, hanem a halálánál is rosszabbra, valamire, ha a mérég felszívódik s eléri a világ szívét, ha ezek győznek, kikérgetnek innen bennünket — s ha túléljük, vihetjük magunkkal az áldott képet, a szülőföld emlékeit —, örökre agyunkban és szívünkben valahová Madagaszkárba, vagy mit tudom én, hová.

ART BUCHWALD:

Szervezett sajtószolgálat

Washington. — Mostanában sok szó esik az úgynevezett „szavahihetőségi létezésről” a vietnámi háborúval kapcsolatban, ami magyarul azt jelenti, hogy a kormány idevágó közleményei nem mindig fedik a valóságot. A Szaigoból érkező sürgönyök arra engednek következtetni, hogy a Pentagon (az amerikai hadügyminisztérium) iparkodik, mint rendesen, „menedzselni” a híreket. Ez a törekvés, katonai alapon, érthető, sőt védhető. De fennáll a veszély, hogy a sztorik, amelyek a hadügyminisztérium Szaigoban „elültek”, gyakran visszafelé sülnék el.

Gyakorlatilag így fest a dolog:

Egy szigorúan bizalmas utasítás a Pentagonból a szaigoni vezérkar sajtófőnökségéhez elrendeli, közöljék az akkreditált haditudósítókkal, hogy a légierő Észak-Vietnám elleni támadásai megsemmisítették az ellenség olajkészletének 90 százalékát s ennél fogva az észak-vietnámiak képtelenek lesznek üzemanyaggal ellátni déli csapataikat.

A szaigoni haditudósítók lelkiismeretesen továbbítják a hírt hazai szerkesztőségeiknek. A „Washington Post” másnap lehozza a tudósítást, amelyet mindenki olvas, beleértve Zilch ezredesét is, aki a Pentagon tervezési és szervezési osztályán dolgozik.

Zilch ezredes, akinek nincs tudomása arról, hogy a Pentagon azért ültette el a sztorit, hogy magas főfokot tartsa a délvietnámi morálját, értekezletre hívja egybe személyzetét és közli velük, hogy a legújabb értesülések alapján nem szükséges több amerikai csapat-átállításokat, vagy hadianyag utánpótlást eszközölni Vietnámba.

A személyzet egyik tagja ellenvetést tesz, hogy a hozzáérkezett jelentések szerint az északvietnámi olajkészleteknek csupán 50 százalékát semmisítették meg és a bombatámadások óta, az északvietnámi csapatok délre való átszivárgása nem csak, hogy nem csökkent, hanem ellenkezőleg, fokozódott.

Zilch azt válaszolja, hogy ezek a jelentések régebbi keletiek és utána hivatkozik a Washington Post szaigoni keltezésű tudósítására, amely sokkal frissebb jelentés, azonkívül pedig a szaigoni vezérkartól származik, amely bizonyára tudja, mit beszél. Különben is, hangsúlyozza Zilch, a „New York Times” megerősítette a sztorit.

Erre mindenki belátja, hogy valamit csinálni kell és megszövegeznek egy riportot, amely javasolja a további csapatátállítások leállítását és a sorozások redukálását.

A riport a generális elé kerül, aki feltételezi, hogy a tervezési osztály jelentése a legújabb hadihelyzeti kiértékelésen alapul és értesíti a vezérkari főnököt, hogy a hadihelyzet kedvezően alakul és az északvietnámi olajkészlet 90 százalékát megsemmisítették.

okoztak. Negyvenkettőnél v

Labilis lelkiállapotban ne vezessen autót — tanácsolja L. Selzer, a michigani egyetem orvosi fakultásának professzora az amerikai pszichológiai szemlében. A lelki kiegyensúlyozatlan emberek számára az autózás fokozott veszéllyel jár.

Nemcsak saját életüket, hanem az egész közlekedést veszélyeztetik.

A professzor 72 autózestő esetét tanulmányozta, akik halálos közlekedési balesetet

A Fehér Ház egyik magasrangú tisztviselője az elnökhöz: „A sztori gyönyörű volt, amikor először olvastam a lapokban, de most, hogy a Pentagonban megerősítették, bizonyára igaz.” A magasrangú tisztviselő ezeketán összehív egy ü.n. „háttérismertető” sajtókonferenciát és közli az újságírókkal, hogy a háború utolsó napjait megnyerték és nincs szükség további amerikai csapatokra Vietnámban.

Az újságírók „magasrangú tisztviselőket” idézve leadják a sztorit és amikor a tudósítás megjelenik a „Szaigob Post”-ban, az ottani vezérkari tisztek hisztérikus rohamot kapnak. Azonnali magyarázatot kérnek a Pentagontól. A Pentagon, amely időközben rájött, hogy mi történt, utasítja a szaigoni vezérkar sajtófőnökségét, közöljék az ott akkreditált haditudósítókkal, hogy a legújabb kiértékelések alapján az olajkészletnek csupán 20 százalékát semmisítették meg és hogy az északi csapatok beszivárgása a bombázások következtében csak fokozódott.

A szaigoni tudósítók háztáviratozzák a hírt és másnap reggel Zilch ezredes reggeli mellett olvassa az újságot.

Megrémülten vesz tudomást az új helyzetről és személyzete egy újabb riportot szövegezik, amely javasolja további csapatok kiküldését és a hadianyagátállítások megduplázását Vietnámba.

Ezutal a generális, aki kézhezveszi a riportot, nem hajlandó továbbítani azt a vezérkari főnökhöz. „Ha Zilch tegnap tévedett — mondja adjutánsának — akkor bizonyára ma is téved.”

Rá kell bocsánni, hogy nyujtsa be a lemondását s javasolja az adjutáns.

Azt nem, ezzel szemben rendelje le az előfizetését a „Washington Post”-ra.

(sz. i. fordítása)

Kérdés-felelet

Kérdés: Miért nem sikerülnek az életszínvonal emelésére indított kísérletek?

Felelet: A kiállítás alkalmából Sulchán Josszél nadrágot vásárolt. Otthon észrevette, hogy kissé hosszú szára sikerült, ezért megkérte feleségét, hogy a nadrág szarából vágjon le egy darabkát, aztán szegje be. Az asszony éppen nem ér rá, ezért a lányát kéri meg a nadrág megrövidítésére. A lányának viszont sürgős randevója van, ezért a megbízást az ozeretnek továbbítja, de ő sem ér rá.

A ház ura régi nadrágját veszi fel és abban megy az eszpresszóba.

— Itt van drágám... Láthatom, a szarából egy kis darabkát, ahogy mondtad — szól egy hét múlva a felesége.

Felhúzza a nadrágot. Csak a térdéig ér!... Előzőleg ugyanis a lánya és az ozeret is levágott belőle egy kis darabot.

A lelki egyensúly és az autózás

Labilis lelkiállapotban ne vezessen autót — tanácsolja L. Selzer, a michigani egyetem orvosi fakultásának professzora az amerikai pszichológiai szemlében. A lelki kiegyensúlyozatlan emberek számára az autózás fokozott veszéllyel jár.

Nemcsak saját életüket, hanem az egész közlekedést veszélyeztetik.

A professzor 72 autózestő esetét tanulmányozta, akik halálos közlekedési balesetet

ANDRÉ SPIRE:

A zsidó nemzethez

A közelmúltban emlékeztünk meg lapunk hasábjain a nagy francia-zsidó költőről, akinek halála a szétszórásban élő zsidóság, illetve az egész nép nagy vesztesége. Alábbi versét Naschitz Frigyes fordításában adjuk.

Izrael, —
egy tengerentúli nép
odaigérted Izraelt neked!
S mert méltó vagy arra, hogy élj,
apáid földjét visszazapod.

A földteke minden országában
elgedekten helyeselsz.
Mégis vonakodsz útnak indulni,
sok szent kötelék helyhez köt.
Nyugtalan töprengés emészt:
szétszórás vége, vagy új kezdete ez?

Izrael,
nyomorúságot és fájdalmat ismertél,
de nagy voltál a megalázottságban.
Mert feledés helyett ütleget vállaltál
és feledés helyett megszegyénitést.
Nem zsenge évek elfojtott hevőben,
de tizenhét évszázadon át
lengetted az emlékezés zászlaját.
Börtön, máglya, kínzás ellenére
sőt a megvetés keresztjében
hű voltál a röhöz, amelyből kitéptek
és hű maradtál törvényeihez.

Előre, Izrael, eszmélj és gyülekezz!
Soraitokban gazdagok-szegények:
mutassátok meg a jogfosztóknak,
hogy Izrael vagy még:
büszke, igaz nép,
amely lenyeste sikerek hevőben
elsatnyult végtagjait.
Vajon nem nőttek ki új-izmos karok,
hogy a homoksvatagot
termékeny kertté varázsolják?
Vajon elszibbadt úttörő szellemed,
hogy új exodusra ösztökéljen,
hogy megtanuljad ősi nyelvedet
és új eszméket plántánljon beléd,
amelyek néppé forrasztanak össze?

Termékeny, szemérmes, tiszta
hit-itatta nép,
a világ országútján annyira érett,
hogy nem álcázza ősi bűneit
és engesztelő tekintettel
valaha elkárhozott
mozgást és vonalakat szűrösöl:
Nép, melyet anya-apa képez, —
de szerelmes ifjú és viháncoló lány is
Ivelt homlok, kéréses tenyér,
de gyengéd kezek is,
kezek, melyek selymet, gyapjút szőnek,
festéket kevernek, agyagot gyúrnak
és egykoron márványba vések majd
szépségedet, Izrael!

ÉTKEZÉSRE KÉSZ

- Az „evésre kész” OSEM-MUVHAR levesmandula és chow mein
- Nagy formaválasztékban, mindig evésre kész.
 - Gyermekes és felnőttek kedvence
 - Kitiünő leveles való, vagy chetó, ahogy van.
 - Csodás uzsonna az iskolába.
 - Légmentesen zárt celofán zacskóban, vagy a tisztes, célszerű, plasztik tartóban.

זה טוב זה טוב
OSEM

שפה ההונגרית
11.11.11

XLVII. EVFO
Főszerkesztő
Felelős szerk.
Kiadó: Mizraf
Háneg

A vie Joh

Anglia

Washington elnök legalább Maniában ok konferenciává állót tart az Abraham Lin kai elnök sen nyilván a v Amerika pres zamosan az U karolva Abu George Brow tervvel indul

Johnson e közzölt terv 19-en és 20-án ban tesz lát vetkező három rálában filipi ban résztvesz keről tárgyal — amelyről Észak-Vietna — ezután pe an Maléziába én Dél-Kor ugyancsak té Thaiföld látó

Az angol brightoni kor nap George miniszter bej vietnami h fog javasolni, az alapon, ho szünteti Éssa bűzást és a újítja fel, ha csodót mond, mosan Amer további csap ltimányok kü ba, míg Éssa huzamosan f patok és ell Dére. Azutá kerülne sor ra és a kor tárgyalna a Téma politik

(sz. i. fordítása)

Kérdés-felelet

Kérdés: Miért nem sikerülnek az életszínvonal emelésére indított kísérletek?

Felelet: A kiállítás alkalmából Sulchán Josszél nadrágot vásárolt. Otthon észrevette, hogy kissé hosszú szára sikerült, ezért megkérte feleségét, hogy a nadrág szarából vágjon le egy darabkát, aztán szegje be. Az asszony éppen nem ér rá, ezért a lányát kéri meg a nadrág megrövidítésére. A lányának viszont sürgős randevója van, ezért a megbízást az ozeretnek továbbítja, de ő sem ér rá.

A ház ura régi nadrágját veszi fel és abban megy az eszpresszóba.

— Itt van drágám... Láthatom, a szarából egy kis darabkát, ahogy mondtad — szól egy hét múlva a felesége.

Felhúzza a nadrágot. Csak a térdéig ér!... Előzőleg ugyanis a lánya és az ozeret is levágott belőle egy kis darabot.

A lelki egyensúly és az autózás

Labilis lelkiállapotban ne vezessen autót — tanácsolja L. Selzer, a michigani egyetem orvosi fakultásának professzora az amerikai pszichológiai szemlében. A lelki kiegyensúlyozatlan emberek számára az autózás fokozott veszéllyel jár.

Nemcsak saját életüket, hanem az egész közlekedést veszélyeztetik.

A professzor 72 autózestő esetét tanulmányozta, akik halálos közlekedési balesetet